

**UCHWAŁA NR XVI/...../21
RADY GMINY W BRODACH
Z DNIA 23 GRUDNIA 2021 r.**

**w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Brody**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1372 ze zm.) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.)

Rada Gminy w Brodach uchwala:

§ 1

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody.

§ 2

Integralną częścią uchwały są:

- 1) załącznik Nr 1 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody – „Kierunki polityki przestrzennej” - część graficzna w skali 1: 10 000;
- 2) załącznik Nr 2 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody - "Uwarunkowania rozwoju" - część graficzna w skali 1: 10 000;
- 3) załącznik Nr 3 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody - "Kierunki polityki przestrzennej" - część tekstowa";
- 4) załącznik Nr 4 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody - "Uwarunkowania rozwoju" - część tekstowa;
- 5) załącznik Nr 5 - Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody;
- 6) załącznik nr 6 - Zbiór danych przestrzennych.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brody.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Uzasadnienie do Uchwały Nr XVI/...../21 Rady Gminy w Brodach
z dnia 23.12.2021 r. sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Brody**

Uchwałę w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody podjęto w trybie ustawy z dnia 27 marca 2007 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obejmuje obszar gminy Brody w jej granicach administracyjnych i wynika z potrzeb inwestycyjnych jakie mają być przeprowadzone na tym terenie. Stanowi ono nową politykę przestrzenną gminy Brody. Obowiązujące dotychczas studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody uległo dezaktualizacji pod względem prawnym jak i funkcjonalnym, w związku z tym zaszła potrzeba opracowania nowej edycji dokumentu.

Uchwała jest zgodna z obowiązującymi przepisami prawa i nie stoi w kolizji z interesem prawnym.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA GMINY BRODY - "KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ"

OZNACZENIA

- GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY
- GRANICA OBRĘBOWI DYPLOMACYJNYCH
- GRANICA REALNA (DAS) OSR
- PLANOWANY WZEL OBRĘBOWI
- OBRĘB FUNKCYJNY
- OBRĘB GMINNY
- NATURALNA ZONA WOODZIA KRAJOWEGO
- NATURALNA ZONA WOODZIA LASOWI STEREOBUDOWEK
- PRZEZBIYTAŁY PRZEDCIEP
- GRANICA OBRĘBOWI WYKONAWCZY
- GRANICA OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU
- GRANICA OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- GRANICA OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)
- OBRĘBOWI ZAGOSPODAROWANIA TERENOWI KRAJOWEMU (WZROSTAJĄCY SIĘ NAPODŁOŻENIE)

ZAŁĄCZNIK NR 1
DO UCHWAŁY
RADY GMINY W BRODACH
Z DNIA

Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr Rady Gminy Brody z dnia r.

Wójt Gminy Brody

**S T U D I U M U W A R U N K O W A Ń
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY BRODY**

Kierunki polityki przestrzennej

MASTERPLAN RAFAŁ KOZIEŁ
26-065 Piekoszów, Jaworznia-Zagórze 1

KIELCE, 2021 r.

SPIS TREŚCI

Wyszczególnienie		Str.
I	CELE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	3
II	STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ	4
1III	KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ W WIODĄCYCH DZIEDZINACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
1.	Wstęp	6
2.	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania przestrzennego oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy	6
3.	Środowisko przyrodnicze	21
4.	Dziedzictwo kulturowe oraz ochrona krajobrazu kulturowego	39
5.	Rolnictwo	43
6.	Leśnictwo	45
7.	Turystyka	46
8.	Prognoza demograficzna	47
9.	Układ komunikacyjny	48
10.	Infrastruktura techniczna	53
11.	Potrzeby i możliwości rozwoju gminy Body	58
12.	Obrona cywilna	60
13.	Problematyka miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	61
14.	Obszary pomników zagłady i stref ochronnych	62
15.	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, reuktywacji lub remediacji	62
16.	Obszary zdegradowane	62
17.	Tereny zamknięte	62
IV	USTALENIA FORMALNE	63
V	INTERPRETACJA ZAPISÓW STUDIUM	64
VI	UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	65

I. CELE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Celem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody jest wykazanie przestrzennych możliwości i ograniczeń rozwoju gminy, w szczególności jej zadań własnych i zobowiązań w zakresie zadań ponadlokalnych, z uwzględnieniem obowiązku ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego, na podstawie uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, istniejącego zainwestowania oraz sytuacji demograficzno - gospodarczej gminy.

Biorąc pod uwagę powyższe celami strategicznymi rozwoju gminy, są:

- I. Cel I: Wzrost atrakcyjności Gminy Brody jako miejsca zamieszkania;
- II. Cel II: Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Gminy Brody;
- III. Cel III: Wzrost potencjału gospodarczego Gminy Brody.

Powyższe cele strategiczne zostaną osiągnięte poprzez następujące cele operacyjne:

- 1) rozbudowę i modernizację komunalnej infrastruktury technicznej;
- 2) rozbudowę i modernizację infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej;
- 3) rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa komunikacyjnego;
- 4) poszerzenie oferty oświatowej i edukacyjnej;
- 5) poprawę zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy;
- 6) wzrost aktywności obywatelskiej, społecznej i gospodarczej;
- 7) rozwój sektora mikro i małych przedsiębiorstw;
- 8) poprawę ładu przestrzennego w gminie;
- 9) promocję oferty turystycznej i rekreacyjnej gminy;
- 10) osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu środowiska naturalnego;
- 11) osiągnięcie wysokiej jakości usług ochrony zdrowia.

II. STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Uwzględniając uwarunkowania rozwoju oraz specyfikę gminy Brody wyróżnia się dwie główne strefy polityki przestrzennej, obejmujące obszary i tereny o zbliżonym sposobie zagospodarowania oraz podobnym charakterze ustanowionych reżimów ochronnych:

- **Strefa przyrodniczo-krajobrazowa.**
- **Strefa wielofunkcyjna.**

W ramach ww. stref polityki przestrzennej wyodrębnia się następujące obszary:

- **Obszary obiektów prawnie chronionych** skupiające położone na terenie gminy tereny i obiekty podlegające ochronie prawnej do objęcia tego rodzaju ochroną, tj.:
 - formy ochrony przyrody,
 - lasy,
 - obszary koncentracji zalesień,
 - obiekty objęte ochroną konserwatorską,
 - stanowiska archeologiczne,
 - punkty widokowe.
- **Obszar działań proekologicznych** skupia tereny, na których proponuje się prowadzenie konkretnych działań zapobiegawczych i ochronnych, warunkujących utrzymanie, bądź przywrócenie pożądanego waloru ekologicznego:
 - obszary działań przeciwpowodziowych (potencjalne obszary zalewowe),
 - obszary występowania złóż surowców mineralnych,
 - tereny wód otwartych (rzeki, cieki i zbiorniki),
 - obszar w granicy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 420 Wierzbica-Ostrowiec,
 - ujęcia wód podziemnych,
 - korytarze ekologiczny wraz z lokalnymi ciągami ekologicznymi (cieki i rzeki wodne wraz z ich dolinami) wzmacniające układ ekologiczny.
- **Obszary osadnictwa i rozwoju gospodarczego** obejmują tereny dopuszczalnego rozwoju zabudowy przeznaczone do lokalizacji różnych jej form, począwszy od skupionej wzdłuż głównych dróg wielofunkcyjnej zabudowy liniowej, która jest główną formą endogeniczną najściślej związaną z regionem świętokrzyskim po zabudowę typu osiedlowego nawiązującą do miejskich standardów zagospodarowania. Jako formy przejściowe, które nie powinny jednak zdominować obszarów osadnictwa z uwagi na najmniej korzystne warunki zamieszkiwania i wypoczynku dopuszcza się również zabudowę wieloliniową (najczęściej dwuliniową), realizowaną najczęściej pod presją właścicieli gruntów, chcących udostępnić do sprzedaży kolejne fragmenty użytkowanych działek

siedliskowych bez konieczności przeprowadzania prac scaleniowo – wymiennych oraz zabudowę rozproszoną realizowaną tylko w uzasadnionych przypadkach (agroturystyczne, których nie można zlokalizować w istniejącej zabudowie oraz obiekty i urządzenia turystyki o wysokim standardzie związane ściśle z konkretnym terenem). Na obszarach o zwiększonej presji urbanizacyjnej preferowaną formą zabudowy winna być zabudowa typu osiedlowego, w obrębie której kompleksowo rozwiązane zostaną wszystkie problemy związane z racjonalnym zagospodarowaniem i urządzeniem terenów (komunikacyjne i parkingowe, ekologiczne, w zakresie uzbrojenia i wyposażenia w infrastrukturę społeczną itp.).

W ramach obszarów aktywności gospodarczej przewiduje się lokalizację funkcji produkcyjno - usługowych zarówno w ramach istniejącej zabudowy liniowej (lub na zapleczu istniejących siedlisk) jak też na wyodrębnionych terenach i w miejscach o najkorzystniejszych warunkach dyslokacji funkcji gospodarczych (węzły drogowe, tereny uzbrojone w infrastrukturę przemysłową oraz posiadające tradycje w działalności gospodarczej itp.).

- **Obszary komunikacji i infrastruktury technicznej** obejmują tereny dróg: krajowych nr 9 i nr 42, dróg powiatowych, gminnych i wewnętrznych, ścieżek rowerowych; oraz obszary infrastruktury technicznej: gazociągów, linii elektroenergetycznych, sieci wodociągowych, w tym ujęć wody i stacji wodociągowych oraz kanalizacji sanitarnej, w tym oczyszczalni ścieków.

III. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ W WIODĄCYCH DZIEDZINACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. WSTĘP

Z analizy terenów do zabudowy przeprowadzonej na podstawie dokumentów planistycznych obowiązujących w dacie sporządzenia niniejszego studium (...) oraz potrzeb inwestycyjnych zgłoszonych przez właścicieli bądź władających nieruchomościami wynika, że istnieje potrzeba wprowadzenia do ustaleń studium (...) obszarów rozwoju zabudowy mieszkaniowej, obszarów zabudowy mieszkaniowej i usługowej, obszarów produkcji oraz usług. Ponadto zintensyfikowane zostały wskaźniki urbanistyczne.

Obszary, o których mowa wyznaczone zostały na mapie "Kierunki polityki przestrzennej" jako powiększenie już wyznaczonych terenów przewidzianych do zabudowy. Stanowią one w większości kontynuację terenów już zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę oraz zabudowę nowych obszarów w miejscowościach, które nie posiadają rezerw budowlanych (głównie wyznaczenie drugiej linii zabudowy na zapleczu już istniejącej).

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy nie uwzględniają wyników audytu krajobrazowego, ponieważ audyt taki nie został sporządzony przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego. W sytuacji wyznaczenia przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego krajobrazów priorytetowych należy je wprowadzić do studium (...) w formie jego zmiany.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY.

W studium (...) ustala się następujące standardy określające struktury użytkowania terenów, które traktuje się jako wytyczne do planów miejscowych, zapewniające przestrzeganie planowanego, zrównoważonego rozwoju struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy oraz zachowanie ładu przestrzennego (do uwzględnienia i uszczegółowienia w zmianach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub nowych planach zagospodarowania przestrzennego) oraz wyznacza następujące obszary funkcjonalne, dla których określa się przeznaczenie podstawowe oraz dopuszczalne, przyjmując zasadę przemienności funkcji, służącą zróżnicowaniu struktury przestrzennej gminy (do uszczegółowienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego):

Obszary zabudowy mieszkaniowej (M):

Funkcja podstawowa

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.
- zabudowa zagrodowa.

Funkcje dopuszczalne

- zabudowa usługowa,
- zabudowa letniskowa,
- zabudowa turystyczna, sportowa i rekreacyjna,
- komunikacja drogowa (drogi publiczne i wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne).

Obszary zabudowy usługowej (U):

Funkcja podstawowa

- zabudowa usługowa (usług publiczne oraz komercyjne).

Funkcje dopuszczalne

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- zabudowa turystyczna, sportowa i rekreacyjna,
- zabudowa produkcyjna,
- komunikacja drogowa (drogi wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne),
- zieleń o funkcji izolacyjnej (do wyznaczenia i uszczegółowienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

Obszary zabudowy mieszkaniowej, pensjonatowej i letniskowej (MP):

Funkcja podstawowa

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.
- zabudowa pensjonatowa,
- zabudowa letniskowa.

Funkcje dopuszczalne

- zabudowa usługowa,
- zabudowa turystyczna, sportowa i rekreacyjna,
- komunikacja drogowa (drogi publiczne i wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne).

Obszary zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MU):

Funkcja podstawowa

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- zabudowa usługowa realizowana w formie usług publicznych oraz komercyjnych.

Funkcje dopuszczalne

- zabudowa turystyczna, sportowa i rekreacyjna,

- zielen towarzysząca o charakterze izolacyjnym,
- komunikacja drogowa (drogi publiczne i wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne).

Obszary produkcji w gospodarstwa leśnych (RL):

Funkcja podstawowa

- zabudowa związana z obsługą produkcji leśnej,

Funkcje dopuszczalne

- zabudowa mieszkaniowa,
- usługi,
- komunikacja drogowa (drogi publiczne i wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne).

Obszary zabudowy przemysłowej (P, P1):

Funkcja podstawowa

- produkcja przemysłowa,
- usługi.

Funkcje dopuszczalne

- magazyny,
- składy,
- komunikacja drogowa (drogi publiczne i wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne),
- zielen o funkcji izolacyjnej oraz naturalnej (do wyznaczenia i uszczegółowienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

Obszary zabudowy produkcyjnej i usługowej (PU):

Funkcja podstawowa

- produkcja,
- usługi,
- magazyny.

Funkcje dopuszczalne

- zabudowa mieszkaniowa.

Funkcje dopuszczalne

- zielen o funkcji izolacyjnej,
- komunikacja drogowa (drogi wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne),

- zieleni o funkcji izolacyjnej (do wyznaczenia i uszczegółowienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

Obszary eksploatacji surowców mineralnych (PG):

Funkcja podstawowa

- odkrywkowa eksploatacja kopalin, po zakończeniu eksploatacji rekultywacja zgodna z przepisami odrębnymi.

Funkcje dopuszczalne

- budynki oraz urządzenia technologiczne związane z funkcją podstawową,
- magazynowanie i składowanie,
- usługi,
- wały ziemne obsadzone zielenią o funkcji izolacyjnej (do wyznaczenia i uszczegółowienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego).

Obszary usług sportu i rekreacji (US):

Funkcja podstawowa

- usługi sportu;
- zabudowa rekreacji indywidualnej.

Funkcje dopuszczalne

- budynki gospodarcze i garaże,
- komunikacja drogowa (drogi publiczne i wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne).

Obszary usług turystyki (UT):

Funkcja podstawowa

- usługi turystyki, sportu i rekreacji,
- zabudowa letniskowa,
- zabudowa mieszkaniowa.

Funkcje dopuszczalne

- usługi,
- komunikacja drogowa (drogi publiczne i wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne).

Obszary usług publicznych i centrotwórczych z zielenią (UP):

Funkcja podstawowa:

- usługi publiczne i centrowe;

Funkcje dopuszczalne:

- a) komunikacja drogowa (drogi publiczne i wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne)
- b) zieleń o charakterze łąkowym.

Obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz ze strefami ochronnymi mieszczącymi się w granicach wyznaczonych na rysunku studium (FO) - farmy fotowoltaiczne:

Funkcja podstawowa

- ogniwa fotowoltaiczne.

Funkcje dopuszczalne

- zieleń naturalna,
- miejsca postojowe,
- place manewrowe,
- dojścia i dojazdy,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- ogrodzenia ażurowe umożliwiające migrację zwierząt, przy czym ogrodzenia te nie powinny posiadać fundamentów.

Obszary rolnicze (R):

Funkcja podstawowa:

- rolnicze użytkowanie gruntów rolnych,
- zadrzewienia.

Funkcja dopuszczalna:

- zabudowa zagrodowa.

Obszary parkingów (KS):

Funkcja podstawowa

- parkingi.

Funkcje dopuszczalne:

- usługi jako zabudowa tymczasowa,
- komunikacja drogowa (drogi wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne).

Obszary kolei w terenie zamkniętym kolejowym - linia kolejowa nr 25 (KK):

Funkcja podstawowa:

- linie kolejowe i obiekty związane z prowadzeniem ruchu kolejowego,
- budynki związane z przeładunkiem i magazynowaniem towarów;

Funkcje dopuszczalne:

- usługi związane z prowadzeniem ruchu kolejowego,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna,
- ekrany akustyczne,
- parkingi,
- zieleń.

Obszary oczyszczalni ścieków (K):

Funkcje podstawowe:

- zabudowa związana z obsługą oczyszczalni ścieków,
- obiekty i urządzenia technologiczne i techniczne związane z funkcjonowaniem oczyszczalni ścieków

Funkcje dopuszczalne:

- obiekty garażowe i gospodarcze,
- komunikacja wewnętrzna.

Obszary ujęć wód podziemnych:

Funkcja podstawowa: obiekty i urządzenia związane z poborem wód podziemnych,

Funkcja dopuszczalna: zieleń urządzona.

Obszar obsługi systemu energetycznego (E)

Funkcja podstawowa: obiekty i urządzenia technologiczne związane z zaopatrzeniem w energię elektryczną.

Funkcja dopuszczalna: zieleń urządzona.

Obszary cmentarzy wraz z strefami ochrony sanitarnej 50m i 150 m (ZC):

Funkcja podstawowa:

- cmentarze.

Funkcje dopuszczalne:

- kaplice,

- komunikacja wewnętrzna,
- zasady zagospodarowania w granicach stref ochrony sanitarnej zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi cmentarzy.

Obszary lasów i zadrzewień (ZL):

Funkcja podstawowa:

- lasy i zadrzewienia.

Funkcje dopuszczalne:

- drogi leśne wykorzystujące jedynie istniejące dukty leśne,
- szlaki turystyczne wykorzystujące jedynie istniejące dukty leśne,
- ścieżki edukacyjne wykorzystujące jedynie istniejące dukty leśne,
- liniowa obiekty infrastruktury technicznej, których lokalizacja nie wymaga uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne.

Nowe drogi leśne, szlaki turystyczne oraz ścieżki edukacyjne nie mogą być lokalizowane w granicach obszarów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000.

Obszary zieleni naturalnej (N):

Funkcja podstawowa:

- zadrzewienia śródpolne.

Obszary zalesień (ZLz):

Funkcja podstawowa:

- lasy i zadrzewienia.

Funkcje dopuszczalne:

- drogi leśne,
- szlaki turystyczne,
- ścieżki edukacyjne.

Obszary komunikacji drogowej - tereny dróg publicznych (krajowych, powiatowych oraz gminnych wg oznaczeń na rysunku studium)

Funkcja podstawowa:

- komunikacja drogowa

Funkcje dopuszczalne:

- Obiekty i urządzenia obsługi ruchu drogowego.

Ustala się następujące wymogi architektoniczne i wskaźniki urbanistyczne w:

Obszarach zabudowy mieszkaniowej (zabudowa jednorodzinna i zagrodowa) - M:

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,01;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 0,6;
- 3) teren biologicznie czynny: minimum 40%;
- 4) wysokość budynków innych niż gospodarcze i garaże: do 12 m;
- 5) wysokość budynków gospodarczych i garaży oraz inwentarskich: do 8 m;
- 6) geometria dachów: dachy jednospadowe, dwuspadowe lub wielospadowe, o kącie nachylenia połaci dachowych do 45⁰, w tym dachy płaskie.

Obszarach zabudowy usługowej - U:

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,01;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 2;
- 3) teren biologicznie czynny: minimum 20%;
- 4) wysokość budynków: do 15 m;
- 5) geometria dachów: dachy jednospadowe, dwuspadowe lub wielospadowe, kącie nachylenia połaci dachowych do 45⁰, w tym dachy płaskie.

Obszarach zabudowy mieszkaniowej, pensjonatowej i letniskowej - MP:

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,01;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 0,6;
- 3) teren biologicznie czynny: minimum 45%;
- 4) wysokość budynków mieszkalnych: do 12 m;
- 5) wysokość budynków gospodarczych i garaży: do 8 m;
- 6) geometria dachów: dachy jednospadowe, dwuspadowe lub wielospadowe, o kącie nachylenia połaci dachowych od do 45⁰, w tym dachy płaskie.

Obszarach zabudowy mieszkaniowej (zabudowa jednorodzinna i zagrodowa) i usługowej - MNU:

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,01;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 1,5;
- 3) teren biologicznie czynny: minimum 30%;
- 4) wysokość budynków mieszkalnych i usługowych: do 15 m;
- 5) wysokość budynków gospodarczych i garaży: do 8 m;

- 6) geometria dachów: dachy jednospadowe, dwuspadowe lub wielospadowe, o kącie nachylenia połaci dachowych do 45° , w tym dachy płaskie.

Obszarach obsługi produkcji w gospodarstwach leśnych - RU:

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,01;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 0,6;
- 3) teren biologicznie czynny: minimum 30%;
- 4) wysokość budynków: do 12 m;
- 5) geometria dachów: dachy jednospadowe, dwuspadowe lub wielospadowe, o kącie nachylenia połaci dachowych od 20° do 45° .

Obszarach zabudowy przemysłowej - P:

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,01;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 2,5;
- 3) teren biologicznie czynny: minimum 10%;
- 4) wysokość budynków: do 15 m;
- 5) geometria dachów: dachy jednospadowe, dwuspadowe, łukowe, wielospadowe o kącie nachylenia połaci dachowych do 30° , w tym dachy płaskie.

Obszarach zabudowy przemysłowej - P1:

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,01;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 2,5;
- 3) teren biologicznie czynny: minimum 25%;
- 4) wysokość budynków: do 15 m;
- 5) geometria dachów: dachy jednospadowe, dwuspadowe, łukowe, wielospadowe o kącie nachylenia połaci dachowych do 30° , w tym dachy płaskie.

Obszarach zabudowy produkcyjnej i usługowej - PU:

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,01;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 2,5;
- 3) teren biologicznie czynny: minimum 10%;
- 4) wysokość budynków: do 15 m;
- 5) geometria dachów: dachy dwuspadowe, jednospadowe, wielospadowe lub łukowe o kącie nachylenia połaci dachowych w do 30° , w tym dachy płaskie.

Obszarach usług sportu, turystyki i rekreacji - US:

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,01;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 1;
- 3) teren biologicznie czynny: minimum 20%;
- 4) wysokość budynków: do 15 m;
- 5) geometria dachów: dachy dwuspadowe, jednospadowe, wielospadowe lub łukowe o kącie nachylenia połaci dachowych w do 30°, w tym dachy płaskie.

Obszarach usług turystyki - UT:

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,01;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 1,2;
- 3) teren biologicznie czynny: minimum 35%;
- 4) wysokość budynków: do 15 m;
- 5) geometria dachów: dachy dwuspadowe, jednospadowe, wielospadowe lub łukowe o kącie nachylenia połaci dachowych w do 30°, w tym dachy płaskie.

Obszarach usług publicznych i centrotwórczych z zielenią (UP)

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,001;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 2;
- 3) teren biologicznie czynny: min. 30%;
- 4) wskaźnik powierzchni zabudowy: max. 60%;
- 5) wysokości budynków: do 15 m;
- 6) geometria dachów głównej bryły budynków: dachy dwuspadowe lub wielospadowe, o kącie nachylenia połaci dachowych do 45°.

Obszarach rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (FO) - farmy fotowoltaiczne:

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,001;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 0,2;
- 3) teren biologicznie czynny: minimum 20%;
- 4) wysokość budowli: do 5 m;
- 5) geometria dachów: dachy dwuspadowe lub wielospadowe, o symetrycznym kącie nachylenia połaci dachowych do 45°, w tym dachy płaskie.

Obszary ujęć wód podziemnych (W):

- 1) minimalna intensywność zabudowy: 0,001;
- 2) maksymalna intensywność zabudowy: 0,2;
- 3) teren biologicznie czynny: minimum 60%;
- 4) wysokość budynków: do 8 m;
- 5) geometria dachów: dachy dwuspadowe, o kącie nachylenia połaci dachowych do 40°, w tym dachy płaskie;

Obszar obsługi systemu energetycznego (E)

- a) minimalna intensywność zabudowy: 0,001;
- b) maksymalna intensywność zabudowy: 0,2;
- c) teren biologicznie czynny: minimum 20%;
- d) wysokość budynków: do 8 m;
- e) geometria dachów: dachy jednospadowe, dwuspadowe lub wielospadowe, o kącie nachylenia połaci dachowych do 45°, w tym dachy płaskie.

Obszar eksploatacji surowców mineralnych (PG)

- a) minimalna intensywność zabudowy: 0,001;
- b) maksymalna intensywność zabudowy: 0,2;
- c) teren biologicznie czynny: minimum 60%;
- d) wysokość budynków: do 10 m;
- e) geometria dachów: dachy jednospadowe, dwuspadowe lub wielospadowe, o kącie nachylenia połaci dachowych do 45°, w tym dachy płaskie.

Pozostałe wskaźniki urbanistyczne do uszczegółowienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Obszary zabudowy mieszkaniowej obejmują zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz zagrodową - do uszczegółowienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

W obszarach usług sakralnych: wg indywidualnych rozwiązań do ustalenia w nowo opracowywanych planach zagospodarowania przestrzennego.

W obszarach zabudowy obiektów użyteczności publicznej, w tym usługi oświaty oraz obiekty związane z obsługą techniczną gminy: wg indywidualnych rozwiązań do ustalenia w nowo opracowywanych planach zagospodarowania przestrzennego.

Studium (...) stanowi politykę przestrzenną gminy, w związku z tym nie należy interpretować rysunku studium (...) - Kierunki Polityki Przestrzennej", jako ścisłego wyznacznika

granic obszarów przeznaczonych do zabudowy. Obszary te należy uściślić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z zasadami określonymi w Studium, przy jednoczesnym dostosowaniu rozwiązań szczegółowych do bieżących uwarunkowań, potrzeb oraz wniosków wynikających z uzgodnień, opinii i analiz.

Ponadto, dla wszystkich obszarów zabudowy zaleca się:

- horyzontalne kształtowanie bryły budynku dla jej wkomponowania w istniejące ukształtowanie terenu i zespoły zieleni,
- stosowanie materiałów pochodzenia rodzimego do prac wykończeniowych budynku (kamień na cokoly i fragmenty ścian piwnic, drewno w kolorze naturalnym jako okładziny szczytów, wykończenie okapów, elementy balustrad itp.);
- wprowadzanie przy realizacji obiektów hodowlanych, produkcyjnych i produkcyjno – usługowych pasów zieleni osłonowej z roślinnością zimozieloną,
- wzbogacenie na etapie tworzenia nowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej usługami publicznymi i komercyjnymi niestanowiącymi uciążliwości dla zabudowy mieszkaniowej, tj. takich usług, które nie stanowią przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- na etapie tworzenia nowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wydzielenia tylko terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub wzbogaconej o usługi towarzyszące.

W zakresie lokalizacji wszelkiego rodzaju zabudowy należy dążyć ponadto do zapewnienia odpowiednich standardów nie tylko pod względem walorów estetycznych zabudowy i zagospodarowania terenu, ale również stanu technicznego budynków oraz ich wyposażenia w pełny zakres infrastruktury technicznej. Tereny lokalizacji tych funkcji powinny mieć zapewnioną prawidłową obsługę transportową i dogodną dostępność do usług publicznych. Powinno się przy tym zadbać o jakość środowiska, oraz atrakcyjność przestrzeni publicznej (oświetlenie, chodniki, kompozycje zieleni dekoracyjnej, mała architektura itp.). Dopuszcza się uzupełnienie funkcji podstawowych wyznaczonych na rysunku studium (...) - Kierunki polityki przestrzennej o funkcje terenu uzupełniające nie kolidujące z funkcjami podstawowymi.

Na etapie zmian lub tworzenia nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy należy uwzględnić wskazane na mapie kierunków zagospodarowania przestrzennego studium tereny zmeliorowane, z uwagi na potrzebę ochrony tych obszarów i zapewnienia funkcjonalności urządzeń melioracyjnych. Zgodnie z ewidencją wód i urządzeń melioracji wodnych na terenie gminy Brody występują:

1. Śródlądowe wody powierzchniowe płynące:

- rzeka Kamienna,
- Struga Brody-Lubienia Nr 1,
- Struga Brody Nr 2,
- Struga Staw Kunowski,
- Ciek od Jabłonnej,
- Ciek od Kuczowa;

2. Lewy wał przeciwpowodziowy rzeki Kamiennej w miejscowości Staw Kunowski;

3. Urządzenia melioracji wodnych: rowy melioracyjne i sieć drenarska wykonane w ramach zadań inwestycyjnych: „Lipie”, „Lubienia-Młynek”, „Brody-Krynki”, „Staw Kunowski”, „Styków”.

W związku z tym:

- 1) zabrania się niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych, o czym mowa w art. 192 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- 2) lokalizacja zabudowy i zagospodarowanie terenu nie może ograniczyć wymaganych prawem obowiązków administratorów rzek w zakresie utrzymania ich w należyłym stanie;
- 3) zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, o czym mowa w art. 232 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- 4) zakazuje się niszczenia lub uszkodzenia brzegów śródlądowych wód powierzchniowych, a także gruntów pokrytych śródlądowymi wodami powierzchniowymi zgodnie z art. 230 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- 5) zakazuje się wykonywania robót lub czynności, które mogą wpływać na szczelność lub stabilność wałów przeciwpowodziowych, o czym mowa w art. 176 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- 6) lokalizacja wszelkich inwestycji na gruntach zmeliorowanych za pomocą drenowania wymaga uwzględnienia na gruntach zmeliorowanych za pomocą drenowania wymaga uzgodnienia na etapie planowania i projektowania z odpowiednim terytorialnie Nadzorem Wodnym.

Ponadto, w przypadku przekwalifikowania gruntów rolnych, na których występują obiekty melioracyjne, na inne (np. budowlane, przemysłowe, pod zalesienia) należy wyłączyć obszar zmeliorowany na zasadach określonych w przepisach odrębnych oraz zapewnić właściwe funkcjonowanie urządzeń melioracji wodnych między innymi odpływ wody z rowów melioracyjnych. Właściciele nieruchomości przyległej do powierzchniowych wód publicznych są zobowiązani umożliwić dostęp do wody na potrzeby wykonania robót związanych z utrzymaniem wód. Na realizację planowanych w obrębie cieków naturalnych (rzek) przedsięwzięć oraz na przebudowę urządzeń melioracji wodnych oraz przeprowadzenie przez wody powierzchniowe obiektów mostowych,

rurociągów, linii energetycznych, linii telekomunikacyjnych oraz innych urządzeń wymagane jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego, zgodnie z ustawą Prawo wodne.

Na tym obszarze zabudowa winna być kształtowana z uwzględnieniem odbudowy systemu melioracyjnego i drenarskiego. W przypadku kolizji planowanej zabudowy z systemem drenarskim, system ten należy przebudować w sposób umożliwiający jego funkcjonalność, w uzgodnieniu z zarządzającym tą siecią, tj. Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie Zarząd Zlewni Radom.

W celu eliminacji konfliktów przestrzennych oraz poprawy możliwości wyposażenia terenów w urządzenia infrastruktury technicznej i społecznej proponuje się następujące kierunki kształtowania zabudowy:

- rozbudowa ośrodka administracyjno – usługowego gminy w Brodach koncentrującego obiekty użyteczności publicznej, usługi o znaczeniu ogólnie gminnym, w tym sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych, infrastrukturę obsługującą i mieszkalnictwo, zdecydowane podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznej m.in. poprzez właściwe kształtowanie nawierzchni dróg (ciche nawierzchnie) i placów, oświetlenie, wprowadzenie małej architektury jak m.in.: ławki, latarnie, kosze na śmieci, sztydy, przystanki;
- wyznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej na rysunku studium, w ramach których możliwa będzie: modernizacja istniejącej zabudowy, uzupełnienie zabudowy w obrębie ukształtowanych jednostek osadniczych, a także wprowadzanie nowych zespołów zabudowy. W obszarach tych dopuszcza się również lokalizację usług i nieuciążliwej (niestanowiących przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko) przedsiębiorczości dostosowanej do miejscowych potrzeb i uwarunkowań;
- uzupełnienie i wyznaczenie nowych obszarów działalności gospodarczej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej związanej z prowadzeniem ww. działalności;
- wyznaczenie obszarów, istniejącej i potencjalnej lokalizacji zabudowy: letniskowej oraz innych usług turystyczno – wypoczynkowych i sportowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, ewentualnie obszarów, na których może dojść do adaptacji istniejących siedlisk na cele letniskowe i agroturystyki oraz realizację zabudowy pensjonatowej;
- utrzymanie istniejących obiektów usługowych użyteczności publicznej (usługi oświaty, zdrowia, kultury itp.) z możliwością ich modernizacji i rozbudowy oraz przewidzenie rezerwy terenowej gruntów komunalnych dla realizacji potencjalnych potrzeb budowy nowych tego typu obiektów z możliwością ich zmiany sposobu użytkowania na inne cele związane z użytecznością publiczną lub usługami komercyjnymi;
- zakaz lokalizacji budowy obiektów kubaturowych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Poza tym przewiduje się:

- wspieranie najlepszych przykładów adaptacji istniejących obiektów miejscowej zabudowy dla utrzymania charakterystycznych elementów układu ruralistycznego poszczególnych wsi;
- szczegółowe określenie w planach zagospodarowania przestrzennego zasad architektoniczno-budowlanych mających na celu poprawę estetyki zabudowy oraz uwzględnienie i utrwalenie tradycji budowlanych;
- zachowanie „reliktów” tradycyjnej zabudowy wiejskiej, ważnego elementu tożsamości kulturowej gminy oraz respektowanie wymogów ochronnych w stosunku do obiektów i założeń wpisanych do rejestru zabytków;
- wprowadzanie w nowych siedliskach i uzupełnienie w już istniejących zadrzewień i zakrzewień przydomowych, a przy obiektach produkcyjno-usługowych i hodowlanych realizowanie pasów zieleni osłonowej;
- wykup i gromadzenie zasobów gruntów komunalnych sprzyjających odpowiedniemu kształtowaniu polityki przestrzennej;
- respektowanie wymagań ochrony ppoż i bezpieczeństwa publicznego;
- dopuszcza się etapowe wprowadzanie terenów zabudowy mieszkaniowej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w stosunku do wyznaczonych w studium (...) w zależności od potrzeb oraz rachunku ekonomicznego, przy uwzględnieniu realnych możliwości ich wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej. Przez co osiągnięty zostanie cel wynikający z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego związany z poprawą atrakcyjności osiedleńczej i ograniczeniem rozproszenia zabudowy. Dzięki etapowemu wprowadzaniu terenów zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego spełnione zostaną zasady racjonalności ekonomicznej i zasada przeciwdziałania rozpraszania zabudowy. Zasada preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę nie dotyczy miejscowości gminy Brody, ponieważ obszary wymagające odnowy miejscowości nie występują;
- na obszarze gminy Brody nie przewiduje się oraz nie wyznacza się:
 - obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,
 - obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
 - obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania.

W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego ustala się nakaz dotrzymania standardów architektonicznych, o których mowa powyżej.

Ustala się następujące zasady kształtowania krajobrazu:

- 1) zachowanie nieprzekraczalnych linii zabudowy, o których mowa w przepisach o drogach publicznych;
- 2) zachowanie maksymalnej wysokości budynków;
- 3) zachowanie geometrii dachów.

W granicach gminy Brody nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie oraz obszarów pomników ząglady i ich stref ochronnych.

Ustala się następujące cele polityki mieszkaniowej:

- 1) tworzenie zwartych obszarów zabudowy mieszkaniowej, przeciwdziałanie powstawaniu enklaw oderwanych od zasadniczego układu przestrzennego;
- 2) dostosowanie nowej i przekształcanej istniejącej zabudowy do cech i charakteru miejsca, w którym jest ona zlokalizowana;
- 3) zapewnienie odpowiedniego dostępu mieszkańców do usług podstawowych;
- 4) poprawa jakości zamieszkania poprzez odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni publicznych, ciągów pieszych i rowerowych, tworzenie terenów zieleni i innych miejsc rekreacji i wypoczynku oraz miejsc spotkań;
- 5) wyposażenie terenów mieszkaniowych w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną;
- 6) ograniczenie rozpraszania się zabudowy.

Mając na uwagę ochronę ww. terenów oraz zdrowie i życie ludzi oraz ochronę ich mienia ustala się zakaz zabudowy na tych terenach narażonych na zsuwiska. Ponadto w granicach gminy Brody wskazuje się obszary zagrożone ruchami masowymi zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego - System Osłony Przeciwosuwiskowej, w granicach których przed przystąpieniem do prowadzenia robót inwestycyjnych należy przeprowadzić badania geologiczno-geotechniczne mające na celu wykluczenia zjawisk osuwiskowych.

3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Podstawowym celem w dziedzinie ochrony środowiska jest ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego gminy, zapewniające sprawiedliwy dostęp do jego zasobów dzisiejszym i przyszłym pokoleniom mieszkańców, traktując je jako wartości o znaczeniu ponadlokalnym, dążąc do poprawy jego stanu.

Wiodącą prawidłowością w omawianej dziedzinie, która stanowi jednocześnie kryterium realizacji głównego celu zagospodarowania przestrzennego województwa będzie przyjęta w Konstytucji RP, **zasada zrównoważonego rozwoju**, zgodnie z którą spod zabudowy wyłączone zostały tereny o niekorzystnych warunkach do zabudowy. Jej podstawowym założeniem jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwale, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie regionalnym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym.

Kierunki rozwoju gminy muszą być podporządkowane dążeniom do utrzymania obecnego modelu funkcjonowania przyrody i podejmowania działań proekologicznych zmierzających do zahamowania degradacji wód, powietrza atmosferycznego, gleb i krajobrazu. Działania samorządu gminy na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego są integralną częścią dążeń do poprawy jakości życia stałych mieszkańców i do zwiększenia atrakcyjności obszaru gminy dla gości.

Obiekty prawnie chronione i system przyrodniczy gminy

Gmina Brody - jedna z pięciu gmin powiatu starachowickiego - położona jest w północnej części województwa świętokrzyskiego. Graniczy od strony zachodniej z miastem Starachowice, od strony północno - zachodniej z gminami Wąchock i Mirzec. Północna, północno - wschodnia i wschodnia granica gminy (a zarazem granica powiatu i województwa), oddziela ją od gmin Województwa Mazowieckiego – gminy Iłża w powiecie radomskim oraz gmin Rzecznów i Sienno w powiecie lipskim. Od strony południowej gmina graniczy z gminą Pawłów, a od strony południowo-wschodniej z gminą Kunów.

Ze względu na relatywnie wysoką gęstość zaludnienia, duże rozdrobnienie rolnictwa oraz wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, gmina Brody zakwalifikowana została do północnego obszaru zurbanizowanego wchodzącego w skład kształtującej się Aglomeracji Staropolskiej. Obszar ten obejmuje m.in. miasta: Starachowice, Ostrowiec Świętokrzyski, Skarżysko Kamienna, Ćmielów, Końskie, Kunów, Ożarów, Stąporków, Suchedniów i Wąchock (trzy pierwsze z nich, były do lat 30-tych XX w, ośrodkami Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, wchodzącego – do 1939r. - w skład Centralnego Okręgu Przemysłowego).

Gmina Brody położona jest w północnej części Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej (342.3) należącej do Wyżyny Małopolskiej (34) - na granicy Przedgórze Lżeckiego (342.33 - część północna) i Płaskowyżu Suchedniowskiego (342.31 - niewielki fragment południowy). Granicę obu mezoregionów

stanowi rzeka Kamienna. Obszar ten od zachodu sąsiaduje z Puszcą Świętokrzyską, od południa z pasmem Gór Świętokrzyskich, od północy i północnego wschodu z Puszcą Iłżecką.

Kształt obszaru opracowania zbliżony jest do nieregularnego trapezu, rozciągniętego na linii wschód - zachód. Rozległość terytorialna gminy, waha się - licząc ze wschodu na zachód, w granicach około 17600m, a z północy na południe, nieco ponad 11400m. Główna oś krajobrazową (a także gospodarczą) obszaru jest rzeka Kamienna – to w jej dolinie położone są sołectwa objęte niniejszym opracowaniem.

Bardzo charakterystyczna dla gminy Brody jest struktura użytkowania gruntów, gdzie znaczny udział posiadają lasy zajmujące 11 630 ha powierzchni gminy, co stanowi 72% ogółu, użytki rolne zajmują 3 704ha, co stanowi 23%, pozostałe grunty – wg danych z 2020r. – zajmują blisko 5%.

Na terenie gminy Brody ustanowione zostały następujące formy ochrony przyrody:

Obszary NATURA 2000.

Tereny gminy wchodzi częściowo w skład obszarów NATURA – 2000, funkcjonujących w Polsce Obszarów Ochrony Siedlisk – SOO, mających znaczenie dla Wspólnoty. Są to:

Uroczyska Lasów Starachowickich o kodzie PLH 260038 i powierzchni 2349,2 ha. Obszar położony w 99% w Województwie Świętokrzyskim i w około 50% w Gminie Brody - w której rozciąga się między północnym i zachodnim sąsiedztwem sołectwa Lubienia, a północnym, wschodnim, południowym i w części zachodnim sąsiedztwem sołectwa Lipie. Północna granica gminy i Obszaru pokrywają się na odcinku od zakładów Zębiec na wschodzie, do północno-zachodniego jej krańca w sołectwie Lipie. Obszar jest, tym samym, częścią północnej połaci kompleksu Lasów Starachowickich, z dominującymi siedliskami borowymi. Jego dalsze, zachodnie powierzchnie obejmują obszar źródłowy Małszyńca w gminie Mirzec. Obszar nie obejmuje natomiast zagospodarowanych terenów Lipia i Lubieni (terenów zabudowy i upraw rolnych). W obszarze dominują siedliska - grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego - 20,04% powierzchni, wyżynnego jodłowego boru mieszanego - 17,65% (uznawanego za zbiorowisko endemiczne Polski) i łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych - 2,54%.

Wzgórza Kunowskie o kodzie PLH 260039 i powierzchni 1868,7 ha. Obszar położony w większości poza terenem Gminy Brody, na granicy czterech mezoregionów: Płaskowyżu Suchedniowskiego, Gór Świętokrzyskich, Wyżyny Sandomierskiej oraz Przedgórze Iłżeckiego. Jego zasadnicza część, rozciąga się wąskim, długim pasem o ogólnym kierunku zachód – wschód, od Szerzawy na zachodzie, poprzez Rzepin, Pawłów, Godów, Nietulisko, Kunów, po Chmielów na wschodzie, omijając obszar Gminy Brody od strony południowej. Charakterystycznymi elementami rzeźby tej części Obszaru są szerokie, łagodne garby i wierzchowiny. Płaskodenne doliny rzeczne, to także charakterystyczne formy rzeźby Obszaru – w szczególności jego enklawy odgałęziającej się w Nietulisku ku północnemu zachodowi i wkraczającej

w dno doliny Kamiennej. Na gruntach sołectwa Staw Kunowski, enklawa ta wchodzi w obszar Gminy Brody i (obejmując zagospodarowane i zabudowane tereny sołectwa), ciągnie się wąskimi pasami, towarzyszącymi rzece, najpierw wzdłuż jej prawego, a następnie wzdłuż lewego brzegu. Północno - zachodni kraniec Obszaru sięga Brodów Fabrycznych poniżej zapory Jeziora Brodzkiego. W obszarze dominują siedliska: grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego - 13,48% powierzchni, niżowych i górskich, świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie - 13,39% i muraw kserotermicznych (priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków) - 2,87%.

Innymi, najbliższymi wobec Gminy Brody położonymi, Obszarami Natura 2000 są: Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk (SOO) – Ostoja Sieradowicka o kodzie PLH 260031 i powierzchni 7847,4 ha, oddalony o około 10km na zachód i południe – w jego granicach pozostają rozległe kompleksy leśne, wchodzące w skład Puszczy Świętokrzyskiej, porozdzielane dolinami dopływów Kamiennej z podmokłymi łąkami i torfowiskami oraz Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk (SOO) – Dolina Kamiennej o kodzie PLH 260019 i powierzchni 2586,5 ha, rozciągający się na terenie powiatów ostrowieckiego i opatowskiego, oddalony od Gminy Brody o około 15 km na południowy wschód.

W stosunku do obszarów Natura 2000 zabrania się z zastrzeżeniem art. 34 ustawy o ochronie przyrody podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar NATURA 2000,
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000,
- 3) pogorszyć integralność obszaru NATURA 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami.

Obszar chronionego krajobrazu.

Gmina Brody wchodzi w zasięg Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej. Obszar ten zajmuje powierzchnię 72593 ha, na którą składają się gminy: Bałtów, Bodzechów, Brody, Kunów, Mirzec oraz części obszarów gmin: Pawłów, Skarżysko-Kamienna, Skarżysko-Kościelne, Suchedniów, Waśniów i Wąchock.

Ustanowienie tego Obszaru miało służyć zarówno ochronie walorów naturalnych doliny rzeki Kamiennej i jej otoczenia, jak również ochronie cennych obiektów kultury materialnej. Obszar ten - obok funkcji korytarza ekologicznego pełni także rolę klimatotwórczą i aerosanitarną dla zurbanizowanych części rejonu, a charakteryzuje go bogactwo roślinności oraz różnorodność rzeźby terenu. Na terenach piaszczysto – ilastych, pokrytych osadami plejstoceniowymi, występują bory sosnowe i mieszane (Lasy Iłżeckie). Spotkać tu można rzadkie, objęte prawną ochroną, rośliny - występuje tu m.in.: wawrzynek główkowy, zawilec wielkokwiatowy, len złocisty czy aster gawędka. Na glebach lessowych – na prawym

brzegu rzeki Kamiennej – zachowały się grądowe lasy liściaste, w których spotkać można takie rośliny jak: tojad czy dzwonecznik wonny. Na tym obszarze wszelka działalność gospodarcza powinna zmierzać do poprawy czystości środowiska przyrodniczego, głównie w celu ochrony wód powierzchniowych i wglębnych. Zasady ochrony reguluje uchwała Nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotyczącej wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2013 r., poz. 3309) na terenie tym zabrania się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

W zakresie czynnej ochrony ekosystemów na terenie ww. obszaru OChKDK uwzględnia się:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków,
- 2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, upraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia lub też sukcesji,
- 3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych,
- 4) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych,
- 5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
- 6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne,
- 7) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Zakazy powyższe nie dotyczą:

- 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których

przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;

- 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

Rezerwy przyrody nieożywionej.

W granicach gminy utworzono trzy rezerwy:

„Skały pod Adamowem” - nr rejestru RDOŚ - 59. Rezerwat przyrody nieożywionej został utworzony na mocy Zarządzenia b. Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 27.06.1995r., celem zachowania walorów krajobrazowych wychodni (skałek) piaskowców dolno jurajskich, zajmuje powierzchnię 8,98 ha i zlokalizowany jest na terenie leśnictwa Lubienia. Chronione są tu piaskowce drobno i średnioziarniste o kremowym, jasno szarym i szarozółtym zabarwieniu. Ich wychodnie rozciągają się wzdłuż południowego zbocza doliny bezimiennego prawobrzeżnego dopływu Kamiennej, na długości około 1 km i osiągają wysokość do 6 m. Są one rozczłonkowane, a ich górne powierzchnie są płaskie lub minimalnie sfalowane, stanowiąc przedłużenie górnej krawędzi zbocza doliny. Ich florę tworzą porosty, mchy i paprocie, min. paprotka zwyczajna oraz rojnik pospolity i zanokcica skalna. Górną, południową krawędź doliny porasta ponad 100 letni, charakterystyczny dla Lasów Starachowickich, kontynentalny, mieszany bór sosnowy z domieszką dębu i brzozy.

„Rosochacz” – nr rejestru RDOŚ - 61. Rezerwat leśny został utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25.07.1997 r., celem zachowania naturalnych wielogatunkowych drzewostanów i zbiorowisk torfowisk, zajmuje powierzchnię 30,44 ha, i zlokalizowany jest na terenie leśnictwa Lubienia. Drzewostany porastające bagienne źródła dwu bezimiennych prawobrzeżnych dopływów Ruśni powstały, jako efekt ekspansji gatunków lasotwórczych na bagniste, oparzeliskowe obszary źródłowe tych rzek. Przeważającymi gatunkami są: olsza (44,9% powierzchni drzewostanów) i sosna (40,1% powierzchni), uzupełniane przez brzozę, dąb, grab, jodłę, klon, osikę, świerk i wiąz. Podszyty - miejscami liczne - tworzą: bez czarny i koralowy, kalina koralowa,

kruszyna, leszczyna i trzmielina. Dowodem licznych, urozmaiconych siedlisk, są występujące w runie gatunki roślin. Obok roślin pospolitych jak borówka, czy borówka bagienna, bytują liczne gatunki chronione, min. bluszcz pospolity, kopytnik pospolity, lilia złotogłów, rosiczka okrągłolistna, wawrzynek wilczełyko, oraz mchy z rodzaju Polytrichum i Sphagnum.

„Skąły w Krynkach” - o nr rejestrowym 65. Utworzony został na mocy zarządzenia MOŚZNiL z 25 lipca 1997 r. (MP Nr 56, z 1997 r. poz. 546). Obowiązującą podstawę prawną stanowi zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Skąły w Krynkach (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 2897 z dn. 26 września 2017 r.). Obejmuje on obszar lasu o powierzchni 25,26 ha. Chronione są tu piaskowce średnio i gruboziarniste, grubo a lokalnie cienkopłytowe (największa zwarta grupa skał ma długość 30 – 40 m, szerokość około 20 m, wysokość do około 6 m). Wśród form skalnych wyróżnia się grzyb wysokości około 2,5 m, średnicy „kapelusza” około 5 m i „nogi” około 2 m. W granicach rezerwatu występują także liczne pozostałości robót górniczych, związanych z wydobywaniem rud żelaza. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnych piaskowców dolnotriasowych. Dla rezerwatu obowiązuje plan ochrony ustanowiony rozporządzeniem Nr 57/2002 Woj. Świąt. z 18 listopada 2002r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 165, poz. 2058) ustanowiony na okres 20 lat.

Dodatkowo proponuje się:

- rozszerzenie rezerwatu „Skąły pod Adamowem” o teren ze skałkami położony w sąsiedztwie obecnych granic rezerwatu;
- objęcie ochroną - w formie rezerwatu przyrody - obszaru "Zapadnie Doły" obejmującego teren lasów leśnictwa Lubienia, z zachowanym dębem "Maćkiem" oraz ciekawych form krasowych.

Pomniki przyrody

Ostatnią formą prawnej ochrony przyrody w granicach obszaru opracowania, są pomniki przyrody. Są to:

„Skąły i głązy” w Rudzie (pomniki nr 136; 137; 138 - zlokalizowane na działkach o nr ewid. 498; 602, 603; 146/5). Skąły w Rudzie zbudowane z piaskowców dolnotriasowych, zbliżonych podobieństwem do piaskowców występujących w rezerwacie „Skąły w Krynkach”, rozciągające się wzdłuż północno - zachodniego stoku doliny Kamiennej, około 300 m powyżej Jeziora Brodzkiego. Erozja wodna i eoliczna, wytworzyły w nich urozmaicone formy – ambony i urwiska o długości nawet 70m i wysokości 8m, o bogato urzeźbionych powierzchniach. Osobliwością jest monolityczna baszta o średnicy 15-20 m i wysokości 7m. Podłoże porastają – prócz drzew – paprotka zwyczajna, konwalia majowa i kokoryczka wonna. Pomnik Głąz Narzutowy w Rudzie tworzą z kolei trzy bloki dolno triasowego piaskowca – największy o wymiarach 20x10x5m, znajdujące się na północnym stoku doliny Kamiennej, około 1,5 km

na południowy wschód od Stykowa. Ustanowione zarządzeniem Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 02.10.1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 1987 r. Nr 19, poz. 223).

„Odsłonięcie geologiczne i źródło” w Krynkach (pomnik nr 139 – zlokalizowany na działce nr ewid. 383) stanowiący dawny łom stokowy - ochroną objęty jest nieczynny kamieniołom białych, drobnoziarnistych, dolno jurajskich piaskowców oraz pobliskie źródło szczelinowe typu zboczowego, wypływające spod bloku skalnego (kamieniołom i źródło, położone w wąwozie, około 200m na północny zachód od zabudowań wsi i 600m od kościoła w Krynkach, na stoku doliny Kamiennej). Ustanowiony zarządzeniem Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 02.10.1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 1987 r. Nr 19, poz. 223).

„Profil geologiczny” we Młynku (pomnik nr 140 – zlokalizowany na działce nr ewid. 909) - zwany także nieczynnym, stokowym kamieniołomem w Młynku. Położony jest na zalesionym, stromym wschodnim stoku doliny Ruśni, we wschodniej części miejscowości Mlynek. Ściana stokowego kamieniołomu o długości około 50 m i wysokości 15 m, odsłania kontakt utworów dolno i środkowo jurajskich. Ustanowiony zarządzeniem Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 02.10.1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 1987 r. Nr 19, poz. 223).

„Cztery Buki Pospolite” w Lubieni (pomnik nr 379 – zlokalizowany na działce nr ewid. 78/1200) - znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Starachowice. Wymiary drzew: obwód 4,21 m, wysokość 36 m; Ustanowiony rozporządzeniem Nr 21/97 Wojewody Kieleckiego z dnia 26.11.1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 1997 r. Nr 41, poz. 168). W chwili obecnej pozostały jedynie trzy z czterech sztuk, w roku 2003 jedno drzewo zostało połamane przez wiatr.

„Daglezja Zielona” (pomnik nr 380 – zlokalizowany na działce nr ewid. 294/1200) - pozostałość parku dworskiego w Gębicach. Obwód pnia wynosi 3,11m, a wysokość około 27 m. Ustanowiony rozporządzeniem Nr 21/97 Wojewody Kieleckiego z dnia 26.11.1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 1997 r. Nr 41, poz. 168).

„Dąb Maciek” w Lubieni (pomnik 767 – zlokalizowany na działce nr ewid. 91/1201) drzewo - dąb szypułkowy o obwodzie ponad 4,74 m, znajduje się w leśnictwie Klepacze, w granicach obszaru, na którym postulowane jest utworzenie rezerwatu „Zapadnie Doły”. Ustanowiony rozporządzeniem Nr 9/2006 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 29.06.2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 2006 r. Nr 137, poz. 1616).

W stosunku do ww. pomników przyrody obowiązują zasady ochrony wynikające z ustawy o ochronie przyrody.

"Dąb Siłacz" (pomnik 908) - dąb szypułkowy o wysokości 20 m, obwodzie mierzonym na wysokości 130 cm wynoszącej 410 cm rosnący przy ul. Klonowej w miejscowości Staw Kunowski na działce nr

ewid. 881/4. Ustanowiony uchwałą Nr VI/39/18 Rady Gminy w Brodach z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody w miejscowości Staw Kunowski (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2018 r. poz. 2107). W stosunku do pomnika przyrody zakazuje się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowych lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby w zasięgu systemu korzeniowego drzewa;
- 4) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych w zasięgu systemu korzeniowego drzewa, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 6) umieszczania tablic reklamowych.

"Dąb Rębajły" (pomnik 932) dąb szypułkowy rosnący na działce nr ewid. 151/1201 w obrębie Lubienia, o wysokości 25 m, obwodzie mierzonym na wysokości 130 cm wynoszącej 310 cm.

"Dąb Szypułkowy" (pomnik 933) rosnący na działce nr ewid. 20/1202 w obrębie Lubienia, o wysokości 33 m, obwodzie mierzonym na wysokości 130 cm wynoszącej 400 cm.

"Dąb Partyzantów" (pomnik 934) - dąb szypułkowy rosnący na działce nr ewid. 118/1200, o wysokości 27 m, obwodzie mierzonym na wysokości 130 cm wynoszącej 405 cm.

"Buki na Dębowej Górze" (pomnik 935) - grupa dwóch buków pospolitych rosnących na działce nr ewid. 50/1201 w obrębie Lubienia, o wysokości 32 m, obwodzie mierzonym na wysokości 130 cm wynoszącej 320 cm.

W stosunku do ww. pomników przyrody zakazuje się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektów;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowych lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby w zasięgu systemu korzeniowego drzewa;
- 4) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych w zasięgu systemu korzeniowego drzewa, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 6) umieszczania tablic reklamowych.

Ponadto w zakresie ochrony przyrody studium (...) ustala:

- ochronę obiektów prawnie chronionych zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, aktami prawnymi je ustanawiającymi oraz planami ochrony;
- podjęcie działań zmierzających do likwidacji zagrożeń i ograniczenia degradacji obiektów prawnie chronionych;
- uwzględnianie w miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego postanowień przepisów z zakresu ochrony przyrody;
- zapewnienie przestrzennej ciągłości systemu przyrodniczego drogą przekształceń i wiązania „wyspowo” występujących elementów przyrodniczych w jednolity układ;
- użytkowanie terenów systemu przyrodniczego zgodnie z jego naturalnymi predyspozycjami (warunkami fizjograficznymi) i jego chłonnością i odpornością na zniszczenie;
- zakaz lokalizowania w obrębie systemu przyrodniczego obiektów i urządzeń stanowiących bariery ekologiczne;
- usunięcie lub ograniczanie szkodliwych oddziaływań na środowisko, które mogą niekorzystnie wpływać na funkcjonowanie systemu przyrodniczego oraz zasoby i stan flory i fauny:
 - likwidacja lub minimalizacja ograniczającego działania barier ekologicznych, poprzez egzekwowanie rozwiązań projektowych zmniejszających izolację ekologiczną elementów systemu przyrodniczego;
 - ograniczenie stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin,
 - zakaz lokalizacji bezściółowych ferm hodowli zwierząt,
 - zakaz rolniczego użytkowania ścieków i gnojowicy;
- odtwarzanie zdegradowanych elementów systemu przyrodniczego;
- dostosowanie robót budowlanych (a w szczególności prac ziemnych) okresów rozrodczych występujących zwierząt.

W zakresie ochrony systemu środowiska oraz przyrody, w stosunku do nowej zabudowy planowanej na terenie obszaru chronionego krajobrazu ustala się następujące zasady:

- wkomponowanie obiektów budowlanych, kubaturowych w istniejące zadrzewienia śródpolne. W przypadku braku możliwości wkomponowania zabudowy w istniejące zadrzewienia śródpolne, realizację zabudowy na terenach, gdzie zadrzewienia śródpolne występują należy w maksymalnym stopniu ograniczyć ich wycinkę. Dla zachowania wartości przyrodniczych i ekologicznych terenu nakazuje się zachowanie min. 45% ich powierzchni występujących w granicach terenu inwestycji przed jej rozpoczęciem,
- ogrodzenie terenu inwestycji zarówno w czasie budowy jak i docelowo należy tak projektować, aby umożliwić migrację zwierząt, np. poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań ażurowych,

- prace ziemne należy tak wykonywać aby zachować istniejące ukształtowanie terenu, a ingerencje w ukształtowanie terenu należy planować tam, gdzie jest to niezbędne,
- obowiązuje bezwzględna ochrona przed osuszaniem małych i okresowych zbiorników wodnych oraz zakaz regulacji naturalnych cieków wodnych,
- zachowanie ciągłości cieków,
- zakaz niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych,
- zakaz niszczenia lub uszkodzenia brzegów śródlądowych wód powierzchniowych, tworzących brzeg wody lub murów niebędących urządzeniami wodnymi oraz gruntów pod śródlądowymi wodami powierzchniowymi oraz grodzienia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości 1,5 m od linii brzegu. Ponadto właściciel nieruchomości przyległej do powierzchni wód publicznych jest obowiązany jest umożliwić dostęp do wody na potrzeby robót związanych z utrzymaniem wód,
- uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na przebudowę urządzeń melioracji wodnych oraz prowadzenie przez wody powierzchniowe obiektów mostowych, rurociągów, linii energetycznych, linii telekomunikacyjnych oraz innych urządzeń.

W zakresie ograniczania uciążliwości obiektów obowiązuje:

- dotrzymanie standardów jakości środowiska w rozumieniu przepisów odrębnych, w tym zastosowanie rozwiązań chroniących przed ponadnormatywnym hałasem komunikacyjnym (ustalenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego linii zabudowy od dróg uwzględniających dopuszczalne poziomy hałasu, drgania i zapylenie powodowane przez ruch samochodowy, zieleni osłonowej i izolacyjnej oraz budowę ekranów akustycznych wzdłuż linii dróg krajowych oraz kolejowej Nr 25),
- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do odbiorników, po wcześniejszym ich oczyszczeniu jeżeli przepisy odrębne będą tego wymagać,
- zachowanie odległości budynków od terenów leśnych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ochrona kompleksów leśnych

Przedmiotem ochrony są istniejące kompleksy leśne oraz zadrzewienia wyznaczone na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego. Do podstawowych celów ochrony kompleksów leśnych należą:

- pielęgnacja i uzupełnienie istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz skupień roślinności o różnorodnych funkcjach środowiskowych (glebochronne, wiatrochronne, biocentyczne)

i krajobrazowe), zwłaszcza w odniesieniu do agrosystemów, które są wyjątkowo podatne na utratę równowagi ekologicznej;

- zachowanie i powiększanie biologicznej różnorodności lasów wyrażające się poprzez ochronę wszystkich występujących w gminie kompleksów leśnych (szczególnie resztek lasów i zarośli łągowych w dolinach rzecznych);
- wzbogacanie gatunkowej, wiekowej i przestrzennej struktury drzewostanów zgodnie z warunkami siedliskowymi;
- ochrona gruntów leśnych przed nieuzasadnioną zmianą przeznaczenia na inne cele;
- wprowadzanie naturalnych metod ochrony drzewostanów;

Ochrona pozostałych obszarów i obiektów cennych przyrodniczo oraz krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Przedmiotem ochrony są istniejące doliny rzeczne, tereny podmokłe, torfowiska, łąki, oczka wodne, zbiorowiska kserotermiczne, wąwozy i jary oraz zadrzewienia.

- ochrona istniejących dolin rzecznych, starorzeczy, łąk, oczek wodnych i zbiorowisk szuwarowobagiennych, które z uwagi na ich duże walory przyrodnicze powinny być zachowane i powiększane;
- bezwzględny zakaz wypalania traw i wiklin nadrzecznych;
- wykluczenie zabudowy z obszarów dolin rzecznych;
- wprowadzenie zakazu realizacji jednostronnych melioracji odwadniających;
- pozostawianie nieuregulowanych rzek, szczególnie tych, których funkcje przyrodnicze nie uległy dotychczas dewastacji;
- zachowanie i ochrona istniejących zbiorowisk kserotermicznych;
- utrzymanie na terenach użytkowanych rolniczo bogatej struktury krajobrazu ze znacznym udziałem ekosystemów odznaczających się dużą różnorodnością biologiczną (łąk, pastwisk, zadrzewień, zakrzewień, skarp, wąwozów, oczek wodnych i in.);
- rekonstrukcja zdegradowanych ekosystemów i siedlisk, szczególnie leśnych i wodno-błotnych,
- w przypadku niezbędnych melioracji konieczne jest zadbanie o nienaruszenie cennych przyrodniczo ekosystemów;
- zgodność charakteru i poziomu intensyfikacji zagospodarowania z cechami środowiska przyrodniczego oraz jego naturalną chłonnością i odpornością na zniszczenie,
- zachowanie wartości krajobrazu kulturowego poprzez nawiązanie architekturą nowej zabudowy do cech zabudowy tradycyjnej gminy Brody i regionu świętokrzyskiego oraz respektowanie ustalonych we wcześniejszym rozdziale wymogów architektonicznych dla nowej zabudowy,

- ustala się zakaz realizacji obiektów stanowiących sztuczne dominanty krajobrazowe w terenach nieprzewidzianych do zabudowy (terenach rolniczych oraz dolin rzecznych),
- ustala się ochronę wskazanych na rysunku studium (...) punktów i ciągów widokowych poprzez utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia terenów położonych w ich bezpośrednim sąsiedztwie,
- zachowanie tradycyjnej zabudowy, charakterystycznej dla Gór Świętokrzyskich jako walorów krajobrazu kulturowego.

Ochrona gruntów rolnych

Przedmiotem ochrony gleby wysokich klas bonitacyjnych podlegające ochronie prawnej oraz agrosystemy, zwłaszcza w aspekcie przeciwdziałania ich degradacji.

- przeciwdziałanie procesom erozji poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych oraz nie pozostawianie gruntów o dużych spadkach bez trwałej pokrywy roślinnej;
- zmiana użytkowania gruntów ornych na zboczach o dużych spadkach na sady, trwałe użytki zielone i zadrzewienia;
- dostosowanie poziomu nawożenia do zasobności gleb i potrzeb uprawianych roślin, zwiększenie nawożenia organicznego;
- eliminowanie zagrożeń środowiskowych związanych z intensyfikacją produkcji rolnej (m.in. nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin);
- rozwój ekologicznej produkcji rolnej.

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Przedmiotem ochrony są istniejące ciek i wraz z ich dolinami rzeczny, kanały melioracyjne, zbiorniki retencyjne, oczka wodne i tereny podmokłe oraz główne zbiorniki wód podziemnych. Ponadto w zakresie ochrony wód ustala się:

- kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej;
- bezwzględną ochronę zasobów i jakości wód powierzchniowych: istniejących cieków i zbiorników, rowów melioracyjnych, śródpolnych i śródleśnych oczek wodnych oraz terenów podmokłych;
- realizację komunalnych inwestycji proekologicznych, w szczególności kolektorów sanitarnych;
- wyposażanie zabudowy i obiektów zlokalizowanych poza zwartymi obszarami osadniczymi w indywidualne urządzenia oczyszczania ścieków;
- stopniową eliminację zanieczyszczeń obszarowych poprzez racjonalne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin, w wyniku czego nastąpi wzmocnienie naturalnych procesów samooczyszczania się cieków;

- zapewnienie oczyszczania wszystkich odprowadzanych ścieków i podjęcie działań w celu likwidacji zrzutu zanieczyszczeń do wód;
- zakaz wylewania nieczystości z szamb w miejscach przypadkowych;
- zachowanie, a w razie potrzeby rekonstrukcję, biologicznej obudowy cieków i zbiorników wodnych (zadrzewienia, zakrzaczenia, pasy szuwarów, trwałe użytki zielone) dla zahamowania spływów powierzchniowych z pól uprawnych;
- ochronę i odtwarzanie naturalnych zbiorników retencyjnych (zbiorniki wodne, bagna, torfowiska, nieuregulowane cieki, oczka wodne, tereny podmokłe, lasy łąkowe);
- konieczność ochrony zasobów wodnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 420 Wierzbica-Ostrowiec zgodnie z przepisami odrębnymi;
- ustanowienie strefy ochrony pośredniej dla ujęcia wód podziemnych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- ochronę wyznaczonych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie Q1% i Q10%, w których obowiązują zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych.

Zasoby surowców mineralnych

Efektom struktur geologicznych regionu jest występowanie dogodnych do eksploatacji kopalin. Produkcja wyrobów żelaznych w rejonie Starachowic - prowadzona w oparciu o lokalne zasoby rud żelaza, rozpoczęła się już w okresie wpływów rzymskich – od II wieku p.n.e do III wieku naszej ery. Rudy te (zawierające około 35% Fe), wydobywane także od XIII w. w rejonie Skarżyska Kamiennej, były przedmiotem intensywnej eksploatacji w kopalniach między Starachowicami a Skarżyskiem, jeszcze w XIX w (Staropolski Okręg Przemysłowy). Z kolei na terenie gminy Brody, wydobyte dolno jurajskich syderytów ilastych, uformowanych w cienkie ławice (zwanym lokalnie płaskurami), zalegające w piaskowcach i łupkach, rozpoczęto w XVI w. (kopalnie „Henryk”, „Majówka”, „Strzelnica Stefania” i „Zębiec”). Eksploatację złóż piasków żelazistych, prowadzono w Zakładach Górniczo - Metalowych „Zębiec” jeszcze w 1970 r. Ze względu na niewielkie zasobność i zawartość żelaza – eksploatacja całości tych złóż została jednak zaniechana. Złoża te nie figurują obecnie w krajowej ewidencji zasobów.

Występujące w gminie złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej w Adamowie, Dziurówie i Michałowie – eksploatowane od lat 70-tych XX w., także zostały zaniechane.

Natomiast powszechne na powierzchni gminy piaskowce, eksploatowane są samorzutnie przez ludność (w zabronionym zakresie) w niewielkich kamieniołomach w Brodach-Połądze, Dziurowie, Krynkach, Kuczowie, Lubieni i Rudzie.

Bieżącą charakterystykę złóż kopalin, znajdujących się w całości w granicach opracowania, a ujętych w treści aktualnego, krajowego bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych, przedstawiono poniżej:

Złóża glin ceramicznych:

Złoże Adamów – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie w kat. C₂ + D, nieeksploatowane. Zasoby geologiczno-bilansowe – 4749 tys. Mg. Złoże nieeksploatowane

Złóża kruszywa naturalnego (piasków i żwirów):

- 1) złożo Brody Iłżeckie 1 - o zasobach geologicznych bilansowych w kat. C₁ – 4752 tys. Mg., zatwierdzone dostatkim Nr 2 do dokumentacji geologicznej złoża piasków "Brody Iłżeckie 1" w miejscowości Brody, gmina Brody decyzją Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 05.06.2018 r., znak: OWŚ-V.7427.11.2018. Złoże eksploatowane w oparciu o decyzję Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 06.03.2019 r., znak: OWŚ-V.7422.32.2018 r. zmieniającej koncesję z dnia 02.08.2012 r., znak: OWŚ.V.7422.23.2012, w której wyznaczony została ustalony obszar i teren górniczy "Brody Iłżeckie 1B";
- 2) złożo Michałów o zasobach rozpoznanych wstępnie w kat C₂ + D, nie eksploatowane (zasoby geologiczno-bilansowe – 14309 tys. Mg.). Złoże nieeksploatowane;
- 3) złożo piasków "Rudnik", które zostało zatwierdzone decyzją Starosty Starachowickiego znak: GNOŚ.652.10.2013, o zasobach wynoszących 30 tys. ton w kat. C₁.

Złóża te zaliczają się jednak do konfliktowych, wobec problematyki ochrony środowiska i zachowania walorów krajobrazowych obszaru gminy.

Dopuszcza się dalszą dokumentację złóż surowców mineralnych z zachowaniem przepisów odrębnych.

Zasoby surowców mineralnych należą do nieodnawialnych, stąd też ochrona złóż i ich racjonalne wykorzystanie powinno stanowić zasadniczy cel regionalnej polityki przestrzennej, złóża te zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawy Prawo ochrony środowiska są chronione i winny być ujawnione w dokumentach planistycznych jednostek administracyjnych. Każdorazowa decyzja o podjęciu eksploatacji wymaga dokonania wnikliwego bilansu zysków i strat, obejmującego z jednej strony wieloletnią prognozę popytu na surowiec i sumę korzyści gospodarczych, zaś z drugiej gruntowną ocenę wpływu wydobycia na środowisko przyrodnicze i krajobraz.

Eksploatacja surowców narusza naturalne warunki przyrodnicze i wywołuje szereg zmian w środowisku naturalnym. Odkrywkowy system wydobywania jakiego występuje na terenie gminy powoduje powstanie przekształceń powierzchni terenu, powstanie wyrobisk, zwałowisk mas ziemnych lub skalnych usuwanych albo przemieszczanych w związku z wydobywaniem kopaliny ze złoża wraz z jej przerabianiem, niekiedy osuszanie gruntu i zanieczyszczenie wód. Niekorzystne oddziaływanie dotyczy również zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego i hałasu. Te dwa czynniki są dodatkowo zwiększone wzmożonym transportem, który zawsze towarzyszy tego typu działalności.

W trosce o zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych regionu oraz mając na uwadze aktualny stan środowiska zmienionego w wyniku eksploatacji złóż przyjmuje się zasadnicze kierunki działań w tej dziedzinie gospodarki:

- eksploatację złóż zgodnie z wydanymi koncesjami na ich eksploatację,
- bezwzględny zakaz zabudowy terenów rolnych w granicach udokumentowanych złóż surowców mineralnych,
- oszczędne i racjonalne korzystanie z zasobów oraz zminimalizowanie niekorzystnych skutków eksploatacji,
- rekultywację terenów poeksploatacyjnych zgodnie z wydanymi decyzjami na ich rekultywację,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa eksploatacji w odniesieniu do obszarów zamieszkałych, atrakcyjnych turystycznie, o wysokich walorach przyrodniczych i rolniczych,
- stałe monitorowanie wpływu eksploatacji kopalni na środowisko oraz stanu wykorzystania zasobów surowców,
- nie lokalizowanie na obszarach udokumentowanych złóż inwestycji niezwiązanych z działalnością górnictwem,
- stosowanie w zakładach wydobywczych i przerobczych urządzeń ochrony środowiska i sukcesywnej ich modernizacji (szczególnie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza i przed hałasem),
- dalsze dokumentowanie złóż surowców mineralnych.

Ponadto, w zakresie działalności górniczej i jej oddziaływania, dopuszcza się jej prowadzenie przy zastosowaniu nowoczesnych, dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, umożliwiających eliminowanie niekorzystnego oddziaływania inwestycji na poszczególne elementy środowiska oraz zdrowie i życie ludzi.

W granicach gminy Brody nie wskazuje się obiektów i obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

Ochrona powietrza atmosferycznego i ochrona przed hałasem

- wprowadzenie, względnie modernizacja urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń powietrza;
- wprowadzenie instalacji odpylających i odsiarczających w lokalnych kotłowniach opalanych węglem oraz propagowanie ich modernizacji w kierunku zmiany nośników energii na przyjazne środowisku;
- poprawa stanu nawierzchni dróg, usprawnienie układu komunikacyjnego, budowa nowych miejsc parkingowych;
- stosowanie paliw niskoemisyjnych i ekologicznych;
- ograniczenie zanieczyszczeń motoryzacyjnych i uciążliwości związanych z hałasem na terenach zwartej zabudowy i wzdłuż ciągów komunikacyjnych o największym natężeniu ruchu poprzez stosowanie zieleni izolacyjnej i ekranów akustycznych;
- ograniczenie emisji hałasu oraz emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego emitowanych przez obiekty związane z eksploatacją złoża surowców mineralnych, obiektów przemysłowych oraz usługowych poprzez zastosowanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych ograniczających poziom hałasu i zanieczyszczeń powietrza oraz stosowania zieleni izolacyjnej, która wyznaczona i uszczegółowiona zostanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego biorąc pod uwagę lokalne uwarunkowania i stopień zainwestowania,
- termomodernizacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz użyteczności publicznej, przez co zmniejszy się zapotrzebowanie w ciepło ze źródeł powodujących zanieczyszczenie do atmosfery, a w konsekwencji do spadku emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery;
- ograniczenie zanieczyszczeń motoryzacyjnych i uciążliwości związanych z hałasem na terenach zwartej zabudowy i wzdłuż ciągów komunikacyjnych o największym natężeniu ruchu poprzez stosowanie zieleni izolacyjnej i ekranów akustycznych;
- rozbudowa sieci gazowej;
- stopniowa likwidacja niskiej emisji poprzez eliminację lokalnych kotłowni, lub zmiana tradycyjnego sposobu opalania węglem na bardziej ekologiczne, tj. gaz ziemny, olej opałowy;
- wykorzystywanie ekologicznych źródeł energii takich jak: pompy ciepła, instalacje fotowoltaiczne, itp;
- podnoszenie świadomości ekologicznej wszystkich grup społecznych, polegające na wykształceniu nawyków wdrażania zrównoważonego rozwoju, dbałości o stan środowiska i oszczędnego korzystania z jego zasobów;
- restrukturyzacja przemysłu wydobywczego w celu ograniczenia ilości wprowadzanych do atmosfery zanieczyszczeń pyłowych;

- zachowanie i udrażnianie korytarzy przewietrzających (doliny rzek i cieków wodnych oraz przylegających do ich kompleksów leśnych), poprzez zakaz ich zabudowy oraz eliminację barier ekologicznych.

Powstrzymanie procesów degradacji środowiska przyrodniczego

- wprowadzenie zakazu lokalizacji budowli i obiektów obniżających walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz rozbudowy istniejących obiektów w sposób degradujący te walory;
- obowiązek realizacji niezbędnych inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej w sposób jak najmniej szkodliwy dla środowiska;
- realizacja kompleksowego systemu gospodarki odpadami (systemu odbioru i segregacji odpadów, odzysk i zagospodarowanie odpadów użytkowych, wywóz odpadów na wysypisko oraz do kompostowni i spalarni);
- likwidacja „dzikich” wysypisk śmieci;
- realizacja kompleksowej gospodarki wodno-ściekowej;
- stosowanie technik i technologii niskoenergetycznych, wodooszczędnych, niskoodpadowych i mało szkodliwych dla środowiska;
- uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego postanowień przepisów szczególnych z zakresu ochrony środowiska i walorów krajobrazowych;
- prowadzenie edukacji ekologicznej i kształtowanie właściwych postaw mieszkańców wobec środowiska przyrodniczego.

Pozostałe ustalenia:

Niezależnie od powyższego, na całym obszarze objętym studium (...) w zakresie ochrony środowiska ustala się następujące zasady:

- 1) nakaz dotrzymania standardów ochrony środowiska;
- 2) zakaz wprowadzania ścieków do gruntu za wyjątkiem wód opadowych i roztopowych;
- 3) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- 4) realizację ogrodzeń azurowych umożliwiających migrację drobnych zwierząt;
- 5) ochronę zasobów przyrodniczych występujących form ochrony przyrody;
- 6) ochronę wód podziemnych przed ich zanieczyszczeniem, z uwagi na położenie obszaru na Głównym Zbiorniku Wód Podziemnym, poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej;

- 7) ochronę istniejących zadrzewień i zakrzewień poprzez ich zachowanie na działkach przewidzianych do zabudowy w minimalnej ilości 40% ich powierzchni występujących na działce budowlanej;
- 8) zakaz lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków w granicach aglomeracji.

4. DZIEDZICTWO KULTUROWE ORAZ OCHRONA KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

W granicach gminy Brody występują następujące obiekty świadczące o wartościach kulturowych:

Brody

Wskazuje się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach:

- 1) urządzenie wodne na rzece Kamiennej, nr rej.: 217 z 01.12.1956 r. A.801/1-2, w skład którego wchodzi:
 - a) tama, nr rej.: 176 z 15.06.1967 r.,
 - b) przepust, nr rej.: 176 z 15.06.1967 r.;
- 2) dom zarządu dawnej walcowni i pudlingarni wpisany, nr rej. 181 z 06.09.1971 r. i 30.09.1996 r. nr A.802;
- 3) dom nr 233 (ob. ul. Szkolna 5), nr rej.: 1181z 16.05.1994 r. A.803.

Wskazuje się następujące obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków:

- 1) figura Chrystusa Frasobliwego w Brodach, nr karty 12/2009;
- 2) dawny młyn wodny, p. elektryczny w Brodach, nr karty 17/2011;
- 3) pozostałości murowanego ogrodzenia, nr karty 22/2011.

Wskazuje się na rysunku granicę ochrony konserwatorskiej pozostałości zakładu przemysłowego (staszicowskiego), w granicach której wszelkie działania inwestycyjne należy realizować w uzgodnieniu ze Świętokrzyskim Konserwatorem Zabytków w Kielcach.

Krynki

Wskazuje się, na rysunku studium:

- 1) obiekt wpisany do rejestru zabytków Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach pod nr A804/1-3 zespół kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia NMP, w skład którego wchodzi kościół parafialny, brama (drewniana z dwiema dzwonicami), otoczenie kościoła w granicach ogrodzenia (cmentarz przykościelny) wpisany do rejestru;
- 2) obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków:

- a) kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Krynkach,
- b) cmentarz parafialny,
- c) kamienna chrzcielnica z 1703 r. przy kościele pw. WNMP w Krynkach,
- d) figura św. Stanisława Biskupa,
- e) brama oraz dwie dzwonnice z 1779 r. przy kościele pw. WNMP w Krynkach,
- f) kamienna figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem z 1904 r.,
- g) figura Chrystusa Frasobliwego w Krynkach,
- h) kapliczka św. Jana Nepomucena w Krynkach.

Wyznacza się na rysunku strefę ekspozycji zespołu kościoła parafialnego, w granicach której zabrania się lokalizacji obiektów kubaturowych poza utrzymaniem istniejącej bryły kościoła i dawnej plebanii.

Dziurów

Wskazuje się na rysunku studium obiekt wpisany do gminnej ewidencji zabytków - kapliczka św. Jana Nepomucena, ul. św. Jana, mur., 2 ćw. XX w.;

Lubienia

Wskazuje się na rysunku studium obiekt wpisany do gminnej ewidencji zabytków - kapliczka św. Jana Nepomucena, w pobliżu drogi krajowej nr 9, mur., pocz. XIX w.;

Młynek

Wskazuje się na rysunku studium obiekt wpisany do gminnej ewidencji zabytków - budynek dawnego młyna wodnego, p. elektrycznego, ul. Podgórska 39, drewn. 1918, rozbud. 1970 r.

Staw Kunowski

Wskazuje się na rysunku studium obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków:

- dom, ul. Kolejowa 3, drewn., l. 30 XXw.;
- zespół tartaku:
 - komin suszarni, mur., l. 20 XXw.
 - dom robotników, drewn. - mur., l. 20 XXw.
- budynek dawnego młyna motorowego, p. elektrycznego, ul. Nadrzeczna, mur., l. 20 XX w.;

Styków

Wskazuje się na rysunku studium obiekt wpisany do gminnej ewidencji zabytków - budynek dawnego młyna motorowego, p. elektrycznego, ul. Słoneczna 31, drewn.

W celu ochrony ww. obiektów, ustala się:

- 1) utrzymanie obiektów z zachowaniem ich formy i substancji;
- 2) zakaz przekształcania obiektów w sposób powodujący obniżenie ich wartości kulturowych i historycznych;
- 3) prowadzenie wszelkich prac budowlanych przy obiektach i w ich bezpośrednim otoczeniu z uwzględnieniem ich właściwego zachowania i ekspozycji zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 4) nakaz prowadzenia wszelkich prac projektowych i realizacyjnych pod nadzorem konserwatorskim organu ds. ochrony zabytków;
- 5) nakaz uzgadniania wszystkich projektów dotyczących obiektów i terenów w właściwym organem ds. ochrony zabytków.

Wykaz zamykają zlokalizowane na terenie gminy - pomniki i mogiły:

- Pomnik w Borze Kunowskim – w hołdzie mieszkańcom Gminy Brody, ofiarom II wojny światowej;
- Mogiła zbiorowa w Krynkach – cmentarz parafialny ofiar pacyfikacji;
- Mogiła pojedyncza Gajowego Kazimierza Czaji – leśnictwo Klepacze;
- Mogiła Józefa Kuchty – żołnierza WP Klepacze;
- Mogiła zbiorowa w leśnictwie Myszki – ofiary II wojny światowej;
- Mogiła NN w leśnictwie Połagiew – II wojna światowa;
- Mogiła NN w leśnictwie Lubienia – II wojna światowa.

Na terenie gminy znajduje się także **stanowisko archeologiczne**. Jest ono zlokalizowane w miejscowości Rudnik (nr stanowiska wg AZP – 82-68) i rozpoznane jako osada kultury trzcinieckiej, II okresu epoki brązu. W celu ochrony wartości naukowych i poznawczych stanowiska archeologicznego, wszelkie podejmowane prace ziemne i budowlane oraz działania zmierzające do zmiany dotychczasowego zagospodarowania wymagają uzyskania szczegółowych warunków konserwatorskich (Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) oraz zapewnienia warunków dla przeprowadzenia badań archeologicznych (w formie badań wykopaliskowych, badań sondażowych, nadzoru archeologicznego). Informację o występowaniu stanowiska archeologicznego należy umieszczać w wyrysach i wypisach ze studium (...). Właściwy wpis należy umieścić w decyzji o pozwoleniu na budowę.

Warto również wskazać, jako miejsca posiadające pewien walor historyczny także tereny, nieczynnych już, kopalni: „Henryk”, „Majówka”, „Strzelnica Stefania” i „Zębiec”. Mimo iż stanowią ważne świadectwo przeszłości regionu (Gmina Brody wchodziła w skład Staropolskiego Okręgu Przemysłowego) nie są obecnie objęte żadną prawną formą ochrony.

Ewidencja stanowisk archeologicznych nie jest zbiorem zamkniętym – możliwe są nowe odkrycia lub weryfikacja obecnej ewidencji stanowisk. Powstanie ewentualnych rozbieżności między stanem faktycznym, a wykazem zamieszczonym w studium nie wpływają na zachowanie zgodności sporządzanych planów miejscowych ze studium, jak też nie dezaktualizują ich ustaleń.

Reasumując, kierunki ochrony dóbr kultury wyznaczają potrzebę podejmowania następujących działań:

- sprawowania opieki nad zabytkiem przez jego właściciela lub posiadacza polegającej na zapewnieniu warunków:
 - naukowego rozpoznania i dokumentowania zabytku;
 - prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
 - zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
 - korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości,
 - popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury;
- powiadamiania wojewódzkiego konserwatora zabytków przez właściciela zabytku wpisanego do rejestru lub zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji o uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, o zagrożeniu dla zabytku, o zmianie miejsca przechowywania zabytku ruchomego, o zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku;
- konieczność, w przypadku podejmowania wobec stanowisk archeologicznych objętych bierną ochroną (wymienione w uwarunkowaniach) jakiegokolwiek działalności inwestycyjnej, zapewnienia na koszt inwestora nadzoru archeologicznego, prowadzonego przez dyplomowanego archeologa na podstawie zezwolenia wydanego przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub wyprzedzających badań ratowniczych, w zależności od zakresu inwestycji i stopnia naruszenia zabytkowych struktur;
- przeprowadzenie badań archeologicznych na terenach przewidzianych i realizowanych inwestycji wieloprzestrzennych oraz liniowych, zwłaszcza na terenach przypuszczalnego rozwoju osadnictwa w przeszłości – głównie w dolinach rzek;
- obowiązuje konieczność powiadomienia właściwego konserwatora zabytków oraz wójta o znalezieniu przedmiotu, który posiada cechy zabytku oraz zabezpieczenia takiego znaleziska i natychmiastowego wstrzymania dalszych prac, mogących je uszkodzić lub zniszczyć;
- obiekty wpisane do rejestru zabytków podlegają ścisłej ochronie a wszelkie prace wykonywane przy zabytku lub w jego otoczeniu, m.in. związane z bieżącymi remontami, odbudową czy też adaptacją, muszą być uzgadniane ze Świętokrzyskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Kielcach, celem zachowania właściwych cech stylistycznych, oraz substancji i konstrukcji zabytkowej;

- prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków, która stanowi podstawę dla sporządzania programów opieki nad zabytkami przez gminy;
- należy dbać o zachowanie wartościowych elementów dziedzictwa kulturowego kształtujących tożsamość lokalną, będących świadectwem religijności mieszkańców gminy, tj.: kapliczek, figur i krzyży przydrożnych, które powinny znaleźć się w ewidencji;
- poprawa ładu przestrzennego poprzez harmonijne powiązanie architektury i krajobrazu, wyznaczenie w planach zagospodarowania przestrzennego granic urbanistycznego rozwoju gminy, skali i gabarytów nowej architektury oraz rygorystyczne ich przestrzeganie, zakaz nadmiernego rozpraszania zabudowy, ograniczenie lokalizacji budowli i elementów infrastruktury technicznej w miejscach eksponowanych krajobrazowo;
- promowanie wykorzystania i adaptacji zabytkowych domów drewnianych np. na cele usługowo - turystyczne (agroturystyka, punkty informacyjne, mała gastronomia itp.);
- niezwykle ważna jest również ochrona niematerialnych wartości krajobrazu kulturowego, tj. obyczaje ludowe, legendy, tradycyjny strój, historyczne nazwy miejscowości, coroczne obchody tradycyjnych świąt, działalność zespołów folklorystycznych itp., które świadczą o pielęgnowaniu bogatych tradycji ludowych;
- uwzględnianie przy opracowywaniu planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, zarówno w części tekstowej jak i graficznej potrzeby ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym archeologicznego oraz stref ochronnych zarówno wyznaczonych przez WKZ (związanych z zabytkami wpisanymi do rejestru oraz ich otoczeniem) jak i wyznaczonych przez projektanta planu w odniesieniu do cennych i wartościowych obiektów o charakterze zabytkowym, znajdujących się na terenie gminy, w tym m.in.: zabytków techniki, miejsc historycznych, walorów krajobrazowych itp.;
- promocja wartości kulturowych gminy w ramach organizowanych przez Gminę Brody imprez organizowanych na terenie gminy jak i poza nią.

5. ROLNICTWO

5.1. Podstawowe zasady zagospodarowania przestrzeni rolniczej

Zakłada się, że rolnictwo, pozostanie funkcją uzupełniającą, która posiadać będzie generalnie charakter regresywny. Kierunki przekształceń tej funkcji będą jednak zróżnicowane i dostosowywane do struktury funkcjonalnej trzech głównych stref polityki przestrzennej.

Największy ubytek przestrzeni rolniczej nastąpi w **strefie wielofunkcyjnej** przewidzianej do koncentracji funkcji nierolniczych. Na obszarach tych zakłada się dalszy, przyśpieszony ubytek zabudowy zagrodowej na rzecz różnych form mieszkalnictwa, usług i drobnej przedsiębiorczości, infrastruktury technicznej i drogowej oraz zieleni urządzonej. Istotne znaczenie dla funkcjonowania tej strefy i uzyskania wymaganych standardów zagospodarowania będzie miało, również pozyskanie terenów przeznaczonych na cele publiczne (zwiększenie przestrzeni publicznej). Nie przewiduje się, natomiast lokalizacji nowych gospodarstw towarowych i usług z otoczenia rolnictwa. Nie mniej w istniejących ciągach zabudowy mieszanej należy zapewnić warunki do funkcjonowania drobnotowarowych gospodarstw rolniczych, zwłaszcza użytkujących nieruchomości rolne położone w innych strefach. Działalność przestrzenna byłaby tu ukierunkowana na wprowadzenie różnych funkcji gospodarczych zapewniających alternatywne źródła dochodu oraz eliminowanie potencjalnych kolizji. Nie mieszcząca się w zabudowie liniowej towarowa zabudowa rolnicza mogłaby być (w przypadku braku możliwości usytuowania jej na działce siedliskowej) lokalizowana na terenach rolnych w sąsiedztwie własnych rozłogów pól lub w głębi działek, poza linią dopuszczalnej zabudowy. W rolnictwie priorytet przestrzenny powinny uzyskać działania zmierzające do poprawy struktury obszarowej gospodarstw, podejmowania produkcji ekologicznej i agroturystyki oraz na bezpośrednie zaopatrzenie rynku miejskiego.

W **strefie przyrodniczo – krajobrazowej**, obejmującej główne pasma górskie oraz najcenniejsze pod względem przyrodniczo - krajobrazowym obszary gminy. Podstawowym kierunkiem polityki przestrzennej będzie zachowanie unikalnych walorów krajobrazowo - kulturowych, które tworzy charakterystyczny, rozdrobniony układ pól (tzw. „pasiaki świętokrzyskie”) oraz porastające wyższe piętra wzniesień kompleksy leśne o zróżnicowanej, malowniczej linii brzegowej. Na terenach tych nie przewiduje się lokalizacji towarowej zabudowy rolniczej, jak również innych form zabudowy stwarzających kolizje funkcjonalne i środowiskowe. Niekorzystne dla walorów krajobrazowych byłyby również scalenia gruntów oraz (w większej skali) zalesienia. Grunty rolne tej strefy powinny być jak najszybciej objęte krajowym programem rolno – środowiskowym, a także innymi działaniami pomocowymi. Oferowane rolnikom wsparcie finansowe powinno stworzyć skuteczną przeciwwagę dla bardziej obecnie atrakcyjnych finansowo form zagospodarowania (dopłaty bezpośrednie).

5.2. Kierunki i zasady zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Przestrzeń otwarta

Głównym kierunkiem zagospodarowania terenów rolnych będzie ochrona wskazanych w Studium przydatnych rolniczo obszarów gleb przed nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nierolnicze, poza terenami rolnymi, wskazanymi na rysunku studium (...) do zmiany przeznaczenia na

cele nierolnicze. Obszary te uzyskalyby pierwszeństwo w zakresie komasacji i wymiany gruntów (zwłaszcza dla potrzeb większych obszarowo gospodarstw) oraz melioracji. Zasadą polityki przestrzennej winno być również wyłączenie tych obszarów z zabudowy nierolniczej oraz zachowanie ich w zwartych kompleksach.

Dominującym kierunkiem zagospodarowania **obszarów gleb nieopłacalnych w użytkowaniu rolniczym** będzie zalesianie. W celu uniknięcia potencjalnych kolizji przestrzennych, zabudowa nie związana z rolnictwem winna być lokalizowana we wskazanych w studium strefach koncentracji funkcji pozarolniczych (usługowo – produkcyjnych, mieszkaniowych, turystyczno – rekreacyjnych itp.).

Zabudowa rolnicza

Ekstensywne elementy zabudowy zagrodowej jak: siedliska gospodarstw drobnotowarowych nie zwiększających produkcji i arealu, zabudowa użytkowników działek rolniczych (do 1 ha), zabudowa zagrodowa z usługami lub drobnym przetwórstwem rolno-spożywczym, będą koncentrowane tak jak dotychczas na obszarach zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności. Jak już wspomniano, w uzasadnionych przypadkach towarowe elementy tej zabudowy mogłyby być lokalizowane w głębi działek lub (o ile pozwolą na to lokalne warunki), poza terenami zabudowy na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej (R). Wspomniane preferencje lokalizacyjne, dotyczące towarowej zabudowy rolniczej mogą być stosowane wyłącznie w strefie wielofunkcyjnej.

Gospodarka gruntami

Wsparcie polaryzacji rynkowej rolnictwa jak również osiągnięcie celów studium w innych dziedzinach zagospodarowania wymagać będzie aktywnego włączenia się samorządu w gospodarkę zasobami gruntów gminnych, które winny być sukcesywnie tworzone m.in. na gruntach rolnych przewidzianych do zagospodarowania na cele nierolnicze. Przy odpowiednim uzbrojeniu i promocji zasoby te mogą wspomagać przekształcenia w rolnictwie, umożliwiać pozyskiwanie terenów w drodze wymiany, jak też zapewnić w perspektywie stały dopływ środków finansowych zarówno ze sprzedaży tych gruntów jak i późniejszych podatków od nieruchomości.

6. KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJI LEŚNEJ

Główne kierunki zagospodarowania leśnego - lesistość, ok. 72 % powierzchni gminy

Racjonalne zagospodarowanie leśnej przestrzeni produkcyjnej wymagać będzie stworzenia warunków przestrzennych do realizacji zadań wynikających z planów urządzenia lasów i obowiązujących przepisów, dotyczących zagadnień leśnych. Za najważniejsze uznaje się następujące kierunki zagospodarowania:

- powszechną i ciągłą ochronę obszarów leśnych, zmierzającą do ich zachowania i powiększenia oraz zrównoważonego rozwoju wszystkich funkcji tych obszarów (przeznaczenie lasów na cele inwestycyjne może nastąpić tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach i po spełnieniu wymogów określonych przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych),
- tworzenie warunków przestrzennych do zapewnienia lasom skutecznej ochrony ppoż. oraz przeciwdziałania ich zaśmiecaniu,
- zwiększenie powierzchni leśnej, zwłaszcza drogą zalesiania terenów o najniższej bonitacji, trudno zbywalnych gruntów SP oraz terenów pełniących funkcje ochronne,
- dopuszcza się lokalizacji sieci i obiektów infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu warunków wynikających z przepisów odrębnych.

Zasady polityki zalesieniowej.

Gmina, z uwagi na wysoki stopień lesistości nie jest preferowana do zalesień, jednak należy dążyć do zwiększenia udziałów lasów w przestrzeni przyrodniczej w przypadku:

- gruntów rolnych wytworzonych z gleb V i VI klasy bonitacyjnej,
- ugorów i odlogów,
- terenów położonych na spadkach terenu przekraczających 12%,
- nierekultywowanych terenów eksploatacji surowców mineralnych.

Obszary przewidziane do zalesień wyznaczone zostały na rysunku studium (...), niemniej jednak na etapie sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele zalesień po spełnieniu co najmniej jednego z powyższych warunków.

W zakresie gospodarki leśnej i ochrony lasów głównymi zagrożeniami i problemami są:

- organizacja zabezpieczenia obszarów leśnych prywatnej własności,
- duże zagrożenie pożarowe, nasilające się szczególnie podczas ostatnio występujących upałów w miesiącach letnich i panującą w tym okresie suszą,
- niedostateczne wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych,
- zanieczyszczenia terenów leśnych szczególnie wzdłuż dróg.

7. TURYSTYKA

Gmina Brody posiada infrastrukturę turystyczną w postaci zlokalizowanych na jej terenie:

szlaków turystycznych – pieszych:

- Kalków – Krynki – Starachowice – Skarżysko Kamienna ;
- Śladami zabytków techniki Doliny Rzeki Kamiennej;

- Starachowice – Ilża;
- Lipie – Ruda;
- Wokół Zalewu Brodzkiego;

czy szlaków turystycznych rowerowych:

- Leśne dukty;
- Wokół Starachowic;
- Pętla rowerowa gminy Brody.

Na obszarze gminy funkcjonują także: trzy ośrodki wypoczynkowe – dwa w Krynkach i jeden w Stykowie, obiekty gastronomiczne i motele - zlokalizowane głównie wzdłuż dróg krajowych oraz w sąsiedztwie Zalewu Brodzkiego, zaczynają się także pojawiać gospodarstwa agroturystyczne. Jedną z większych atrakcji jest zlokalizowana na zalewie, rozbudowana przystań oferująca wypożyczenie sprzętu do różnego rodzaju sportów wodnych. Wszystkie wyżej wymienione obiekty stanowią podstawę dla rozbudowy bazy turystycznej i jej wykorzystania w promocji regionu. W miejscowości Ruda, na terenie Centrum Turystycznego nad Zalewem Brodzkim znajduje się park linowy.

Ustała się dalszy rozwój bazy turystycznej, poprzez realizację bazy wypoczynkowej lokalizowanych w sąsiedztwie zbiornika brodzkiego oraz innych obszarach gminy, w tym gospodarstw agroturystycznych.

8. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA - do roku 2035

Wg danych GUS w gminie Brody liczba ludności faktycznie zamieszkałej systematycznie wzrastała z 9 409 osób w 2002 r. do 10 612 osób na koniec 2020 r. (5420 kobiet oraz 5192 mężczyzn), tak więc wzrost zanotowany został o 1203 osoby. Wzrost liczby mieszkańców wpłynął na zwiększenie wskaźnika gęstości zaludnienia ze 133 osób/km² do 155 osób/ km². W analizowanym okresie występowała przewaga urodzeń nad zgonami, co dawało dodatni przyrost naturalny ludności, z tym, że zarówno współczynnik urodzeń jak i zgonów wykazywał tendencję wzrostu. Współczynnik urodzeń (na 1000 ludności) wzrósł z 9,7‰ do 11,8‰, a współczynnik zgonów z 6,4‰ do 7,1‰, przy czym najwięcej zgonów odnotowano w 2009 r., tj. 9,3‰.

Według prognozy statystycznej GUS „Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2012 – 2035” mieszkańców powiatu starachowickiego będzie sukcesywnie przybywać. Zmiany te będą wynikiem dodatnich wskaźników przyrostu naturalnego oraz salda migracji ludności na pobyt stały.

Wyszczególnienie	Obecnie (2013 r.)	Do roku	
		2018	2035
Powiat starachowicki	207 588 osób	210 322	214565 osób
W tym obszary wiejskie	194 044 osoby	196 731	200984 osoby

źródło danych GUS -Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 – 2035, www.stat.gov.pl

Opierając się na powyższej prognozie, jak również uwzględniając dotychczasowe zmiany demograficzne na obszarze gminy sformułowano następującą prognozę ludności, która wykorzystana zostanie na potrzeby niniejszego opracowania.

Na podstawie danych demograficznych (zwłaszcza salda migracji, które w gminie Brody utrzymuje się na poziomie dodatnim).

Prognoza liczby ludności do 2030 r. – Gmina Brody

Wyszczególnienie	Do roku	
	2025	2030
Gmina Brody	1 120	1 180

* obliczenia własne – prognoza ma charakter szacunkowy

Na podstawie przeprowadzonych w części uwarunkowań analiz, stwierdza się, że na poziom wzrostu liczby ludności w gminie mają migracje. Przez ostatnie 13 lat utrzymują się na dodatnim poziomie z tendencją wzrostową. Z danych ewidencji ludności wynika, że na terenie gminy Brody osiedlają się ludzie młodzi do 30 roku życia. Powodem takiego stanu jest korzystna polityka gminy, która przygotowała tereny budowlane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przez co proces inwestycyjny skrócił się do niezbędnego minimum. Tendencja taka będzie się utrzymywać w ciągu najbliższych lat. Na teren gminy Brody migrują głównie mieszkańcy Starachowic, znajdując tu lepszą ofertę zamieszkania, zwłaszcza, że gmina Brody dokonała w ostatnich latach szereg inwestycji w infrastrukturę społeczną i techniczną. Polepszając w ten sposób warunki dla życia ludzi.

9. UKŁAD KOMUNIKACYJNY

9. 1. Układ drogowy i kolejowy.

Podstawowy układ komunikacyjny gminy Brody służący powiązaniom zewnętrznym z pozostałą częścią województwa świętokrzyskiego oraz kraju tworzą:

- droga krajowa Nr 9,

- droga krajowa Nr 42,
- linia kolejowa Nr 25 Łódź Kaliska - Dębica,
- drogi powiatowe i gminne.

Głównym zadaniem dla gminy powinna być w tym zakresie systematyczna modernizacja infrastruktury służącej obsłudze ruchu kołowego oraz działania związane z usprawnianiem (w tym rozbudową) gminnego systemu drogowego. Szczególne istotne jest wyprowadzenie ruchu lokalnego – służącego obsłudze istniejących i projektowanych skupisk osadniczych – z dróg krajowych (nr 9 i nr 42), przecinających tereny gminy. Drogi te powinny przenosić przede wszystkim ruch tranzytowy, a założenie to jest niemożliwe do osiągnięcia w sytuacji, gdy podstawowy, lokalny układ komunikacyjny gminy funkcjonuje w oparciu o te właśnie drogi. Polityka przestrzenna na terenie gminy winna zmierzać w kierunku zapewniającym płynność ruchu pojazdów oraz odpowiedni poziom bezpieczeństwa. Może być to dokonywane poprzez stopniowe ograniczanie dostępności tej drogi dla ruchu lokalnego. Oznacza to, że istniejące lub projektowane tereny przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego pod jakąkolwiek działalność inwestycyjną (zabudowa mieszkaniowa, usługowa, przemysłowa, itp.) muszą być obsługiwane komunikacyjnie poprzez układy lokalne, np. sieci dróg zbiorczych czy dojazdowych. Należy także dążyć do ograniczenia ilości zjazdów z tych dróg, w szczególności dotyczy to realizacji indywidualnych włączeń obsługujących pojedyncze obiekty czy posesje (działki).

Planowana jest także budowa dwujezdniowej drogi krajowej klasy GP w ciągu dróg DK-42 i DK-9, na odcinku Brody – Opatów wraz z obwodnicą Ostrowca Świętokrzyskiego. Inwestycja ta pozostaje jednak w fazie projektowej i nie sposób przesądzić o ostatecznym jej kształcie i przebiegu.

Dopuszcza się realizację obwodnicy Starachowic ujętej w Programie 100 obwodnic, której potencjalny przebieg może być zlokalizowany na terenie Gminy Brody na odcinku od drogi wojewódzkiej nr 744 do drogi krajowej nr 9.

Istotną rolę powinien odgrywać powinien ruch rowerowy, nie tylko jako sposób realizacji podróży bytowych, ale także jako forma rekreacji. W zasadzie wszystkie drogi tworzące podstawowy układ komunikacyjny w obszarze gminy powinny mieć możliwość prowadzenia ruchu rowerowego. Najtańszą formą realizacji takiego postulatu jest ciąg pieszo – rowerowy, usytuowany poza koroną drogi lecz w pasie rozgraniczającym, bądź samodzielna ścieżka rowerowa.

Głównym środkiem komunikacji zbiorowej pozostanie, tak jak dotychczas transport autobusowy i mikrobusowy realizowany przez przewoźnika publicznego i prywatnego. Podział przewozów powinien odbywać się z wykorzystaniem mechanizmów rynkowych. Nowo realizowane plany miejscowe winny swymi ustaleniami objąć przystanki autobusowe wraz z zatokami.

Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego niezbędne będzie określenie parametrów technicznych dróg i ulic (wymienianych w ustaleniach realizacyjnych dla

terenów komunikacji), uwzględniających wartości zgodne z warunkami podanymi w „Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie”.

Na terenie gminy Brody szczególnie dotyczy to dróg krajowych, które - w rozumieniu przepisów o drogach publicznych - powinny mieć parametry techniczne i użytkowe odpowiadające w przypadku drogi krajowej co najmniej klasie „GP” o minimalnej szerokości w liniach rozgraniczających: 50 m (w przypadku realizacji drogi o przekroju dwujezdniowym 2x3), 40 m (w przypadku realizacji drogi o przekroju dwujezdniowym 2x2) i 30 (w przypadku realizacji drogi o przekroju jednojezdniowym 1x2).

Możliwe jest zmniejszenie podanych szerokości dróg w liniach rozgraniczających - poza terenem zabudowy i nie przeznaczonym pod zabudowę – odpowiednio do 45, 35 i 25m.

Drogi powiatowe powinny być realizowane w klasie „G”, „Z” lub „L”.

Szczególnie istotna - dla rozwoju nowych terenów inwestycyjnych w gminie - jest realizacja dróg odbarczających, na terenach przylegających do dróg krajowych. Również pozostałe parametry winny zostać poddane analizie i zbadaniu możliwości ich zachowania w poszczególnych przypadkach. Istotne są także warunki związane z sytuowaniem budynków mieszkalnych i przeznaczonych na pobyt ludzi względem takich dróg. Określenie odległości od dróg krajowych winno być zatem ustalane w miejscowych planach, w oparciu o obowiązujące - w dacie ich sporządzania - przepisy oraz w oparciu o materiały analityczne prognozowanych uciążliwości i wymagań dotyczących poziomu uciążliwości dla poszczególnych funkcji.

Szerokość w liniach rozgraniczających dróg winna być zgodna z przepisami ustawy o drogach publicznych i rozporządzenia w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi i ich usytuowanie oraz uszczegółowione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego niezależnie od powyżej wskazanych wartości i klas technicznych.

Odległość zabudowy od dróg publicznych na nowych terenach budowlanych nie powinna być mniejsza niż wynika to z przepisów odrębnych o drogach publicznych (do określenia i uszczegółowienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego), uwzględniając uciążliwości niosące przez te drogi takie jak: hałas, drgania czy zapylenie. W przypadkach podyktowanych trudnymi warunkami terenowymi można tę odległość zmniejszyć po uzyskaniu zgody zarządu drogi, zgodnie z warunkami wynikającymi z przepisów o drogach publicznych.

Ostateczne ustalenie szerokości dróg w liniach rozgraniczających oraz linie zabudowy do uszczegółowienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w skali nie mniejszej niż 1: 2000 po uwzględnieniu rozwiązań wysokościowych, sposobu odwodnienia i uwzględnienia urządzeń dodatkowych (ciągów pieszych, rowerowych, sieci infrastruktury technicznej).

Drogi gminne istniejące i projektowane oraz drogi obsługujące istniejącą i projektowaną zabudowę mieszkaniową i usługową, a także tereny działalności gospodarczej będą drogami dojazdowymi z przewagą dróg dwupasmowych. Drogi te wymagają przede wszystkim poprawy stanu nawierzchni, jej ulepszenia i doprowadzenia do parametrów zgodnych z warunkami technicznymi oraz wykonania prawidłowego odwodnienia, co wiąże się w wielu przypadkach z poszerzeniem pasów drogowych.

Dopuszcza się działania mające na celu modernizację (unowocześnienie) linii kolejowej nr 25 Łódź Kaliska-Dębica oraz budowli i budynków na zasadach wynikających z przepisów art. 53 i 54 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym oraz z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów w sąsiedztwie linii kolejowych – do uszczegółowienia na etapie zmian (nowych edycji) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy uwzględnieniu minimalnych linii zabudowy od linii kolejowych wynikających z przepisów odrębnych. Planowane inwestycje w sąsiedztwie linii kolejowej winny spełniać wymogi obowiązujących przepisów prawa wynikających w szczególności z:

- rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych;
- ustawy o transporcie kolejowym.

Przy planowaniu ciągów komunikacyjnych krzyżujących się z linią kolejową należy stosować takie rozwiązania, aby były to skrzyżowanie bezkolizyjne.

W celu ochrony obszarów kolejowych ustala się zakaz odprowadzania wód opadowych na obszary kolejowe i korzystania z kolejowych urządzeń odwadniających oraz wprowadzania nieoczyszczonych i oczyszczonych ścieków bytowych na obszar kolejowy.

Dopuszcza się zgodnie z przyjętą uchwałą RM z dnia 7 listopada 2017 r. "Koncepcją budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego", która przewiduje budowę portu lotniczego pomiędzy Warszawą a Łodzią budowę systemu połączeń kolejowych dużych prędkości.

W granicach terenu zamkniętego kolejowego oznaczonego symbolem KK dopuszcza się realizację inwestycji stanowiącej system "Sterowania ruchem kolejowym", o maksymalnej wysokości 50 m. Ponadto lokalizacja zabudowy od osi skrajnego toru istniejącej linii kolejowej nr 25 nie może być mniejsza niż 80 m, przy spełnieniu warunków zawartych w ustawie o transporcie kolejowym. Odległość

taka uwzględnia ochronę akustyczną oraz drgania powodowane ruchem kolejowym. Lokalizacja zabudowy w sąsiedztwie linii kolejowej winna uwzględniać przepisy odrębne. Ponadto zabrania się odprowadzania wód opadowych na obszar kolejowy i korzystania z kolejowych urządzeń odprowadzających oraz wprowadzania ścieków bytowych na obszar kolejowy. Wyklucza się również lokalizację w sąsiedztwie terenu kolejowego obiektów i urządzeń mogących w jakikolwiek sposób zagrażać bezpieczeństwu ruchu kolejowego.

Drogi piesze i rowerowe

Stale rosnący ruch kołowy pojazdów samochodowych zwiększa potencjalne zagrożenie wypadkami z udziałem pieszych i rowerzystów. Dlatego też, postuluje się sukcesywną realizację wydzielonych chodników wzdłuż dróg gdzie występuje większy ruch samochodowy (drogi G, Z), w pierwszej kolejności na obszarach zabudowanych. W planach miejscowych należy przewidzieć odpowiednie szerokości pasów drogowych umożliwiające realizację wydzielonych ciągów pieszych i rowerowych. Dla uatrakcyjnienia oferty turystycznej przewidziano realizację ścieżek rowerowych trasami zapewniającymi podziwianie atrakcyjnego krajobrazu.

Studium dopuszcza wyznaczanie i realizację dróg, tras oraz ścieżek rowerowych na całym obszarze gminy Brody, wykorzystując pasy drogowe dróg publicznych (lokalizacja ścieżek rowerowych jedynie zgodnie z przepisami odrębnymi, na zasadach określanych przez zarządcę dróg) oraz wewnętrznych oraz układ dróg polnych oraz leśnych, w których wprowadza się zakaz ich utwardzania.

Zaplecze motoryzacji indywidualnej

Miejsca parkingowe niezbędne dla obsługi projektowanego programu usług powinny być realizowane w granicach działek przeznaczonych na te inwestycje. Ilość miejsc powinna być dostosowana do spodziewanych potrzeb zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego.

Zachodzące zmiany rynkowe, występujące w kraju w ostatnich latach, spowodowały niecelowość sterowania opracowaniami planistycznymi lokalizacji usług zaplecza motoryzacji w tym stacji paliw. Obiekty te powinny być traktowane jako usługi komercyjne, ich ilość podyktowana jest potrzebami rynkowymi a lokalizacja powinna wynikać jedynie z wymogów ochrony środowiska i uwarunkowań ruchowych niezbędnych dla zachowania bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Aktualnie nie przewiduje się przy drogach wyższych klas lokalizacji Miejsc Obsługi Podróżnych.

10. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Zaopatrzenie w wodę.

Problematyka zaopatrzenia w wodę użytkową, nie stanowi bariery dla zrównoważonego zagospodarowania i rozwoju obszaru gminy. Gmina jest zwodociągowana niemal w 100%. Gminny system wodociągowy dysponuje nadwyżkami wody, pozwalającymi na pokrycie obecnych i perspektywicznych potrzeb zarówno ludności (budownictwa mieszkaniowego), jak i funkcjonującym i projektowanym obiektom usługowym, administracyjnym, socjalnym czy przemysłowym. W tej sytuacji podstawowym zadaniem dla gminy jest modernizacja i sukcesywna rozbudowa sieci wodociągowej oraz towarzyszących jej instalacji i urządzeń, bowiem całości obiektów – niezależnie od funkcji - istniejących i przewidywanych na obszarze opracowania powinna być zaopatrywana wyłącznie z gminnej sieci wodociągowej. Studium postuluje podjęcie przez samorząd lokalny (np. poprzez wprowadzanie stosownych zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) działań zmierzających do wykluczenia budowy indywidualnych ujęć wód podziemnych (w tym także studni kopanych) – tzn. ujęć nie związanych z funkcjonowaniem wodociągów gminnych, jako rozwiązania nie znajdującego uzasadnienia z punktu widzenia warunków geologicznych i hydrogeologicznych obszaru, a w szczególności ze względu na konieczną – ilościową i jakościową ochronę wód podziemnych.

Dopuszcza się budowę, rozbudowę i przebudowę systemów wodociągowych, w tym budowy nowych ujęć wód podziemnych w celu zaopatrzenia w wodę wszystkich wyznaczonych do zabudowy obszarów. Do czasu budowy sieci wodociągowej, w obszarach w nią niewyposażoną dopuszcza się budowę i użytkowanie indywidualnych ujęć wody z uwzględnieniem przepisów odrębnych.

System odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Problematyka ochrony wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem, stanowi nadal największą barierę rozwoju gminy, dlatego też podstawowym zadaniem dla samorządu lokalnego jest systematyczna, konsekwentna modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz towarzyszących jej urządzeń i instalacji, m.in. celem wyeliminowania zabudowanych powierzchni gminy, nieuzbrojonych w taki system, jak również w celu zlikwidowania niedostatków systemowych i technicznych sieci kanalizacyjnej.

Studium bowiem wyklucza możliwość kierowania ścieków sanitarnych i produkcyjnych do innych odbiorników niż gminna sieć kanalizacyjna. Dlatego też Studium postuluje podjęcie przez samorząd lokalny (np. poprzez wprowadzanie stosownych zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) działań zmierzających do wykluczenia stosowania jakiegokolwiek

rozwiązań tymczasowych, np. bezodpływowych, okresowo opróżnianych zbiorników, oczyszczalni przydomowych itp.

Dopuszcza się realizację indywidualnych mini oczyszczalni lub zbiorników bezodpływowych w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach motywowanych względami technicznymi i ekonomicznymi wykluczającymi stosowanie rozwiązań zbiorczych. W szczególności dotyczyć to będzie rozproszonych na obszarze leśniczówek i gajówek oraz położonych z dala od zwartej zabudowy siedlisk.

Zgodnie z określonymi w Studium kierunkami rozwoju obszaru rozwój strefy zurbanizowanej i udostępnianie kolejnych terenów pod zainwestowanie jest warunkowane wcześniejszym uzbrajaniem tych terenów w kanalizację oraz zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania systemów oczyszczania - zdolnych przejąć całość ścieków wytwarzanych w rejonie przeznaczonym do zabudowy.

Także przejęcie - przez istniejące oczyszczalnie gminne docelowej ilości ścieków sanitarnych - tak jak to rozstrzyga Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, może wymagać dalszej rozbudowy lub modernizacji oczyszczalni, skoro docelowa ilość obsługiwanych przez nie mieszkańców – określana jest w treści Krajowego Programu na 10025 RLM.

Dopuszcza się budowę, rozbudowę i przebudowę systemów sieci kanalizacji sanitarnej, w celu objęcia tą siecią wszystkich wyznaczonych do zabudowy obszarów. Do czasu budowy takiej sieci w obszarach w nią niewyposażoną dopuszcza się budowę i użytkowanie bezodpływowe zbiorniki na nieczystości ciekłe z uwzględnieniem przepisów odrębnych lub przydomowe oczyszczanie ścieków, przy czym w granicach wyznaczonych aglomeracji obowiązuje zakaz budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zagospodarowanie wód deszczowych i roztopowych.

Przyjmuje się główne kierunki odprowadzania i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych:

- 1) rozwój sieci kanalizacji deszczowej, do czasu jej budowy dopuszcza się zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych z terenów przewidzianych do zabudowy oraz terenów dróg oraz placów utwardzonych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) modernizację i budowę nowych obiektów i urządzeń związanych zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych;

- 3) w miarę możliwości wody te powinny być zagospodarowane w miejscu ich powstania, przy czasowym ich retencjonowaniu w celu opóźnienia spływu;
- 4) należy prowadzić systematyczną konserwację i modernizację cieków wodnych pełniących funkcję odbiorników wód opadowych poprzez ich czyszczenie i wzmocnienie skarp;
- 5) w uzasadnionych przypadkach wynikających z przepisów odrębnych wody te należy podczyścić;
- 6) w celu zachowania racjonalności wykorzystania wód zaleca się:
 - a) gromadzenie oraz wykorzystanie wód do celów nawadniania terenów zielonych,
 - b) utrzymanie minimalnej powierzchni terenów biologicznie czynnych zapewniających swobodną infiltrację wód w glebę,
 - c) zachowanie i odtwarzanie systemów melioracji wodnych, z możliwością ich przebudowy.

System zasilania w gaz.

System gazu przewodowego średniego ciśnienia obejmuje swoim zasięgiem prawie całą gminę tj. oprócz wsi Bór Kunowski. Docelowo zakłada się również gazyfikację tej wsi.

Działania związane z funkcjonowaniem systemu gazowego średniego ciśnienia na terenie gminy będą związane przede wszystkim z pozyskiwaniem nowych odbiorców, ponieważ nadal liczba osób korzystających z gazu sieciowego jest niewspółmierna w stosunku do możliwości podłączenia sieci. Znaczna liczba odbiorców korzysta z gazu butlowego propan – butan.

Aktualnie gaz sieciowy jest jednym z podstawowych nośników energetycznych przyjaznych dla środowiska, znajdującym coraz szersze zastosowanie. Używany jest przede wszystkim na potrzeby bytowe, grzewcze i przemysłowe. W coraz większym zakresie gaz wykorzystywany jest jako paliwo stosowane w kotłowniach produkujących ciepło, wypierając paliwa stałe, charakteryzujące się w procesie spalania wysokim stopniem emisji szkodliwych związków do środowiska naturalnego. Ma to miejsce szczególnie na terenach, gdzie brak jest scentralizowanych źródeł ciepła. Gaz sieciowy jest nośnikiem energetycznym, który określa wyższy standard wyposażenia w infrastrukturę techniczną, a tym samym wpływa prorozwojowo dla zasilanego terenu.

Odległość obiektów budowlanych od sieci i urządzeń gazowych, w tym stacji redukcyjnej winna być zgodna z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r. poz. 640).

Dopuszcza się dalszą budowę, rozbudowę i przebudowę systemów sieci gazowej.

Gospodarka Odpadami.

Instalacją przetwarzającą odpady komunalne do której przynależy gmina Brody jest Zakład Zagospodarowania Odpadów w Janiku, w gminie Kunów, dysponującym:

- instalacją do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, tj. sortownią odpadów zmieszanych, wyposażoną w rozdrabniacz wałowy i przesiewacz bębnowy, o mocy przerobowej 35 tys Mg/rok,
- instalacją do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych (biodpadów), tj. kompostownią odpadów o mocy przerobowej 2,5 tys Mg/rok,
- instalacją do składowania odpadów, tj. składowiskiem odpadów „Janik”, o mocy przerobowej (pojemności użytecznej) – 124,8 tys Mg.

Instancjami zastępczymi są:

- instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych (biodpadów), Ekologicznego Związku Gmin Dorzecza Koprzywianki – RZZO Janczyce, gmina Baćkowice,
- instalacja do składowania odpadów, tj. składowisko odpadów zarządzane przez jw. w RZZO Janczyce, gmina Baćkowice.

Tym niemniej studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody, nie jest dokumentem, którego zapisy mogą zabezpieczyć obszar opracowania przed zagrożeniem stwarzanym przez odpady. Zabezpieczenie takie nie leży w zakresie możliwości ani Studium, ani – w konsekwencji miejscowych planów zagospodarowania - nie jest bowiem funkcją tych dokumentów (tym bardziej w świetle znowelizowanej ustawy o porządku i czystości w gminach, jak i innych ustaw).

Należy podkreślić, iż unieszkodliwianie odpadów pozostaje nadal obok odprowadzania i oczyszczania ścieków, głównym problemem ochrony środowiska gminy Brody.

Ustala się gospodarkę odpadami na terenie gminy Brody zgodną z obowiązującymi przepisami odrębnymi w tym zakresie oraz programami wynikającymi z tychże przepisów.

Elektroenergetyka.

Na terenie opracowania nie istnieje główny punkt zasilania 110/15kV. Dostaw energii elektrycznej odbywa się poprzez magistralne linie średniego napięcia SN-15kV-70, powiązane z głównymi stacjami zasilającymi – 110/15kV w Starachowicach, Kunowie i Ilży.

System elektroenergetyczny w skład, którego wchodzi napowietrzno – kablowa sieć dystrybucyjna średniego napięcia SN-15kV, stacje trafo SN/nn i zasilane z tych stacji rozdzielcze linie niskiego napięcia 0,4/0,23kV, zabezpiecza obecne zapotrzebowanie na moc i energię elektryczną.

Zgodnie z przyjętymi kierunkami rozwoju gminy zakłada się stopniowy wzrost zapotrzebowania na moc i energię elektryczną. Wzrost ten będzie kształtowany postępującą racjonalizacją użytkowania energii, stopniową eliminacją odbiorników energochłonnych, poziomem cen za energię elektryczną oraz opłat za usługi przesyłowe związane z jej dystrybucją.

Wynikające z przyjętych kierunków rozwoju gminy warunki prawidłowego zasilania w energię elektryczną wymagać będą przede wszystkim:

- dalszej kompleksowej modernizacji sieci średniego i niskiego napięcia – poprzez sukcesywne wdrażanie nowoczesnych rozwiązań konstrukcyjnych tj. przewodów izolowanych, słupów wsporczych o wzmożonej wytrzymałości mechanicznej oraz automatyki w sterowaniu pracą w sieci – w poszczególnych fragmentach ciągów liniowych. Taka modernizacja obniży znacznie awaryjność sieci 15kV i lokalnych linii niskiego napięcia.
- budowy sieci dystrybucyjnej 15kV oraz dogęszczania stacjami trafo w miarę występowania deficytu mocy na terenach przewidzianych do zainwestowania.

Na terenie gminy znacząca liczba odbiorców energii elektrycznej będzie dotyczyła terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej na terenie Stykowa.

W studium (...) zabezpiecza się strefy bezpieczeństwa dla przebiegu napowietrznych linii elektroenergetycznych:

- dla LN 110KV – 40m (po 20 od osi na stronę),
- dla LN 15kV – 15m (po 7,5m od osi na stronę).

W strefach obowiązuje:

- zakaz lokalizacji budynków na pobyt ludzi;
- zakaz nasadzeń pod liniami roślinności wysokopiennej tj. powyżej 3m,
- nakaz przycinania drzew i krzewów pod liniami.

Ponadto Studium zakłada wzrost udziału odnawialnych źródeł energii - zgodnie z ogólnie przyjętą zasadą ich wzrostu w bilansie energetycznym kraju poprzez zastosowanie słonecznych ogniw fotowoltaicznych.

Z uwagi na liczne uwarunkowania przyrodnicze, środowiskowe oraz ze względu na ukształtowanie terenu, Studium nie przewiduje możliwości lokalizowania na terenie gminy farm wiatrowych.

Ponadto, w granicach studium (...) wyznacza się obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz ze strefą ochronną mieszczącą się w granicach wyznaczonych na rysunku studium obszarów oznaczonych FO - farmy fotowoltaiczne.

Ciepłownictwo.

Na terenie gminy nie występuje zorganizowana gospodarka energią ciepłą. Zaopatrzenie w ciepło będzie nadal realizowane z lokalnych kotłowni i indywidualnych źródeł ciepła wbudowanych w poszczególnych odbiorców.

W celu ograniczenia efektu „niskiej emisji” zakłada się, modernizację istniejących źródeł ciepła oraz tworzenie nowych, w których czynnikiem stanowiąc będzie:

- konwencjonalne paliwa ekologiczne tj. gaz, olej opałowy o niskiej zawartości siarki, energia elektryczna, biomasa (zrębki drewna) i inne.
- odnawialne źródła tj. energia wiatru (pompa ciepła), promieniowania słonecznego, wody, gruntu oraz energia z przetwarzania biomasy.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło podstawowym kierunkiem rozwoju będą rozwiązania oparte o źródła niskoemisyjne lub bezemisyjne.

Telekomunikacja.

Istniejące centrale telefoniczne w Stykowie i Brodach posiadają rezerwy pojemności oraz możliwości rozbudowy. Dalszy rozwój usług telekomunikacyjnych w gminie będzie wymagał modernizacji istniejącej sieci telekomunikacyjnej w celu zwiększenia jej przepustowości.

Zakłada się pełny dostęp mieszkańców i podmiotów gospodarczych do usług telekomunikacyjnych.

Wiąże się to przede wszystkim ze wzrostem ilości łączy telekomunikacyjnych, które mają zapewnić dostęp do Internetu w całej gminie. Przy czym w Studium przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych, zarówno w formie tradycyjnej, jak i przy wykorzystaniu nowych technologii.

Ponadto:

- postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej, z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych;
- dla zwiększenia dostępności sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych - budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu - np. za pomocą sieci Hot spotów.

Na obszarze objętym studium dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej przy uwzględnieniu dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych jakie muszą być spełnione dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc przebywania dla ludzi, oraz przy uwzględnieniu przepisów odrębnych.

11. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY BRODY

Środowisko przyrodniczo – kulturowe

- 1) Bogate zasoby środowiska przyrodniczego i kulturowego szansą rozwoju wszelkich form turystyki na terenie gminy;
- 2) Przeważające na terenie gminy, dobre warunki budowlane umożliwiające lokalizację obiektów bez ograniczeń;
- 3) Dobry stan środowiska i korzystne warunki klimatyczne;
- 4) Duże ilości gleb niskich klas bonitacyjnych umożliwiające pozarolnicze wykorzystanie terenu;
- 5) Zasoby surowców mineralnych stanowiące bazę rozwojową dla lokalnego przemysłu;
- 6) Lokalizacja w obrębie GZWP dająca możliwość pozyskania dobrej jakości wód do celów konsumpcyjnych.

Rolnictwo i leśnictwo

- 1) Usytuowanie w bezpośredniej strefie miasta Starachowice, stanowiącego chłonny rynek zbytu, zwłaszcza na artykuły bezpośredniego spożycia.
- 2) Bliskość dużych zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, wymagających rozwiniętej bazy surowcowej.
- 3) Położenie w strefie masowego wypoczynku sobotnio-niedzielnego i nasilonego ruchu turystycznego, który stwarza potencjalne zapotrzebowanie na sezonowe artykuły i produkty rolnicze.
- 4) Istniejące w większości wsi warunki do rozwoju agroturystyki.
- 5) Nadmierne zatrudnienie w rolnictwie sprzyjające rozwojowi pracochłonnych gałęzi specjalizacji jak również umożliwiające przesunięcie części potencjału ludzkiego do nierolniczych gałęzi produkcyjnych sprzyjając wielofunkcyjnemu rozwojowi gminy.
- 6) Przewidywany wysoki popyt na tereny budowlane (mieszkaniowe i rekreacyjne) umożliwiające zagospodarowanie części gruntów odlogujących i źle wykorzystywanych rolniczo.
- 7) Występowanie na terenie gminy bardzo dużych kompleksów leśnych o wysokiej wartości przyrodniczej, posiadających kluczowe znaczenie dla stabilizacji systemu ochrony przyrody i zaliczonych do grupy węzłów ekologicznych o randze krajowej. Lasy wespół

z innymi walorami przyrodniczymi (zbiorniki wodne, urozmaicony krajobraz, czyste powietrze) - spełniają w gminie wiodącą rolę w rozwoju funkcji turystyczno - rekreacyjnej.

- 8) Bliskość aglomeracji kieleckiej zainteresowanej korzystaniem z walorów rekreacyjnych i turystycznych obszarów leśnych.

Komunikacja

- 1) Korzystne położenie w pobliżu kieleckiego węzła komunikacyjnego, dostępnego alternatywnymi drogami.
- 2) Łatwa dostępność do ważnych dróg prowadzących ruch tranzytowy (dk. 9 i dk. 42).
- 3) Stosunkowo dobre skomunikowanie obszaru gminy z ośrodkiem gminnym.

Infrastruktura techniczna

- 1) Usytuowanie obszaru gminy w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych o dużych zasobach wody.
- 2) Zwodociągowanie sołectw gminy sieciami i urządzeniami wodociągowymi o dobrym stanie technicznym.
- 3) Istnienie bardzo dużych rezerw wody (w stosunku do wydanych pozwoleń wodno-prawnych).
- 4) Istnienie bardzo dużych rezerw przesyłanych we wszystkich sieciach wodociągowych, z uwagi na zaniżone pobory wody w stosunku do norm przyjmowanych w obliczeniach projektowych.
- 5) Istniejąca rzeźba terenu umożliwiająca realizację kilku zbiorników retencyjnych wzdłuż rzek przepływających przez gminę.
- 6) Doprowadzony na teren gminy rurociąg gazu wysokoprężnego i zabezpieczenie dostawy gazu dla gminy. Wykonany projekt gazyfikacji gminy.
- 7) Możliwość w dłuższej perspektywie czasu realizacji zgazyfikowania obszaru gminy Brody.

12. OBRONA CYWILNA

Gmina Brody nie należy do gmin o wysokim natężeniu czynników zagrażających życiu i zdrowiu ludności, pomimo to „Studium...” uwzględnia możliwość wystąpienia zagrożeń żywiołowych i katastrofalnych oraz ich wpływ na proces rozwoju przestrzennego zagospodarowania obszaru.

Zgodnie z postulatami z zakresu obrony cywilnej na etapie sporządzania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić:

- ukryci przed promieniowaniem jonizującym poprzez adaptację pomieszczeń piwnicznych i innych na wypadek zagrożenia i wojny;
- zabezpieczenie przed likwidacją i przysposobienie do sprawnego uruchomienia eksploatacyjnego w sytuacjach kryzysowych istniejących studni;

- przystosowanie nowoprojektowanych łaźni i innych pomieszczeń do prowadzenia zabiegów sanitarnych, zakładów pralniczych do prowadzenia procesów odkażania, dezaktywacji i dezynfekcji bielizny i odzieży, myjni i parkingów pojazdów samochodowych na punkty zabiegów specjalnych środków transportu;
- rozbudowę systemu alarmowania i powiadamiania mieszkańców w wypadku zagrożenia poprzez uzupełnienie syren alarmowych i zaplanowanie ich włączenia do systemu radiowego powiadamiania;
- zapewnienie przelotowości istniejących i projektowanych dróg w celu zapobieżenia przed ich zagruzowaniem od walących się budynków. Przelotowość ulic powinna zapewnić sprawną ewakuację mieszkańców na wypadek zagrożenia;

oraz:

- należy przestrzegać warunków określonych przez właściwe terytorialnie jednostki odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa powodziowego kraju. W szczególności zaś podejmowane w granicach terenów zagrożonych powodzią działania inwestycyjne powinny uwzględniać zakazy dotyczące:
 - wznoszenia obiektów budowlanych (z wyjątkiem obiektów służących ochronie przeciwpowodziowej),
 - składowania materiałów,
 - dokonywania zmian w ukształtowaniu terenu,
 - sadzenia drzew i krzewów oraz wykonywania urządzeń lub robót, które mogą utrudnić ochronę tych obszarów przed powodzią;
- należy uwzględnić potrzebę konserwacji i wykaszania rowów odwadniających, co zapobiegnie lokalnym podtopieniom;
- odpowiednie kształtowanie zabudowy głównie w pobliżu dróg: krajowej i wojewódzkiej, nie zagęszczanie zabudowy, przewidzenie możliwości odsunięcia linii zabudowy od krawędzi drogi (przy ewent. rozbudowie) itp. w celu ograniczenia skutków ewentualnego skażenia toksycznego związanego z przewozem niebezpiecznych substancji chemicznych.

13. PROBLEMATYKA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W granicach gminy Brody nie wyznacza się obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.

Natomiast zamierza się sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości, które nie są objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a mianowicie: Lubienia, Młynek, Kuczów, Budy Brodzkie, Rudnik, Jabłonna oraz Staw Kunowski.

Ponadto, zamierza się sporządzić nowe miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Brody, Krynki, Dziurów, Adamów, Ruda oraz Styków w dostosowaniu do nowej polityki przestrzennej oraz obowiązujących przepisów prawa.

14. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I STREF OCHRONNYCH

Nie występują w granicach gminy Brody.

15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Nie wyznacza się.

16. OBSZARY ZDEGRADOWANE

Nie wyznacza się.

17. TERENY ZAMKNIĘTE

W granicach gminy Brody występuje teren zamknięty kolejowy obejmujący linię kolejową nr 25 Łódź Kaliska - Dębica, wyznaczonym na podstawie decyzji Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych. Granica terenu zamkniętego wraz ze strefą ochronną wyznaczona została na rysunku studium.

Dla obszarów oznaczonych symbolem **KK1** – teren kolei, stanowiący teren zamknięty kolejowy, ustala się:

- 1) przeznaczenie podstawowe:
 - a) linie kolejowe i obiekty związane z prowadzeniem ruchu kolejowego,
 - b) budynki związane z przeładunkiem i magazynowaniem towarów;
- 2) przeznaczenie dopuszczalne:
 - a) usługi związane z prowadzeniem ruchu kolejowego,
 - b) infrastruktura techniczna i komunikacyjna,
 - c) ekrany akustyczne,
 - d) parkingi,
 - e) zieleń.

3) ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania:

- a) minimalna intensywność zabudowy: 0,01;
- b) maksymalna intensywność zabudowy: 1;
- c) teren biologicznie czynny: min. 20%;
- d) wskaźnik powierzchni zabudowy: do 35%;
- e) forma architektoniczna głównej bryły budynków:
 - wysokość budynków usługowych: do 15 m;
 - wysokość budynków gospodarczych i garaży: do 8 m;
 - geometria dachów głównej bryły budynków: dachy jednospadowe, dwuspadowe, wielospadowe lub łukowe o kącie nachylenia do 30⁰, w tym dachy płaskie.

4) dopuszcza się budowę obiektów (wież) radiokomunikacyjnych do wysokości 50 m wraz infrastrukturą towarzyszącą.

IV. USTALENIA FORMALNE

W Studium określa się następujące obszary i obiekty rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- rozbudowa sieci wodociągowej wraz z ujęciami wód podziemnych w miarę potrzeb;
- rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej;
- szkoły publiczne oraz inne cele, o których mowa w art. 6 pkt 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
- świetlice środowiskowe;
- modernizacja dróg gminnych i powiatowych dróg publicznych.

Określa się następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikającym z planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego:

- utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000;
- budowa drogi S9 i S42,
- przebudowa linii kolejowej nr 25;
- Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej (zadanie krajowe, wynikające z programów Krajowych);
- zagospodarowanie terenów wokół obiektów turystycznych w celu stworzenia atrakcyjnego produktu turystycznego;
- realizacja zadań wynikających z "Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły" oraz "Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły".

V. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM

- 1) Ustalenia zawarte w tekście i rysunku studium (...) wyrażają kierunki polityki przestrzennej Brody,
- 2) Niezależnie od wyznaczonego w studium przeznaczenia i sposobu zagospodarowania, na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się:
 - a) korygowanie linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu w przypadku konieczności dostosowania ich do ewidencyjnych granic działek;
 - b) lokalizację niewyznaczonych w studium:
 - urządzeń, obiektów infrastruktury technicznej związanych z zaopatrzeniem w wodę, energię elektryczną, ciepło i gaz, gospodarką ściekową i telekomunikacyjną,
 - ciągów komunikacyjnych,
 - szlaków turystycznych, ciągów pieszych i rowerowych.
- 3) W stosunku do zapisów tekstu i rysunku Studium zawierających jego ustalenia, przyjmuje się następującą interpretację:
 - a) granice wyznaczonych terenów pod różne formy zabudowy traktuje się jako orientacyjne, a więc jako zgeneralizowany obraz użytkowania terenów. Ostateczne ustalenia powinny być dokonywane w trakcie przygotowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
 - b) przedstawione na rysunku przeznaczenie terenu oznacza funkcję dominującą, a nie wyłączną i może być uzupełnione innymi funkcjami, które nie mogą być jednak przeciwstawne funkcji wiodącej,
 - c) przyjmuje się, że kierunki zagospodarowania wraz z politykami dotyczącymi środowiska przyrodniczego, komunikacji, infrastruktury technicznej, stanowiąc będą podstawę do ustalenia kolejnych wersji programów rozwoju infrastruktury technicznej,
 - d) wydane decyzje o warunkach zabudowy wykraczające poza wyznaczone tereny zabudowy oraz istniejącą zabudowę położoną poza terenami przeznaczonymi w niniejszym studium do zabudowy należy uwzględnić w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako zgodne z niniejszym studium,
 - e) dopuszcza się etapowe wprowadzanie terenów zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w stosunku do wyznaczonych w Studium w zależności od potrzeb oraz rachunku ekonomicznego, przy uwzględnieniu realnych możliwości ich wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej. Przez co osiągnięty zostanie cel wynikający z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego związany z poprawą atrakcyjności osiedleńczej i ograniczeniem rozproszenia zabudowy.

VI. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTENZA USTALEŃ STUDIUM

Na podstawie § 4 ust. 1 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody, zwany dalej zmianą studium, sporządzony został w oparciu o następujące materiały wyjściowe:

1. Opracowanie ekofizjograficzne,
2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego,
3. Strategię rozwoju województwa świętokrzyskiego,
4. Kleczkowski A.S., 1990 – Mapa Obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony, skala 1:500 000. AGH Kraków,
5. Leśniak A., Stachurski M., Wójtowicz B., 2000 – Przyroda województwa świętokrzyskiego. Urząd Wojewódzki w Kielcach.
6. Rubinowski Z. (red.) Dokumentacja dla utworzenia Obszarów Chronionego Krajobrazu w województwie kieleckim. KTN w Kielcach,
7. Stan środowiska w województwie świętokrzyskim w roku 2004. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska, Świętokrzyski Urząd Wojewódzki. Kielce 2005,
8. Mapa Glebowo-Rolnicza skala 1: 5 000, WBG i UW w Kielcach, Kielce 1976r.,
9. Obowiązujące przepisy prawa,
10. Wnioski instytucji opiniujących i uzgadniających projekt studium oraz wnioski osób fizycznych złożonych do Wójta Gminy Brody po ogłoszeniu do przystąpienia sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Studium dokonuje aktualizacji polityki przestrzennej w zakresie wskazanym w uchwale o przystąpieniu do sporządzenia studium (...). Stanowi więc nową edycję dokumentu. Sporządzenie niniejszego dokumentu wynika z opracowanej Oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Głównym celem studium (...) jest stworzenie nowej polityki przestrzennej gminy w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

Projekt studium (...) obejmuje teren położony w granicach administracyjnych gminy Brody. Przedmiotem ustaleń studium (...) jest określenie nowej polityki przestrzennej gminy Brody zgodny z art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W projekcie studium (...) uwzględniono uwarunkowania wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawnych oraz przepisów prawa miejscowego.

Przy określaniu sposobów zagospodarowania terenów w studium (...) należy zapewnić warunki do utrzymania równowagi przyrodniczej, racjonalnej gospodarki zasobami przyrodniczymi środowiska, ochrony walorów krajobrazowych oraz warunków klimatycznych. Zagospodarowanie terenu powinno ponadto w jak największym stopniu zapewniać zachowanie naturalnych walorów terenu.

Przewidziany sposób zagospodarowania terenu przyczyni się do zmian w środowisku przyrodniczym przedmiotowego obszaru, ponieważ nowe zainwestowanie będzie powodować zmiany w środowisku przyrodniczym i nie da się ich całkowicie wyeliminować. Realizacja nowych obiektów, poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego winna być zgodna z wytycznymi zawartymi w studium (...).

Projektowane zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko obszarów chronionych. Studium zakłada wyłączenie z zabudowy doliny stałe i okresowo prowadzące wody, jako tereny o niekorzystnych warunkach fizjograficznych dla wszelkiego rodzaju zabudowy. Wprowadzone zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym nie wpłyną negatywnie na wartości przyrodnicze występujących na terenie gminy Brody form ochrony przyrody, ponieważ oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz formy ochrony przyrody będzie lokalne (Obszar Chronionego Krajobrazu) lub nie będzie występować wogóle (rezerваты przyrody oraz pomniki przyrody).

Ponadto projektowane zagospodarowanie terenu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów NATURA 2000.

Część planowanych form zagospodarowania może spowodować zmiany w środowisku. Dotyczy to w szczególności zwiększenia powierzchni terenów mieszkaniowych i usługowych oraz terenów związanych z eksploatacją złóż surowców mineralnych, niemniej jednak ustalenia studium (...) posiadają zapisy minimalizujące negatywny wpływ na środowisko.

W studium (...) wskazano bezwzględnie, iż po zakończeniu wydobywania tereny kopalni muszą zostać zrekultywowane. Zrekultywowane tereny pokopalniane wzbogacą krajobraz gminy i mogą stać się osobliwością na skalę lokalną poprzez utworzenie zbiorników wodnych.

W związku z powyższym należy ograniczyć do minimum te zmiany, poprzez rygorystyczne przestrzeganie przepisów prawnych z zakresu ochrony środowiska oraz przestrzeganiu zaleceń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzonej na potrzeby studium (...). Pozwoli to na zachowanie zasady zrównoważonego rozwoju.

Załącznik Nr 4 do Uchwały Nr Rady Gminy w Brodach z dnia

Wójt Gminy Brody

**S T U D I U M U W A R U N K O W A Ń
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY BRODY**

Uwarunkowania rozwoju

MASTERPLAN RAFAŁ KOZIEŁ

26-065 Piekoszów, Jaworznia-Zagórze 1

PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA STUDIUM

- 1) ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. z 2021r. poz. 741 ze zm.).
- 2) uchwała Nr I/9/20 z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody.
- 3) umowa zawarta pomiędzy Gminą Brody a wykonawcą Masterplan Rafał Kozieł na opracowanie opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody.

Materiały wejściowe

- 1) Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Brody;
- 2) Ocena aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Brody, zatwierdzona uchwałą Nr XI/70/2016 Rady Gminy w Brodach z dnia 26 września 2016r.;
- 3) Mapa topograficzna w skali 1: 10 000 („ukł.” 92) pochodząca z zasobów Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Warszawie;
- 4) Atlas klimatyczny i hydrologiczny Polski - praca zbiorowa, IMiGW, Warszawa. 1987 r.;
- 5) Roczniki Statystyczne województwa Kieleckiego z lat 2005 - 2016;
- 6) Mapy glebowo - rolnicze w skali 1: 5 000 z zasobów składnicy map IUNG w Puławach;
- 7) Uchwałą Nr XXII/192/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie określenia "Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych" (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2020 r. poz. 2615);
- 8) Uchwała Nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2020 r. poz. 2616);
- 9) Wykaz obiektów objętych ochroną konserwatorską;
- 10) Wytyczne, wnioski i informacje instytucji i urzędów;
- 11) Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.XII 2019 r. Ministerstwo Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny 2017 r.;
- 12) Waloryzacja Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej Polski według gmin – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Puławy 1994 r.;
- 13) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego zatwierdzony Uchwałą XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego

zwanej dalej Planem zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 2870);

- 14) "Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego" 2016-2022 wraz z uchwałą Nr XXV/356/16 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie uchwalenia aktualizacji "Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego";
- 15) Aktualizacja Planu ochrony powietrza zatwierdzona Uchwałą Nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie określenia "Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkookresowych" (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2015 r. poz. 3890);
- 16) uchwałą Nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotyczącej wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego z 2013 r. poz. 3309);
- 17) Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z perspektywą do roku 2025, zatwierdzony uchwałą Nr XX/290/16 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 5 lutego 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2016 r. poz. 2914);
- 18) Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+, zatwierdzona uchwałą Nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r.

WPROWADZENIE

Zmiana przepisów prawa z zakresu planowania przestrzennego wprowadziła nowy oraz bardziej szczegółowy zakres zawartości studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwane dalej "studium", która nastąpiła w wyniku wejścia w życie w dniu 11.07.2003 r. nowej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zastępującej ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym oraz konieczność uzupełnienia i poszerzenia zawartej w tym dokumencie problematyki o zagadnienia związane z członkostwem Polski w UE oraz ustalenia nowych programów gminnych i wojewódzkich (posiadających w odniesieniu do studium charakter nadrzędny).

Studium jest dokumentem planistycznym sporządzanym dla całego obszaru gminy, który określa politykę przestrzenną gminy, w tym zasady zagospodarowania przestrzennego wynikające z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jako wewnętrzny dokument władza samorządowych, nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji administracyjnych, a także nie przesądza o użytkowaniu terenów. Ustalenia studium zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które nie mogą naruszać jego

ustaleń.

Zawartość niniejszego dokumentu jest zgodna z art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.) oraz z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233).

Sporządzenie nowego dokumentu wynika ze zmiany polityki przestrzennej gminy, która jest wynikiem zmian w potrzebach mieszkańców oraz warunków ekonomiczno-gospodarczych. Zmieniające się uwarunkowania formalne i przestrzenne jak również zmiany w przepisach odrębnych wpłynęły na potrzebę sporządzenia nowego dokumentu planistycznego.

Podstawą racjonalnego zagospodarowania obszaru gminy powinna być **zasada trwałego zrównoważonego rozwoju**, oznaczająca taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje zespolenie działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu stworzenia możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb społeczności lub obywateli zarówno współcześnie żyjących, jak i przyszłych pokoleń.

Przepisy ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym przyjmując zrównoważony rozwój jako priorytet działań w sprawach objętych ustawą, nakazują w zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnić:

- wymagania ład przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury;
- walory architektoniczne i krajobrazowe;
- wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych;
- wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeby osób niepełnosprawnych;
- walory ekonomiczne przestrzeni;
- prawo własności;
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa;
- potrzeby interesu publicznego.

Politykę przestrzenną gminy należy prowadzić w taki sposób aby była zgodna z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniająca cele i zadania wynikające z programów ponadlokalnych.

W tym celu rada gminy zobowiązana ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu

i zagospodarowaniu przestrzennym podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a więc dokumentu planistycznego opracowanego dla obszaru całej gminy.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa merytoryczną zawartość studium, które powinno uwzględniać uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:
 - analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
 - prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
 - możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- stanu prawnego gruntów;
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin, oraz zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Ponadto w studium określa się w szczególności:

- uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę:
 - kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego,
 - kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ww. ustawy;
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenie działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. nr 41, poz. 412 ze zm.),
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- obszary zdegradowane;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody nie stanowi prawa miejscowego, jego ustalenia są jednak wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych, gdyż miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może naruszać ustaleń

Studium.

Zgromadzony w studium kompleksowy zasób informacji może posłużyć nie tylko dla prowadzenia polityki przestrzennej, ale również na jego podstawie można sporządzać programy inwestycyjne i gospodarcze, formułować oferty dla potencjalnych inwestorów, promujące gminę itp.

CEL I ZADANIA STUDIUM

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu (Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.) studium nie stanowi aktu prawa miejscowego, jest jednak podstawowym dokumentem planistycznym kształtującym politykę przestrzenną oraz wyznaczającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy. Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

W myśl ww. ustawy przy sporządzaniu studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z dokumentów planistycznych opracowanych na szczeblu krajowym (koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju), wojewódzkim (strategii rozwoju i planie zagospodarowania przestrzennego województwa) oraz strategii rozwoju gminy.

Studium określa kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania przestrzennego oraz lokalne zasady użytkowania terenu. Pozwala na prowadzenie gospodarki przestrzennej w sposób przemyślany, świadomy i przede wszystkim jednolity oraz rozważne planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

Zasadniczym celem studium jest umożliwienie prowadzenia spójnej polityki przestrzennej, powiązanej z rozwojem gospodarczym i społecznym, z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Niniejszy dokument wskazuje potencjał rozwoju przestrzennego, możliwości zagospodarowania nowych terenów oraz stopień przekształceń istniejącego zagospodarowania, a także konieczność ochrony obszarów i obiektów wartościowych. W związku z powyższym studium może stanowić swoistą ofertę promocyjną dla potencjalnych inwestorów.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW PONADLOKALNYCH:

Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego

Uchwałą nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. zatwierdzona została Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+, w której określono następującą wizję rozwoju i misję:

Wizja rozwoju Województwa Świętokrzyskiego: *„Świętokrzyskie w 2030 roku to ambitny region o atrakcyjnym wizerunku: wnoszący coraz większy wkład w rozwój gospodarczy, społeczny i kulturowy Polski i Europy, szanujący i dbający o swoje dziedzictwo kulturowe i środowisko naturalne, będący dobrym miejscem do życia, pracy i rozwoju”.*

Misja rozwoju Województwa Świętokrzyskiego: „*Samorząd Województwa Świętokrzyskiego: tworzy przestrzeń współdziałania, pozwalającą na wykorzystanie potencjału mieszkańców i przedsiębiorców regionu dla budowania wspólnoty o wysokim kapitale społecznym i rosnącej zdolności konkurencyjnej, uzyskuje konsensus w regionie wokół najważniejszych celów strategicznych i przedsięwzięć, służących modernizacji i transformacji ścieżki rozwoju województwa pozyskuje kapitał stymulujący rozwój regionu, obejmujący publiczne środki finansowe (od wspólnotowych po lokalne), środki prywatne (w tym – nowe inwestycje zewnętrzne)*”.

Powyższa wizja i misja będą realizowane poprzez określone cele strategiczne:

1. Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie:
 - 1) Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności świętokrzyskiej gospodarki,
 - 2) Kompetentne kadry dla gospodarki regionu,
 - 3) Wsparcie procesu transformacji kluczowych branż gospodarki regionu,
2. Przyjazny dla środowiska i czysty region:
 - 1) Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego,
 - 2) Adaptacja do zmian klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych,
 - 3) Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna,
3. Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi:
 - 1) Silny kapitał społeczny w regionie,
 - 2) Powszechnie dostępne wysokiej jakości usługi społeczne i zdrowotne w środowisku lokalnym,
 - 3) Wzmocnienie spójności przestrzennej i społecznej regionu,
4. Sprawne zarządzanie regionem (cel horyzontalny):
 - 1) Rozwój systemu zarządzania strategicznego rozwojem,
 - 2) Budowa rozpoznawalnej marki regionu świętokrzyskiego,
 - 3) Wzmacnianie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju województwa

Według Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+, gmina Brody położona jest w Obszarach Strategicznych Interwencji (OSI): Miasta północy - obszar priorytetowy w ramach OSI Miasta średnie.

Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego

Uchwałą Nr XLVII/833/14 z dnia 22 września 2014 r. Sejmik Województwa Świętokrzyskiego przyjął Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2014 r. poz. 2870). W odniesieniu do głównych obszarów problemowych wyodrębnionych w PZPWŚ gmina Brody zalicza się do :

- 1) północnego obszaru recesji przemysłowej;
- 2) obszaru o niekorzystnych warunkach gospodarowania w rolnictwie (ONW);
- 3) obszaru depopulacji (wg powiatów).

W zakresie środowiska przyrodniczego gminę zaliczono do strefy o zwiększonej koncentracji osuwisk oraz obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych, zlokalizowane są tutaj obszary złazisk zinwentaryzowane w ramach SOPO.

W części kierunków gminę Brody zakwalifikowano do:

- 1) obszarów cennych przyrodniczo;
- 2) istniejącego bądź kształtującego się rejonu turystyczno-rekreacyjnego;
- 3) głównym korytarzu turystycznym o zwiększonym standardzie zagospodarowania przestrzeni turystycznej o standardzie krajowym,
- 4) strefy o korzystnych warunkach energetycznych dla energii wiatrowej;
- 5) obszar o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwoju - cały obszar województwa świętokrzyskiego;
- 6) obszaru predysponowanego do wsparcia krajowego w zakresie odnowy demograficznej - cały obszar województwa świętokrzyskiego;
- 7) obszaru wielokierunkowej aktywizacji społeczno-gospodarczej - podobszar bazujący na rozwoju funkcji nierolniczych.

Wykaz inwestycji celu publicznego oraz innych zadań o znaczeniu ponadlokalnym wynikających z planu województwa świętokrzyskiego:

- 1) utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000;
- 2) program SOPO - rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1: 10 000 osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi;
- 3) rozbudowa drogi nr 9 na odcinku granica gminy Brody - granica gminy Opatów;
- 4) sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej;

Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych

Uchwałą Nr XXII/291/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie określenia "Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych" oraz uchwałą nr XXII/292/2020 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, wprowadzone zostały działania dotyczące likwidacji do 2026 r. niskoemisyjnych kotłów węglowych.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r.

Zakłada odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych w miastach do 2030 r., a na obszarach wiejskich do 2040 r.

UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE GMINY

Położenie gminy.

Gmina Brody - jedna z pięciu gmin powiatu starachowickiego - położona jest w północnej części województwa świętokrzyskiego. Graniczy ona - od strony zachodniej z miastem Starachowice, a od strony północno - zachodniej z gminami Wąchock i Mirzec. Północna, północno - wschodnia i wschodnia granica gminy (a zarazem granica powiatu i województwa), oddziela ją od gmin Województwa Mazowieckiego – gminy Iłża w powiecie radomskim oraz gmin Rzecznów i Siemno w powiecie lipskim. Od strony południowej gmina graniczy z gminą Pawłów, a od strony południowo-wschodniej z gminą Kunów.

Ze względu na relatywnie wysoką gęstość zaludnienia, duże rozdrobnienie rolnictwa oraz wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, gmina Brody zakwalifikowana została do północnego obszaru zurbanizowanego wchodzącego w skład kształtującej się Aglomeracji Staropolskiej. Obszar ten obejmuje m.in. miasta: Starachowice, Ostrowiec Świętokrzyski, Skarżysko Kamienna, Ćmielów, Końskie, Kunów, Ożarów, Stąporków, Suchedniów i Wąchock (trzy pierwsze z nich, były do lat 30-tych XX w, ośrodkami Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, wchodzącego – do 1939r. - w skład Centralnego Okręgu Przemysłowego)

Gmina Brody położona jest w północnej części Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej (342.3) należącej do Wyżyny Małopolskiej (34) - na granicy Przedgórze Łżeckiego (342.33 - część północna) i Płaskowyżu Suchedniowskiego (342.31 - niewielki fragment południowy). Granicę obu mezoregionów stanowi rzeka Kamienna. Obszar ten od zachodu sąsiaduje z Puszcza Świętokrzyską, od południa z pasmem Gór Świętokrzyskich, od północy i północnego wschodu z Puszcza Łżecką.

Kształt obszaru opracowania zbliżony jest do nieregularnego trapezu, rozciągniętego na linii wschód - zachód. Rozległość terytorialna gminy, waha się - licząc ze wschodu na zachód, w granicach około 17600m, a z północy na południe, nieco ponad 11400m. Główna oś krajobrazową (a także gospodarczą) obszaru jest rzeka Kamienna – to w jej dolinie położone są sołectwa objęte niniejszym opracowaniem.

Powierzchnia gminy liczy 161,25 km², co stanowi 30,82% powierzchni powiatu (523,27 km²) i 1,4% powierzchni województwa (11710,20 km²).

Podstawowe dane i informacje o gminie.

Gmina Brody zajmuje powierzchnię 161,25 km², zamieszkiwało ją na koniec 2020 r. 10 612 osób (5420 kobiet oraz 5192 mężczyzn).

Bardzo charakterystyczna dla gminy Brody jest struktura użytkowania gruntów, gdzie znaczny udział posiadają lasy zajmujące 11 630 ha powierzchni gminy, co stanowi 72% ogółu, użytki rolne zajmują 3 704 ha, co stanowi 23%, pozostałe grunty – wg danych z 2020 r. – zajmują blisko 5%.

Gmina Brody w całości leży w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej. (OChKDK) Najbardziej malowniczym jego fragmentem jest wyraźne przewężenie doliny, a nawet można powiedzieć "przełom" rzeki przez wzgórze między Rudą a Krynkami. Strome, zalesione i poprzecinane wąwozami stoki kryją wiele nieprzeciętych skał i głazów chronionych w formie rezerwatu i pomników przyrody. Walory krajobrazowe tego miejsca zostały pomnożone dzięki temu, że utworzono tu Zalew Brodzki. Ten rozległy zbiornik retencyjny (powierzchnia ok. 260 ha i długość ok. 4 km) jest nie tylko perłą okolicznego krajobrazu, ale i swego rodzaju centrum turystycznym regionu. Jego walory doceniane są przez wielu amatorów sportów wodnych. Jest tu rozbudowana przystań, gdzie można wypożyczyć żaglówki, motorówki, rowery i skutery wodne, kajaki i inny sprzęt do uprawiania sportów wodnych. Zalew ma także dobrą renomę wśród wędkarzy. Często organizowane są tu zawody wędkarskie. Można także udać się na pieszą wędrowkę lub przejażdżkę rowerową wokół zalewu. Lasy na zboczach Doliny Kamiennej kryją wiele ciekawych skał. Niektóre z nich chronione są w rezerwacie "Skały w Krynkach", "Skały pod Adamowem", lub jako pomniki przyrody tzw. "Skały w Rudzie". Nad zalewem jest dobrze rozwinięta baza usług turystycznych. Powstały tu gospodarstwa agroturystyczne, domki campingowe, które stwarzają odpowiednie warunki do miłego spędzenia wolnego czasu.

Zapora ziemna z czterokomorowym jazem, który reguluje poziom wody powstała w 1964 r. na miejscu dawnej, "Staszycowskiej" tamy. Pierwotnie istotną motywacją do rozpoczęcia tej inwestycji była konieczność stworzenia punktu ujęcia wody dla potrzeb Zakładów Górniczo - Metalowych w Zębcu. Ostatecznie jednak, samo ujęcie przestało być niezbędne i nie zostało wykonane. Zalew spełnia obecnie nie tylko funkcję retencyjną, ale i energetyczną. W przyczółkach jazu zainstalowano dwie turbiny wodne o mocy 48 i 55 kWh.

Historia gminy.

Od najdawniejszych czasów Dolina Kamiennej stanowiła dogodne miejsce do zakładania osad ludzkich. Na wielką skalę produkowano tu żelazo cenione w cesarstwie rzymskim. Pierwsza wzmianka historyczna dotycząca okolic dzisiejszych Brodów pochodzi już z roku 1094. Król Władysław Herman przekazał aktem darowizny tereny, m. in. obecnej gminy Brody, na własność biskupów krakowskich. Na

początku XII w. król Bolesław Krzywousty uposażył Benedyktynów na Św. Krzyżu przekazując im okolice Dziurowa i Kuczowa. Okres średniowiecza w tym regionie zaznaczył się intensywnym rozwojem hutnictwa. Powstawały tu liczne kopalnie rudy i kuźnice (wieś Brody, Krynki, Stara Ruda, Kuczów), w których wytwarzane były różnorakie wyroby żelazne. Do dziś w wielu zakątkach lasu, zachowały się ślady kopalń w postaci dołów otoczonych wałem.

Najdłuższą udokumentowaną historią może się poszczycić wieś Krynki. Najprawdopodobniej w 1353 r. ufundowany został przez biskupa krakowskiego - Bodzantę, modrzewiowy kościół p.w. Św. Marcina. Pierwsze (zachowane do obecnych czasów) świadectwo pisane o istnieniu parafii w Krynkach pochodzi z 1384 r. W 1363 r. wydano prawo lokacji wsi dla Lubieni, oparte na prawie niemieckim. Osada rozwijała się bujnie skoro w 1440r. biskup Zbigniew Oleśnicki wystawił przywilej lokacji, na prawie magdeburskim - miasta Lubienia. Z nieznanых przyczyn lokacji nie zrealizowano. Warunki materialne predestynowały region do rozwoju górnictwa, hutnictwa i rzemiosła. Dla miejscowej ludności oznaczało to poszerzenie możliwości gospodarczych o udział w eksploatacji lasów (kurzenie węgla drzewnego), kopanie i transport rudy, prace przy dymarkach, fryszerkach i kuźnicach. Prace te wykonywali ludzie wolni. Właściciele terenu (duchowni) nie prowadzili sami działalności lecz wydierżawiali te tereny tak zwanym kuźnikom, którzy organizowali przedsiębiorstwa hutnicze. Dochody kuźników musiały być znaczące, skoro dzierżawca kuźnicy Brodzkiej Mikołaj Zacharski z własnych środków ufundował w 1731 roku kościół w Krynkach, a inny dzierżawca Walenty Duracz, który dostarczał żelazo do budowy pierwszego mostu przez Wisłę w Warszawie oraz produkował uzbrojenie dla armii królewskiej (kule armatnie), został nobilitowany do stanu szlacheckiego przez króla Stefana Batorego.

Układ przestrzenny wsi ukształtował się już we wczesnym średniowieczu i zasadniczo nie ulegał zmianie w czasach nowożytnych. Nie zanikały wsie i nie tworzyły się nowe. Rozwój osadnictwa postępował przez rozwój przestrzenny istniejących miejscowości, poprzez powstawanie przysiółków, kolonii etc. Również rozwój demograficzny był powolny, wynikał tylko z przyrostu naturalnego miejscowej ludności.

Udokumentowana w pisanych źródłach historia przemysłu w tej miejscowości rozpoczyna się 19 stycznia 1624 roku. Wtedy to właśnie Mikołaj Szyszkowski, bratanek Marcina Szyszkowskiego, biskupa krakowskiego "odstał Mikołajowi Skarszewskiemu i jego żonie Annie z Biskupskich kuźnicę Bród w kluczu iłżeckim". Potwierdzenie dożywotniego użytkowania obiektu rodzina Skarszewskich uzyskała od administratora biskupstwa krakowskiego Jana Alberta Wazy w roku 1633, "za czynszem rocznym 24 złp, na rzecz biskupstwa i 5 złp na rzecz kapituły oraz 10 złp za spuszczenie stawu". Od roku 1721 klucz brodzki z nadania biskupa krakowskiego Konstantego Szaniawskiego stanowi wyposażenie seminarium duchownego księży Kamunistów w Kielcach. Z ich inicjatywy wybudowane tu

dymarki istniały od roku 1784. Zakład nie przynosił jednak spodziewanych profitów. Jego modernizację przeprowadził w końcu XVIII wieku kolejny dzierżawca - Nowosielski, powstał wtedy półwielki piec i dwie fryszerki, zniszczone i doprowadzone niemal do bezczynności" przez dwie wielkie powodzie w latach 1812 i 1813. Nowosielski administrował zakładem do roku 1818. W tymże roku "dobra Brody \...\ zostały z pewnymi wyłączeniami oddane górnictwu jako posiadające wiele kuźnic i wielkich pieców". W roku 1819 fabryki Brodzkie ponownie puszczono w bieg.

Upaństwowienie dóbr kościelnych w ostatnich latach I Rzeczypospolitej skłoniło księdza Stanisława Staszica (1880 r.) do wielkiego eksperymentu gospodarczego, jakim był "ciągły zakład fabryk żelaza", usytuowany wzdłuż biegu Kamiennej. W ramach tego zespołu ciągnącego się od Skarżyska do Nietuliska będą funkcjonować Brody przez cały XIX wiek, jako ważne ogniwo Staropolskiego Okręgu Przemysłowego.

Układ przestrzenny gminy.

Gmina Brody, mimo silnej tradycji przemysłowej, jest obecnie w strukturze przestrzennej czysto wiejska. Na jej terenie nie ma żadnej miejscowości na prawach miasta. Administracyjnie obszar gminy podzielony jest na 16 sołectw - Bór Kunowski, Budy Brodzkie, Przymiarki, Młynek, Lipie, Lubienia, Dziurów, Adamów, Brody, Ruda, Jabłonna, Styków, Kuczów, Krynki, Rudnik, Staw Kunowski.

Najważniejszymi elementami krajobrazu występującymi na analizowanym terenie są: rzeka Kamienna (przepływająca przez środek terenu) oraz Zalew Brodzki. Na linii wschód zachód przebiega - dzieląc gminę na dwie części - linia kolejowa nr 25 relacji Łódź Kaliska - Dębica.

We wschodniej części teren przecina, na osi północ - południe, droga krajowa Radom - Ostrowiec Świętokrzyski. W korytarzu drogi krajowej, ponad rzeką Kamienną i linią kolejową istnieje nowo zrealizowany wiadukt.

Zagospodarowanie poszczególnych sołectw nie różni się zasadniczo pomiędzy sobą:

- Brody to główna miejscowość w gminie - położona centralnie na jej obszarze. Dzielą ją na dwie części linia kolejowa oraz rzeka Kamienna. W miejscowości tej przeważają tereny rolne - głównie pól i łąk, tworzące wyraźny kompleks wzdłuż linii kolejowej, po jej północno - wschodniej stronie. Na terenach położonych na północ i zachód od kolei istnieje zabudowa mieszkaniowa oraz zagrodowa, tworzące układy ulicowe wzdłuż ważniejszych dróg gminnych. Funkcje usługowe pojawiają się w Brodach głównie na południe od Zalewu Brodzkiego i rzeki Kamiennej, gdzie zlokalizowane jest centrum administracyjne (Urząd Gminy).
- Krynki w północnej części uzupełniają centrum Brodów. To tutaj znajdują się takie obiekty, jak szkoła i ośrodek zdrowia oraz apteka. Tuż obok, przy ulicy Kościelnej, znajduje się zabytkowy kościół oraz cmentarz parafialny (również zabytkowy). Przy granicy z Brodami zlokalizowane są

tereny produkcyjno-składowe. Kilka obiektów usługowo - produkcyjnych, w tym stacja benzynowa, znajduje się wzdłuż drogi krajowej do Radomia. Pomiędzy linią kolejową a Kamienną widoczny jest wyraźny kompleks łąk i pól uprawnych. W całym sołectwie dominują pola uprawne, uzupełnione łąkami oraz lasami. Zabudowa, głównie mieszkaniowa oraz zagrodowa, tworzy układy ulicowe wzdłuż dróg gminnych oraz w południowej części przebiegu drogi krajowej (w kierunku Skarżyska). Wzdłuż drogi powiatowej, biegnącej po nabrzeżu zalewu Brodzkiego, istnieje zabudowa mieszkaniowa i letniskowa, położona na zboczu opadającym w stronę zbiornika wodnego.

- Adamów, to miejscowość, w której przeważają lasy i pola uprawne, w Adamowie I - wśród pól w pobliżu drogi istnieje system oczek wodnych. Wzdłuż dwóch dróg gminnych, znajdują się pasy zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Jej uzupełnieniem w części południowej Adamowa są fermy drobiu, w części centralnej zaś szkoła i kościół. W północnej części Adamowa przebiega linia elektroenergetyczna, łącząca Starachowice z Zakładami Metalowymi Zębiec.
- Dziurów, w części położonej na południe od kolei i rzeki Kamiennej, zajmują tereny pól uprawnych z towarzyszącymi im kilkoma zagrodami rolniczymi. Na północ od torów występuje zabudowa zagrodowa oraz mieszkaniowa, uzupełniona przez kościół i szkołę położone w części centralnej.
- Ruda, to miejscowość z przewagą pól i łąk, przecięta przez linią kolejową. Wzdłuż dróg dominuje zabudowa zagrodowa, częściowo wymieszana z zabudową mieszkaniową. We wschodniej części Rudy znajduje się szkoła.
- Bór Kunowski, to miejscowość położona w dużym kompleksie leśnym, przeważa zabudowa rolnicza wzdłuż drogi przez wieś.
- Budy Brodzkie, to mała miejscowość położona na wyniesieniu, zabudowania wzdłuż głównej drogi.
- Przymiarki, niewielkie sołectwo, położone we wschodniej części gminy, dominują funkcje rolnicze.
- Młynek - sołectwo obejmuje głównie zabudowę zagrodową, cmentarz oraz obiekty o funkcjach usługowych (sklepy, motel).
- Lipie - miejscowość położona w na obszarze leśnym, zabudowa zagrodowa położona wzdłuż drogi przez wieś, zlokalizowana jest tu także szkoła podstawowa.
- Lubienia - największe powierzchniowo sołectwo obejmujące przede wszystkim tereny lasów państwowych, sama miejscowość, położona wzdłuż drogi krzyżującej się z drogą krajową nr 9,

to zabudowania o charakterze siedliskowym oraz szkoła i kościół. W części wsi Lubienia (wzdłuż drogi do Starachowice), zwanej Połać, mieszczą się zabudowania i baza transportowa Nadleśnictwa Starachowice.

- Jabłonna to tereny zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej oraz użytki rolne. Usługi podstawowe pełni świetlica wiejska.
- Styków - tereny zurbanizowane zlokalizowane są głównie wzdłuż trasy regionalnej Skarżysko - Ostrowiec. Dość wyraźnie wykształcony ośrodek podstawowy w rejonie skrzyżowania z drogą Adamów-Pawłów. Na południe od tego ośrodka zrealizowana jest zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności. W północnej części sołectwa znajduje się niewielka enklawa zabudowy zagrodowej.
- Kuczów - Sołectwa Kuczów, w skład którego wchodzi: wieś Kuczów oraz przyczółki Kolonii Michałów, stanowiące najbardziej wysunięte na południowo - zachodnie obszary zabudowy zagrodowej. Głównymi elementami pasma zurbanizowanego są tereny zabudowy zagrodowej przemieszane z zabudową mieszkaniową oraz spora ilość obiektów usługowych i handlowych, realizowanych w ramach już istniejących siedlisk, bez wyraźnej tendencji do koncentracji.
- Rudnik - wieś rozciągnięta jest równoległe do drogi krajowej nr 9. Obecne zainwestowanie sołectwa stanowią tereny zabudowy zagrodowej, powiązanej z funkcją mieszkaniową i usługową, którą stanowią szkoła podstawowa, dwa sklepy spożywczo - przemysłowe, budynek O.S.P., zakład mechaniki samochodowej.
- Staw Kunowski - położona w dolinie Kamiennej wieś jest jednym z mniejszych sołectw gminy. W obrębie sołectwa znajdują się na ogół grunty słabych klas. Przeważają tereny użytków zielonych, co stwarza dogodne warunki do wytwarzania artykułów bezpośredniego spożycia w oparciu o hodowlę bydła mlecznego i opasowego, trzody chlewnej i drobiarstwa.

Szczególne walory przyrodniczo - krajobrazowe oraz liczne obiekty dziedzictwa kulturowego rejonu pozwalają uznać znaczną część gminy za obszar o dużym potencjale turystycznym. Z kolei położenie gminy na obszarach prawnie chronionych powodować może pewne ograniczenia lokalizacyjne (stanowiąc barierę dla procesu urbanizacji) i powinno decydować o proekologicznych kierunkach zagospodarowania.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

Dotychczasowe przeznaczenie terenu

- Tabela Zestawienie gruntów w gminie Brody (opracowanie własne na podstawie danych zgminy)

	Gmina Brody [ha]
Użytki rolne	2775,1634
Grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione	11624,6358
Grunty zabudowane i zurbanizowane	425,5647
Grunty pod wodami	278,9074
Nie użytki	46,5289

Dotychczasowe zagospodarowanie terenu

- **Tereny mieszkaniowe**

Na terenie gminy rozwinęła się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa, skupiająca się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, lecz miejscami o znacznym rozproszeniu zabudowy. Zabudowa mieszkaniowa skupia się również w formie zorganizowanych osiedli mieszkaniowych. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna nie występuje.

- **Tereny usługowe**

Tereny usługowe na terenach wiejskich przeważnie stanowią niewielką część struktury zagospodarowania terenu. Stanowią ją obiekty użyteczności publicznej m.in. szkoły, kościoły, świetlice wiejskie oraz usługi o charakterze komercyjnym. Na terenie gminy występuje zwiększona koncentracja nie tylko usług w miejscowości Brody i Krynki. Poza tym występują również obiekty sportowe i wypoczynkowe.

- **Tereny zabudowy produkcyjnej**

Na terenie gminy zabudowa produkcyjna nie posiada wykształconych skupisk.

- **Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe**

Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe zlokalizowany się głównie w bezpośrednim sąsiedztwie Zbiornika Brodzkiego w miejscowościach Brody, Krynki, Styków oraz Ruda gdzie zlokalizowane zostało Centrum Turystyczne nad Zalewem Brodzkim.

Ponadto w niektórych miejscowościach zlokalizowane mniejsze parki czy skwery z małą architekturą w postaci ławek, czy siłowni napowietrznych. Przy ośrodkach oświaty zlokalizowane są boiska sportowe.

- **Tereny cmentarzy**

Na terenie gminy Staszów znajduje się 5 czynnych cmentarzy, zlokalizowanych w miejscowościach: Krynki, Styków, Adamów, Młynek oraz Dziurów.

- **Tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione**

Gmina Brody cechuje się dużym stopniem lesistości wynoszącym około 72 %. Jest to wynik znacznie wyższy niż dla powiatu czy województwa. Największe kompleksy leśne ciągną się w północnej oraz południowej części gminy.

Natomiast w centralnej części gminy, w szczególności na terenach przylegających do dużych kompleksów leśnych wykształciły się zadrzewienia śródpolne porastające nieużytki rolnicze.

- **Dotychczasowe uzbrojenie terenu**

W gminie Brody infrastruktura techniczna jest dobrze rozwinięta. Sieć wodociągowa przebiega w każdej gminnej miejscowości, natomiast sieć kanalizacyjna w ponad połowie miejscowości i jest sukcesywnie rozbudowana. System gazu przewodowego średniego ciśnienia obejmuje swoim zasięgiem prawie całą gminę tj. oprócz wsi Bór Kunowski.

Więcej informacji dotyczących sieci infrastruktury technicznej przedstawiono w dalszej części dokumentacji.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Zgodnie z definicją zawartą w Ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przez ład przestrzenny należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Występujące w danym regionie uwarunkowania geograficzne, środowiskowe, historyczne itd. mają bezpośredni wpływ na zróżnicowanie intensywności funkcji osiedleńczych.

Charakterystyczną cechą gminy Brody jest duży udział terenów związanych z funkcją leśną, rolniczą oraz mieszkaniową i usługową. Funkcja mieszkaniowa, realizowana jest głównie na obszarze miejscowości Brody, Krynki, Adamów oraz Dziurów, gdzie mieszka najwięcej ludzi, a realizowana jest głównie w postaci zabudowymieszkaniowej jednorodzinnej czy zagrodowej. Funkcja przemysłowa realizowana jest głównie w miejscowości Brody - przemysł wydobywczy oraz drzewny. To te tereny są predysponowane do dalszego rozwoju tych funkcji i co istotnie należałoby je właściwie

rozdzielać od funkcji mieszkalnych. Funkcje usług gminy są rozłożone mniej więcej równomiernie, lecz głównym ośrodkiem wypełniających ten rodzaj funkcji są miejscowości Brody i Krynki. Natomiast funkcja wypoczynkowa rozwija się głównie w sąsiedztwie Zbiornika Brodzkiego.

Tworzenie i utrzymanie ładu przestrzennego, jako jedno z zadań własnych samorządu gminnego, jest zarówno celem działań gospodarki przestrzennej, jak i środkiem do uzyskania środowiska zamieszkania, pracy i wypoczynku w jak najwyższym stopniu oddziałującego pozytywnie pod względem funkcjonalnym i estetycznym na użytkowników. Poprawnie kreowana przestrzeń daje mieszkańcom satysfakcję identyfikacji z miejscowością oraz okolicą zamieszkania, a także przyciągają inwestorów. W sposób najbardziej oczywisty na ład przestrzenny wpływa kształtowanie przestrzeni publicznych i zabudowy.

Jedynym skutecznym narzędziem tworzenia ładu przestrzennego jest prawo miejscowe, wyrażone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Pozostawienie niektórych obszarów bez planów miejscowych może sprzyjać niekorzystnym dla ładu realizacjom, opartym o możliwość ustalania warunków zabudowy w decyzjach administracyjnych. Obecnie plany miejscowe pokrywają znikomą powierzchnię gminy i nie występują w najważniejszych rejonach rozwojowych gminy.

UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE I ŚRODOWISKOWE.

Położenie geograficzne.

Gmina Brody - jedna z pięciu gmin powiatu starachowickiego - położona jest w północnej części Województwa Świętokrzyskiego. Wg regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski J. Kondrackiego gmina ta pozostaje w całości w obrębie podprovincji Wyżyny Małopolskiej (342) i jej - makroregionu Wyżyny Kieleckiej (342.3) oraz dwu mezoregionów Wyżyny Kieleckiej - Przedgórze Iłżeckiego (342.33), w skład którego wchodzi przeważająca powierzchnia gminy - położona na północ od Kamiennej, oraz Płaskowyżu Suchedniowskiego (342.31), w którego granicach znajdują się pozostałe powierzchnie gminy, położone na południe od rzeki Kamiennej (koryto rzeki wyznacza granicę obu mezoregionów). Przedgórze Iłżeckie graniczy od strony północnej z mezoregionem Równiny Radomskiej (318.86), wchodzącej w skład makroregionu Wzniesień Południowo Mazowieckich (318.8), od strony wschodniej z mezoregionem Małopolskiego Przełomu Wisły (343.11) w makroregionie Wyżyny Lubelskiej (343.1) i podprovincji Wyżyny Lubelsko-Lwowskiej (343). Natomiast od południowego zachodu sąsiaduje z mezoregionami Garbu Gielniowskiego (342.32) i Płaskowyżu Suchedniowskiego. Konsekwentnie – Płaskowyż Suchedniowski, sąsiaduje od strony południowej z mezoregionem Gór Świętokrzyskich i ich miniregionami (342.34-35) oraz z mezoregionem Wyżyny Sandomierskiej (342.36) – granica tej wyżyny i Płaskowyżu Suchedniowskiego, pokrywa się niemal z południową granicą gminy. Natomiast od strony

północnej, Płaskowyż Suchedniowski graniczy z mezoregionem Garbu Gielniowskiego, a od zachodniej z mezoregionami Wzgórz Opoczyńskich (342.12) i Wzgórz Łopuszańskich, wchodzących w skład makroregionu Wyżyny Przedborskiej (342.1).

Rzeźba terenu oraz występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Ukształtowanie pionowe Gminy Brody jest wynikiem szeregu procesów stratygraficznych, tektonicznych i geomorfologicznych. Kształtowały je zjawiska akumulacyjne, tektoniczne i denudacyjno - erozyjne przed czwartorzędowe, oraz akumulacyjne i denudacyjno – erozyjne czwartorzędowe. W szczególności zaś, ukształtowanie powierzchni mezoregionów Płaskowyżu Suchedniowskiego i Przedgórza Łżeckiego jest uzależnione, w równym stopniu, od obecności na powierzchni, tak utworów geologicznych młodszych – kenozoicznych, jak i utworów starszego – głównie mezozoicznego podłoża.

Charakterystycznymi elementami rzeźby położonej na północ od doliny Kamiennej i wchodzącej w skład Przedgórza Łżeckiego przeważającej części obszaru gminy są monoklinalne pasma wzniesień ciągnące się z północnego - zachodu na południowy – wschód. Zbudowane są one z utworów jurajskich, wynurzających się spod zasypania piaskami czwartorzędowymi. Wschodnią - pozostającą poza obszarem gminy część Przedgórza, tworzą skały kredowe.

W obrębie Przedgórza Łżeckiego wyróżnia się dwie wyraźne jednostki geomorfologiczne. Pierwszą jest **wysoczyzna polodowcowa** – powierzchnia zrównań, zbudowana z piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz glin zwałowych, zalegających kilkunastometrową warstwą na skałach środkowej i górnej jury. Lokalnie na obszarach piaszczystych, występują pokrywy piasków eolicznych oraz niewielkie wydmy i płyty lessów. Odznacza się ona bardzo słabo wykształconą siecią rzeczną. Wysoczyzna ta cechuje się znacznymi wyniosłościami, schodzącymi stromymi krawędziami w doliny Kamiennej i jej dopływów. Na zachód od linii Brody – Małyszyn, wysoczyznę tworzy zwarty kompleks szarych i czerwonych piaskowców jurajskich, budujących jej wyniesienia, z zachowanymi pozostałościami zrównań plioceńskich, ograniczonych denudacyjnymi progami. Progi te urozmaicone są malowniczymi formami skalnymi, najciekawsze z nich – występujące na powierzchni, objęte są przyrodniczą ochroną – Skały w Rudzie i Krynkach (piaskowce dolnotriasowe, na zboczu opadającym do Jeziora Brodzkiego) uznane za pomniki przyrody; Skały pod Adamowem i Skały w Krynkach (wychodnie piaskowców dolnotriasowych) uznane za rezerваты. Po wschodniej stronie linii Brody – Małyszyn, dominują płaskowyże i garby. O ich rzeźbie, decydują utwory starszego – przed czwartorzędowego podłoża, z resztkami osadów zlodowacenia środkowo polskiego. W starszych utworach węglanowych, występują formy krasowe (lejki i ponory). Reprodukowane w pokrywie czwartorzędowej – klasyczne formy krasu kopalnego, znajdują się w Lasach Łżeckich w rejonie miejscowości Klepacze. Często jest także występowanie, na tym obszarze, piasków wydmych.

Drugą jednostką geomorfologiczną jest **Dolina Kamiennej** - rozległa, wypełniona osadami aluwialnymi (torfy, namuły, mady, piaski i żwiry rzeczne) - równina denudacyjna. Jej wyniesienie rzadko przekracza 200 m.n.p.m, a wcina się ona w wysoczyzny Przedgórze Łżeckiego, średnio na głębokość 50 m. Dno doliny to w większości rozległa równina zalewowa z licznymi śladami porzuconych meandrów oraz jedną terasą zalewową. Urozmaicają ją liczne starorzecza, zastoiska oraz ujścia dopływów rzeki. W starorzeczach doliny, znajdują się liczne wywierzyiska - źródła obfite w wodę, wypływające ze skał wapiennych. W granicach gminy, między Stykowem a Brodami, szerokość dna doliny gwałtownie się zmniejsza - z 1250 m, do 260 - 400 m. Zwężenie doliny wykorzystane zostało do usytuowania zapory Jeziora Brodzkiego.

Położone na południe od Doliny Kamiennej tereny gminy, wchodzące w skład Płaskowyzu Suchedniowskiego kształtują charakterystyczne dla tego mezoregionu wydłużone i obłe garby denudacyjne o łagodnych stokach i płaskich wierzchołkach zbudowane z odpornych skał dolnego triasu (pstręgo piaskowca). Dominują tu formy łagodne, kopulaste, o rzadko występujących tarasowatych stokach i odosobnionych wychodniach skał odporniejszych na erozję. Region ten bywa nazywany Płaskowgórzami Suchedniowskimi. Charakterystyczną cechą jego rzeźby, jest występowanie - pośród jego wzniesień - rozległych, głębokich, zapiaszczonych, denudacyjnych kotlin, powstałych w rejonach skrzyżowania podłużnych i poprzecznych dyslokacji utworów triasowych.

Rzeźbę obszaru opracowania kształtują także formy antropogeniczne - nasypy lub wykopy drogowe i kolejowe, groble, zapory wodne, wały przeciwpowodziowe oraz tereny pogórnice - ukształtowane w wyniku kilkusetletniego okresu eksploatacji gminnych rud żelaza, w większości pokryte lub otoczone pokrywą leśną. Część z nich jest nadal ostro zarysowana w krajobrazie, inne choć mniej widoczne, naruszyły i przekształciły całkowicie naturalną rzeźbę obszaru. Wielkość, rodzaj i charakter tych form (hałdy, niecki osiadania, wyrobiska, zapadliska, kopce, nasypy itp.), jest konsekwencją zmieniających się metod eksploatacji.

Najwyższym punktem wysokości bezwzględnej w gminie Brody, jest wzniesienie 273,8 m. n.p.m. położone w rejonie zachodniej granicy gminy, na dziale wodnym Kamienna - Iłzanka. Punkt najniższy to miejsce, w którym koryto Kamiennej uchodzi poza południowo-wschodnią granicę gminy - 181,8 m. n.p.m. Różnica wynosi więc 92,0 m, na przestrzeni blisko 12,0 km, co jest klasycznym dowodem wyżynnego charakteru powierzchni.

Efektom urzeźbienia powierzchni gminy w powiązaniu z charakterem podłoża, jest występowanie obszarów podatnych na zjawiska osuwiskowe (pełznięcia, zsuwy, obrywy). Jest to przede wszystkim wynik występowania na powierzchni skał różnych pokryw zwietrzelinowych, jak i intensywnej erozji. Silnie nachylone stoki (przekraczające 5%) takich erozyjnych form powierzchni Gminy Brody jak doliny, parowy lub wcięcia, to miejsca sprzyjające uaktywnianiu się zjawisk

osuwiskowych, szczególnie w przypadkach silnego nawodnienia lub podcięcia zboczy. W granicach gminy, obszary podatne na zjawiska osuwiskowe, grupują się przede wszystkim w rejonie wsi Brody – Tatry, gdzie dominują lessowe typy gleb, strome stoki i silnie wcięte wąwozy lessowe, a także w rejonie Adamowa i Rudy oraz w Krynkach w okolicach zwężenia Zalewu Brodzkiego.

W ramach Krajowego Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej, tworzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny na terenie gminy Brody zinwentaryzowane zostały następujące tereny zarażone na ruchy masowe:

- 1) zsuwisko nr 76540 KRO o powierzchni 0,07 ha w miejscowości Ruda;
- 2) zsuwisko nr 76539 KRO o powierzchni 0,191 w miejscowości Kryнки;
- 3) zsuwisko nr 76490 KRO o powierzchni 0,25 ha w miejscowości Brody;
- 4) zsuwisko nr 76537 KRO o powierzchni 0,122 w miejscowości Kryнки;
- 5) zsuwisko nr 76541 KRO o powierzchni 0,191 w miejscowości Styków.

Ponadto na załączniku graficznym wskazane zostały obszary zagrożone ruchami masowymi zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego - System Osłony Przeciwosuwiskowej, w granicach których przed przystąpieniem do prowadzenia robót inwestycyjnych należy przeprowadzić badania geologiczno-geotechniczne mające na celu wykluczenia zjawisk osuwiskowych.

Budowa geologiczna.

Obszar Gminy Brody położony jest w granicach mezozoicznego obrzeżenia Gór Świętokrzyskich - ściślej obrzeżenia permsko - mezozoicznego. Występujące tu osady mezozoiczne to utwory triasu (pstręgo piaskowca, wapienia muszlowego i kajpru) oraz jury. Utwory te tworzą zapadającą się ku północnemu - wschodowi monoklinę, strzaskaną na bloki wieloma uskokiemi oraz lokalnie pofałdowaną. Tektoniczna granica między utworami triasu i jury przebiega przez obszar gminy na kierunku WNW – ESE, przecinając dolinę Kamiennej w rejonie Krynek.

Występujące na obszarze gminy utwory triasu w postaci pstręgo piaskowca to głównie piaskowce wiśniowe, często wapniste lub silnie mikowe, cienkoławicowe, drobnoziarniste, a także ilowce i wiśniowe mułowce, lokalnie margliste. Ret górny wykształcony jest w postaci piaskowców mułowcowych, szarych z wkładkami wiśniowych i plamistych ilów. Charakterystyczne utwory tego okresu to przede wszystkim osady marglisto - dolomityczne z piaskowcami i ilami oraz ilasto-piaskowcowe – jedne i drugie z wkładkami rud żelaza. Rudy te – limonity i limonity piaszczyste i syderyty ilaste, były przedmiotem intensywnej eksploatacji w kopalniach regionu: Skarżyska-Kamiennej, Starachowic i Brodów.

Wychodnie pstręgo piaskowca występują na powierzchni w południowych partiach gminy, tworzą także fragmenty podłoża sołectw Adamów, Dziurów, Jabłonna i Ruda. Utwory tego okresu

rozcięte są przez potoki należące do dorzecza górnej i środkowej Kamiennej. Są one tu wykształcone w postaci gruboławicowych, wiśniowych lub czerwono-brązowych piaskowców, przeławiconych zlepieńcami, iłami i mułowcami, które budują tutejsze wzgórza i ich stoki. Utwory te występują blisko powierzchni pod warstwą ilastej zwietrzliny o miąższości od 2 do 4 m.

Utwory wapienia muszlowego nie występują, z wyjątkiem niewielkiej enklawy w sąsiedztwie wsi Gębice, na powierzchni gminy. Wykonane wiercenia stwierdzają ich wykształcenie w postaci dolomitów, mułowców piaszczystych i iłów, a także wapieni szarych, żółtawych lokalnie marglistych lub dolomitycznych, wapieni muszlowcowych (organodetrytycznych) oraz margli.

Utwory kajpru wykształcone zostały jako ciemnoczerwone iłowce, przewarstwione mułowcami i piaskowcami kwarcytowymi. Występują one na powierzchni w rejonie Brodów i Krynek, a także na niewielkim obszarze w rejonie Adamowa i Rudy. W pozostałych rejonach gminy brak tych utworów - zostały w większości wyerodowane na przelomie noryku i retyku.

Występujące na obszarze gminy utwory dolnej jury (liasu) to spękane piaskowce drobno i średnioziarniste, przewarstwione lokalnie wkładkami mułowców i iłowców oraz zlepieńce i żwiry przewarstwione łupkami i iłami. W utworach tych występują cienkie – kilku i kilkunastocentymetrowe ilaste wkładki syderytowe (oraz poziomy ochrowe). Piaskowce te tworząc całość wysoczyzn i ciągów wzgórz, m.in. północnego otoczenia doliny Kamiennej, wywierają decydujący wpływ na charakter rzeźby terenu.

Utwory jury środkowej (doggeru) przylegające wąskim pasem od północnego wschodu do osadów liasu, to ily, piaskowce, piaski żelaziste oraz iłolupki z zawartością sferysyderytów. Tworzą one pas wzniesień charakterystycznych dla Przedgórze Łżeckiego. Natomiast charakterystyczne dla regionu osady jury górnej (malmu) to utwory węglanowe – wapienie płytowe, oolitowe i margliste oraz margle, w których to rozwinęły się zjawiska krasowe.

Młodsze od mezozoicznych utwory trzeciorzędowe, pochodzą zarówno z piętra miocenijskiego (piaski i ily, występujące na północnych obrzeżach gminy), jak i pliocenijskiego (nieliczne, lokalnie występujące osady zwietrzelinowe – żółtawe ily z okruchami wapieni lub zwietrzelinowe gliny o niewielkiej miąższości).

Bezpośrednio na utworach triasowych, dolnojurajskich, a sporadycznie na trzeciorzędowych, zalegają utwory czwartorzędowe: plejstocenijskie oraz holoceenijskie - wypełniające doliny rzek i cieków.

Osady plejstocenijskie są reprezentowane przez:

- utwory zlodowacenia południowo – polskiego, w postaci niewielkich płatów glin zwałowych oraz iłów i mułków zastoiskowych;
- utwory zlodowacenia środkowo – polskiego, tj. gliny zwałowe, gliny ilaste zwietrzelinowe, piaski i mułki zastoiskowe oraz fluwioglacjalne piaski i żwiry, a także żwiry i głązy moren czołowych;

- utwory zlodowacenia północno – polskiego wykształcone, jako osady peryglacjalne – rzeczne, w postaci piasków i mułków z rumoszem skalnym, występujące głównie w dolinach, gdzie tworzą nadzalewowe tarasy, a także piaski eoliczne i deluwialne a także lessy.

Osady holocenijskie reprezentowane są przez piaski eoliczne, piaski rzeczne ze żwirami, mułki, namuły oraz torfy i namuły torfiaste.

Utwory czwartorzędowe nie tworzą ciągłej pokrywy powierzchni terenu, lecz zalegają na niej płatami. Miąższość ich uzależniona jest od urzeźbienia powierzchni starszego podłoża, wahając się przeciętnie od 0 do kilkudziesięciu metrów.

Surowce mineralne.

Występowanie udokumentowanych złóż kopalin.

Efektom struktur geologicznych regionu jest występowanie dogodnych do eksploatacji kopalin. Produkcja wyrobów żelaznych w rejonie Starachowic - prowadzona w oparciu o lokalne zasoby rud żelaza, rozpoczęła się już w okresie wpływów rzymskich – od II wieku p.n.e do III wieku naszej ery. Rudy te (zawierające około 35% Fe), wydobywane także od XIII w. w rejonie Skarżyska Kamiennej, były przedmiotem intensywnej eksploatacji w kopalniach między Starachowicami a Skarżyskiem, jeszcze w XIX w (Staropolski Okręg Przemysłowy). Z kolei na terenie gminy Brody, wydobywanie dolno jurajskich sydereytów ilastych, uformowanych w cienkie ławice (zwanym lokalnie płaskurami), zalegające w piaskowcach i łupkach, rozpoczęto w XVI w. (kopalnie „Henryk”, „Majówka”, „Strzelnica Stefania” i „Zębiec”). Eksploatację złóż piasków żelazistych, prowadzono w Zakładach Górniczo - Metalowych „Zębiec” jeszcze w 1970 r. Ze względu na niewielkie zasobność i zawartość żelaza – eksploatacja całości tych złóż została jednak zaniechana. Złoża te nie figurują obecnie w krajowej ewidencji zasobów.

Występujące w gminie złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej w Adamowie, Dziurówie i Michałowie – eksploatowane od lat 70-tych XX w., także zostały zaniechane.

Natomiast powszechne na powierzchni gminy piaskowce, eksploatowane są samorzutnie przez ludność (w zabronionym zakresie) w niewielkich kamieniołomach w Brodach-Połędzie, Dziurówie, Krynkach, Kuczowie, Lubieni i Rudzie.

Bieżącą charakterystykę złóż kopalin, znajdujących się w całości w granicach opracowania, a ujętych w treści aktualnego, krajowego bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych, przedstawiono poniżej:

Złoża glin ceramicznych: Złoże Adamów – złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie w kat.C₂ + D, nieeksploatowane. Zasoby geologiczno-bilansowe – 4749 tys. Mg. Złoże to nie jest nieeksploatowane

Złoża kruszywa naturalnego (piasków i żwirów):

- 1) złoża Brody Iłżeckie 1 - o zasobach geologicznych bilansowych w kat. C1 – 4752 tys. Mg., zatwierdzone dostatkami Nr 2 do dokumentacji geologicznej złoża piasków "Brody Iłżeckie 1" w miejscowości Brody, gmina Brody decyzją Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 05.06.2018 r., znak: OWŚ-V.7427.11.2018. Złoże eksploatowane w oparciu o decyzję Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 06.03.2019 r., znak: OWŚ-V.7422.32.2018 r. zmieniającej koncesję z dnia 02.08.2012 r., znak: OWŚ.V.7422.23.2012, w której wyznaczony została ustalony obszar i teren górniczy "Brody Iłżeckie 1B";
- 2) złoża Michałów o zasobach rozpoznanych wstępnie w kat C2 + D, nie eksploatowane (zasoby geologiczno-bilansowe – 14309 tys. Mg.). Złoże nieeksploatowane.
- 3) złoża piasków "Rudnik", które zostało zatwierdzone decyzją Starosty Starachowickiego znak: GNOŚ.652.10.2013, o zasobach wynoszących 30 tys. ton w kat. C1.

Złoża te zaliczają się jednak do konfliktowych, wobec problematyki ochrony środowiska i zachowania walorów krajobrazowych obszaru gminy.

Warunki wodne:

Wody powierzchniowe.

Podstawowy układ wodny gminy Brody stanowi rzeka Kamienna wraz z Zalewem Brodzkim, jej dopływ Ruśna oraz kilka innych dopływów bez nazwy. Uzupełnieniem układu podstawowego jest szereg drobnych zbiorników oraz stawów rybnych występujących na terenie gminy.

Gmina Brody położona jest niemal w całości w granicach zlewni rzeki II rzędu – Kamiennej, jednego z lewobrzeżnych, małopolskich dopływów Wisły. Niewielkie – północne fragmenty powierzchni gminy, odwadnia kolejny lewy dopływ Wisły – Iłżanka.

Kamienna - oś hydrograficzna regionu - przecina południowe tereny gminy na kierunku W – E. W środkowej części swego gminnego odcinka, rzeka tworzy wielki, skierowany ku północy meander (średnicy blisko 4km). W jego zachodniej części, wybudowany został zbiornik zaporowy o pojemności ca 7,3 mln m³ – Zalew Brody Iłżeckie. Poniżej zbiornika, dolina rzeki zachowuje przebieg NW-SE, a jej koryto na tym odcinku silnie meandruje. Rzeka na całej swej długości płynie głęboko wciętą doliną, o płaskim dnie, której szerokość waha się w granicach 0,5 - 1,5 km.

Dorzecze Kamiennej jest asymetryczne – silnie rozwinięte na prawej, południowej stronie rzeki i słabo rozwinięte po jej północnej stronie. Na odcinku pomiędzy Starachowicami a Kunowem, tj. w rejonie obszaru opracowania, dorzecze Kamiennej tworzą następujące dopływy lewobrzeżne:

- Młynówka, rzeka III rzędu, o długości 4,6 km;
- Dopływ spod Trojaków, rzeka III rzędu, o długości około 2,5 km;
- Dopływ spod Adamowa, rzeka III rzędu, o długości 3,1 km (na części map mylnie nazywany

Ruśnią);

- Ruśnia, znana także jako Struga Brody, Brodek, Świętojanka lub Lubianka, rzeka III rzędu, o długości 6,64 km;
- Dopływ spod Lubieni - Podlesia, rzeka IV rzędu, o długości 3,8 km;
- Dopływ z Połagwi, rzeka III rzędu, o

długości 4,14 km; oraz prawobrzeżne:

- Lubianka, rzeka III rzędu, o długości 14,95 km;
- Dopływ z Czarnego Lasu, rzeka IV rzędu, o długości 5,83 km;
- Szczebra zwana także Bankówką, rzeka IV rzędu, o długości 9,02 km;
- Wilczy Łuk, rzeka V rzędu, o długości około 2,5 km;
- Dopływ spod Kuczowa, rzeka III rzędu, o długości 4,25 km;
- Dopływ spod Boru Kunowskiego, nazywany Strugą Staw Kunowski, rzeka III rzędu;
- Dopływ spod Smug, rzeka III rzędu;
- Świślina, rzeka III rzędu, o długości 30,8 km.

W zlewni Iłżanki wydzielono natomiast m.in. zlewnie III rzędu jej prawobrzeżnych dopływów: Brodka, Małyszynca i Błazinki. Na terenie północnych obrzeży gminy Brody – w sołectwie Lipie, na wysokości 256 m. n.p.m., bierze początek bezimienny, prawobrzeżny dopływ Małyszynca – jego górny bieg o długości około 1750 m znajduje się w granicach gminy. W tym samym rejonie – w obrębie zabudowań wsi Lipie, wypływa kolejny, niewielki, bezimienny ciek (zwany Kotyzką), będący dopływem ciek wymienionego powyżej. Z kolei północne – graniczne rejony sołectwa Lubienia, ciągną do zlewni Błazinki. Wprowadzenie melioracji w północne tereny gminy, spowodowało zanik stałej sieci rzecznej. Występujące tu cieki płyną okresowo.

Z powyższego wynika, że teren gminy Brody, jest niewielkim lewobrzeżnym fragmentem zlewni Wisły środkowej.

Obszar objęty projektem planu zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911) położony jest w następujących jednolitych częściach wód powierzchniowych o kodach:

- 1) PLRW20001723629 nazwa Iłżanka do Małyszynca, status JCW wstępny i ostateczny: naturalny, ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona. Niemonitorowana część wód, aktualny stan lub potencjał - zły. Charakteryzuje się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu - 2021 r. Przedłużenie osiągnięcia celu z uwagi na brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty;
- 2) PLRW20006234378 nazwa Młynówka, status JCW wstępny: SZCW, status JCW ostateczny: SZCW, zmiany hydromorfologiczne uzasadniająca wyznaczenie: ocena ekspercka, ocena

ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona. Monitorowana część wód, aktualny stan lub potencjał - zły. Charakteryzuje się dobrym potencjałem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu - 2021 r. Przedłużenie osiągnięcia celu z uwagi na brak możliwości technicznych;

- 3) PLRW2000823439 nazwa Kamienna od Żarnówki do zbiornika Brody Iłżeckie, status JCW wstępny: naturalna, status JCW ostateczny: naturalna, zmiany hydromorfologiczne uzasadniające wyznaczenie: nie dotyczy, ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona. Monitorowana część wód, aktualny stan lub potencjał - zły. Charakteryzuje się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu - 2021 r. Przedłużenie osiągnięcia celu z uwagi na brak możliwości technicznych;
- 4) PLRW2000823459 nazwa Zb. Brody Iłżeckie, status JCW wstępny: SZCW, status JCW ostateczny: SZCW, zmiany hydromorfologiczne uzasadniające wyznaczenie: przekroczenie wskaźnika m3, ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona. Monitorowana część wód, aktualny stan lub potencjał - zły. Charakteryzuje się dobrym potencjałem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu - 2021 r. Przedłużenie osiągnięcia celu z uwagi na brak możliwości technicznych;
- 5) PLRW20006234729 nazwa Dopływ z Lubieni, status JCW wstępny: naturalna, status JCW ostateczny: naturalna, zmiany hydromorfologiczne uzasadniające wyznaczenie: nie dotyczy, ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona. Niemonitorowana część wód, aktualny stan lub potencjał - zły. Charakteryzuje się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu - 2021 r. Przedłużenie osiągnięcia celu z uwagi na brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty;
- 6) PLRW2000823479 nazwa Kamienna od Zbiornika Brody Iłżeckie do Świśliny, status JCW wstępny: naturalna, status JCW ostateczny: naturalna, zmiany hydromorfologiczne uzasadniające wyznaczenie: nie dotyczy, ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona. Monitorowana część wód, aktualny stan lub potencjał - zły. Charakteryzuje się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu - 2027 r. Przedłużenie osiągnięcia celu z uwagi na brak możliwości technicznych;
- 7) PLRW2000623474 nazwa Dopływ spod Boru Kunowskiego, status JCW wstępny: naturalna, status JCW ostateczny: naturalna, zmiany hydromorfologiczne uzasadniające wyznaczenie: nie dotyczy, ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona. Niemonitorowana część wód, aktualny stan lub potencjał - zły. Charakteryzuje się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu - 2021 r. Przedłużenie osiągnięcia celu z uwagi na brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty;

- 8) PLRW2000623476 nazwa Dopływ spod Smug, status JCW wstępny: naturalna, status JCW ostateczny: naturalna, zmiany hydromorfologiczne uzasadniające wyznaczenie: nie dotyczy, ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona. Niemonitorowana część wód, aktualny stan lub potencjał - zły. Charakteryzuje się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu - 2015 r.;
- 9) PLRW20006234954 nazwa Starorzecze w Stokach Starych, status JCW wstępny: naturalna, status JCW ostateczny: naturalna, zmiany hydromorfologiczne uzasadniające wyznaczenie: nie dotyczy, ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona. Niemonitorowana część wód, aktualny stan lub potencjał - zły. Charakteryzuje się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu - 2021 r. Przedłużenie osiągnięcia celu z uwagi na brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty;
- 10) PLRW20001723632 nazwa Dopływ w Błazinach, status JCW wstępny: naturalna, status JCW ostateczny: naturalna, zmiany hydromorfologiczne uzasadniające wyznaczenie: nie dotyczy, ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona. Niemonitorowana część wód, aktualny stan lub potencjał - zły. Charakteryzuje się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu - 2021 r. Przedłużenie osiągnięcia celu z uwagi na brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty.

W ewidencji wód i urządzeń melioracji wodnych prowadzonej w oparciu o obowiązujące przepisy odrębne na terenie Gminy Brody występują:

1. Śródlądowe wody powierzchniowe płynące:

- rzeka Kamienna,
- Struga Brody-Lubienia Nr 1,
- Struga Brody Nr 2,
- Struga Staw Kunowski,
- Ciek od Jabłonnej,
- Ciek od Kuczowa;

2. Lewy wał przeciwpowodziowy rzeki Kamiennej w miejscowości Staw Kunowski;

3. Urządzenia melioracji wodnych: rowy melioracyjne i sieć drenarska wykonane w ramach zadań inwestycyjnych: „Lipie”, „Lubienia-Młynek”, „Brody-Krynki”, „Staw Kunowski”, „Styków”.

W związku z tym:

- 1) zabrania się niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych, o czym mowa w art. 192 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- 2) lokalizacja zabudowy i zagospodarowanie terenu nie może ograniczyć wymaganych prawem obowiązków administratorów rzek w zakresie utrzymania ich w należytych stanie;

- 3) zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, o czym mowa w art. 232 ust. 1 ustawy 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- 4) zakazuje się niszczenia lub uszkodzania brzegów śródlądowych wód powierzchniowych, a także gruntów pokrytych śródlądowymi wodami powierzchniowymi zgodnie z art. 230 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- 5) zakazuje się wykonywania robót lub czynności, które mogą wpływać na szczelność lub stabilność wałów przeciwpowodziowych, o czym mowa w art. 176 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne,
- 6) lokalizacja wszelkich inwestycji na gruntach zmeliorowanych za pomocą drenowania wymaga uwzględnienia na gruntach zmeliorowanych za pomocą drenowania wymaga uzgodnienia na etapie planowania i projektowania z odpowiednim terytorialnie Nadzorem Wodnym.

Wody podziemne i zaopatrzenie w wodę.

Zgodnie z podziałem hydrogeologicznym Polski Gmina Brody położona jest w obrębie regionu XIX - Wokółświętokrzyskiego i jego podregionu – XIX2 Kielecko-Ostrowieckiego (mapa hydrogeologiczna Polski 1:200.000). Natomiast wg regionalizacji hydrogeologicznej Polski A. Kleczkowskiego – tereny te zaliczane są do prowincji górsko - wyżynnej, Masywu Świętokrzyskiego (MSt) i jego części mezozoicznej (M).

Skrajne, północno - wschodnie tereny gminy znajdują się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 420 Wierzbica – Ostrowiec, a przede wszystkim w granicach obszaru wysokiej ochrony (OWO) tego zbiornika. Zbiornik ten gromadzi wody podziemne szczelinowo - krasowe, zalegające w utworach górnej jury (J3) – wapieniach i marglach. Jego zasoby dyspozycyjne to 130 tys.m³. Powierzchnia zbiornika – 659 km², jest tożsama z powierzchnią obszaru jego najwyższej ochrony (ONO). Powierzchnia jego obszaru wysokiej ochrony (OWO), wynosi 175 km². Obszar ten przecina północne tereny gminy, pasem o szerokości od 1 do 2 km na kierunku NW-SE. Toteż te tereny gminy – w większości pokryte lasami – charakteryzują się największą zasobnością.

Gminne strefy zasobności wód podziemnych, występują pasmowo – na kierunku NW – SE, przy czym część centralna gminy to strefy małej i średniej zasobności, a w południowo - zachodnich partiach gminy występują strefy o nikłej zasobności (w niewielkim zasięgu bezwodne).

Użytkowe znaczenie posiadają wody podziemne występujące także w utworach triasu dolnego, jury środkowej i dolnej oraz czwartorzędowy poziom wodonośny, występujący głównie w aluwiach rzeki Kamiennej.

W efekcie podstawowymi użytkowymi poziomami wodonośnymi gminy Brody są:

Poziom czwartorzędowy – nieciągły, o niewielkiej miąższości, zalegający w lokalnie występujących osadach piaszczystych, rzecznych lub wodnolodowcowych i żwirach, gromadzących wody typu porowego. Zasilany bezpośrednio przez opady atmosferyczne. Poprzez ten poziom – przez przesączenie lub przepływ - intensywniejszy w oknach hydrogeologicznych, następuje zasilanie starszych – mezozoicznych poziomów. Jego zasobność jest uzależniona od zróżnicowanej miąższości i rzeźby terenu. Poziom ten jest powszechnie ujmowany do eksploatacji studniami kopanymi (w części także wierconymi).

Poziom górnio - jurajski – gromadzący wody typu szczelinowo – krasowego, występujące w marglach i wapieniach. Jego wydajność jest dosyć zróżnicowana i uzależniona od występowania m.in. stref uskokowych i szczelin krasowych. Zasilany poprzez poziom czwartorzędowy. Wysoka wydajność i dobra jakość wód tego poziomu, sprawiają, iż opiera się na nim większość ujęć wodociągowych regionu.

Poziomy środkowo i dolno jurajskie – występujące w piaskowcach i mułowcach, gromadzące wody typu porowego i porowo - szczelinowego. Parametry ich są zmienne, a zasobność tych utworów (studnie) waha się w granicach 50 – 90 m³/h.

Poziom dolno - triasowy – występujący w piaskowcach, zlepieńcach oraz mułowcach przewarstwionych ilami i ilowcami. Zasobność, a zarazem wodonośność tego poziomu jest niewielka – wydajność studni osiąga maksymalnie 90 m³/h. Zasilanie odbywa się bezpośrednio na wychodniach, lub poprzez poziom czwartorzędowy.

Wszystkie poziomy wodonośne gminy i regionu, są na ogół słabo chronione przed zanieczyszczeniem. Liczne wychodnie skał zbiornikowych na powierzchnię terenu oraz małej miąższości nadkład osadów czwartorzędowych sprawiają, że czas pionowej migracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu, wynosi najczęściej od niecałych 5 do 25 lat.

Zgodnie z podziałem obszaru dorzecza Górnej Wisły na jednolite części wód podziemnych, obszar projektu planu zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911) położony jest w następujących jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd) o kodach:

- 1) PLGW2000103 rejonu wodnego Środkowej Wisły. Jest to jednolita część wód podziemnych monitorowana o dobrym stanie chemicznym i dobrym stanie ilościowym, niezagrażona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Termin osiągnięcia dobrego stanu wód 2015r.;
- 2) PLGW200086 rejonu wodnego Środkowej Wisły. Jest to jednolita część wód podziemnych monitorowana o dobrym stanie chemicznym i słabym stanie ilościowym, zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak możliwości technicznych. Termin

osiągnięcia dobrego stanu wód 2021 r. ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem.

- 3) PLGW2000102 rejonu wodnego Środkowej Wisły. Jest to jednolita część wód podziemnych monitorowana o dobrym stanie chemicznym i dobrym stanie ilościowym, zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak możliwości technicznych. Termin osiągnięcia dobrego stanu wód 2027 r.

Wody geotermalne.

Wg Atlasu Geosynoptycznego Polski – Gmina Brody położona jest w strefie granicznej dwu okręgów geotermalnych Polski. Jednym z nich jest, rozciągający się od strony południowo - zachodniej, Okręg Sudecko - Świętokrzyski, w którym występowanie wód geotermalnych ogranicza się głównie do rejonu Sudetów i Opolszczyzny. Drugi, rozprzestrzeniający się na północ i zachód od gminy, to Okręg Przedsudecko - Północno Świętokrzyski o powierzchni 39 tys.km², w którym wody geotermalne występują w utworach permu (paleozoik). Tym niemniej – graniczne (międzyokręgowe) położenie, stwarza niewielkie możliwości występowania użytkowych wód geotermalnych na terenie Gminy Brody.

Zagrożenie powodziowe.

Przepływająca przez centralną część gminy rzeka Kamienna oraz zlokalizowany na niej zalew w Brodach stanowią największe zagrożenie powodziowe szczególnie dla siedlisk i obiektów użyteczności publicznej. Hydrologiczne cechy Kamiennej (rzeka o charakterze górskim) sprawiają, że tereny położone w jej dolinie są w całości zagrożone niebezpieczeństwem powodzi, będąc tym samym terenami zalewowymi.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, o których mowa w art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 624), w granicach gminy Brody wyznaczone zostały obszary szczególnego zagrożenia powodzią, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi $p=1\%$ oraz duże i wynosi $p=10\%$. Zasięg tych obszarów wyznaczony została na załączniku graficznym. W granicach obszarów szczególnego zagrożenia obowiązują zakazy oraz ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

Natomiast zasięg i intensywność zjawisk powodziowych w dolinach gminnych dopływów Kamiennej, są łagodniejsze. Ukształtowanie terenu sprawia, iż nie wykraczają one na ogół poza odległość 50 m od koryt cieków.

Koryto rzeki Kamiennej, na terenie Gminy Brody, jest w większości uregulowane oraz w części obwałowane. Obwałowanie północnego - lewego brzegu rzeki rozpoczyna się od drogi Dziurów – Starachowice, w punkcie położonym o około 250 m poniżej zrzutu ścieków z oczyszczalni w Stykowie,

kończy się na lewym brzegu cofki Zbiornika Brody. Długość wału przeciwpowodziowego sięga tu 3,2 km. Obwałowanie lewego brzegu rzeki, poniżej Zbiornika Brody, jest tożsame z nasypem linii PKP - rozpoczyna się 500 m poniżej północnego przyczółka zapory jeziora i towarzyszy korytu rzeki na długości około 500 m, po czym skręca na południowy wschód biegnąc równoległe do koryta rzeki w średniej odległości 300-400 m. Długość tego odcinka nasypu kolejowego (a jednocześnie wału) wynosi około 2 km. Na wysokości miejscowości Zakanale, nasyp linii PKP, przechodzi w wał przeciwpowodziowy chroniący zabudowania i grunty miejscowości Staw Kunowski.

Obwałowanie brzegu południowego, powyżej Zbiornika Brody, składa się z dwu odcinków. Pierwszy o długości około 500 m rozpoczyna się w miejscu, w którym droga z Kuczowa skręca w kierunku południowo - wschodnim. Odcinek drugi, wybudowano dla ochrony zabudowań Stykowa, otacza on miejscowość od zachodu, północy i wschodu na długości około 1,8 km.

Tym niemniej, ponieważ obwałowania te nie obejmują w międzywałach całej szerokości doliny, nie zapewniają jej terenom skutecznej ochrony przeciwpowodziowej. W efekcie cały odcinek dna doliny Kamiennej w granicach Gminy Brody, to tereny zagrożone powodziowo.

Warunki glebowe.

Wg regionalizacji litologiczno-glebotwórczej Polski M. Strzemeskiego Gmina Brody położona jest w regionie Gór Świętokrzyskich i w obrębie trzech podregionów: gielniowsko - skarżyskiego, suchedniowskiego i ostrowieckiego, gromadzących gleby wykształcone głównie na piaskowcach retyku i liasu oraz utworach piaskowcowych dolnego triasu.

Dominującą grupę gleb stanowią mało żyzne gleby bielcowe i pseudobielcowe. Są one na ogół rozdzielone niewielkimi kompleksami gleb brunatnych. Średnio urodzajne gleby brunatne występują mniej powszechnie niż gleby bielcowe. Ich obecność związana jest głównie z terenami leśnymi, a także z występującymi w podłożu skałami zasobnymi w glinokrzemiany zasadowe i węglan wapnia. Mady powstałe z namulów rzecznych występują najliczniej w dolinach Kamiennej i jej dopływów. Gleby glejowe i murszowe należące do grupy gleb bagiennych, powstające w warunkach nadmiernego zawilgocenia, obecne są w podmokłych obniżeniach i także w dolinach.

Ponadto w granicach gminy – na jej terenach silnie przekształconych przez proces urbanizacji, przeważają gleby antropogeniczne, które w wyniku działalności człowieka, uległy nieodwracalnemu zniszczeniu.

W sumie w obszarze gminy Brody przeważają gleby o średniej przydatności dla produkcji rolnej (kompleksy gleb: pszennych wadliwych, żytnich dobrych i zbożowo-pastewnych mocnych) oraz gleby słabe i bardzo słabe (kompleksy: żytni i zbożowo-pastewny), wyjątkami są enklawy gleb wykształconych na lessach – w Brodach i Krynkach.

Ujemną cechą gleb gminy, jest także ich zakwaszenie. Gmina Brody znajduje się w grupie gmin Województwa Świętokrzyskiego, o najwyższym udziale gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych w ogólnej powierzchni gleb gminy. Należy także do grupy gmin o najwyższym udziale fosforu w glebach i jednym z najniższych udziale zawartości potasu (20-40 %).

Najkorzystniejsze warunki dla gospodarki rolnej, występują na niezabudowanych i nie pokrytych lasami terenach wysoczyznowych, otaczających doliny Kamiennej i jej dopływów, a także na niezabudowanych i nie zalesionych powierzchniach doliny Kamiennej.

Przydatność rolnicza gleb obszaru gminy, wynikała i wynika z klasyfikacji bonitacyjnej tych gleb. Udział gleb poszczególnych klas w obszarze gminy przedstawia się następująco:

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia (ha)
I	0
II	2
IIIa	58
IIIb	87
IVa	384
IVb	791
V	1480
VI	893
VIz	100

W sumie - grunty orne znajdujące się na glebach klas V, VI i VIZ, stanowią około 60 % ogólnej powierzchni gruntów ornych. Natomiast użytki zielone położone na glebach tych klas, stanowią ponad 50% ogółu użytkowanych w taki sposób gruntów.

Natomiast pod względem zasobności gleb w składniki pokarmowe oraz ich skład, można wyróżnić kilka kompleksów glebowych: pszenno wadliwy, żytnio bardzo dobry, żytni dobry i żytni bardzo słaby.

Reasumując – przewaga, w granicach obszaru gminy, powierzchni gleb nie podlegających ochronie, nie determinuje istotnych przesłanek dla ochrony tegoż obszaru, przed jego dalszym wykorzystywaniem dla kierunków rozwoju opartych o funkcje inne niż rolnictwo.

Klimat.

Obszar gminy znajduje się w granicach Małopolskiego Regionu Klimatycznego, a równocześnie w granicach klimatycznej Krainy Gór Świętokrzyskich, o cechach klimatu typowego dla obszarów

wyżynnych. Wg Gumińskiego należy on do Częstochowsko - Kieleckiej dzielnicy klimatycznej. Jest to strefa dużej zmienności warunków pogodowych, świadczącej o znacznym powiązaniu z warunkami pogodowymi terenów położonych na północny wschód od gminy.

Cyrkulacja zewnętrzna - decydujący wpływ na warunki klimatyczne wywiera napływ określonych mas powietrza. Na obszarze północnego obrzeżenia Gór Świętokrzyskich najczęściej występują masy powietrza polarno – morskiego: 64,8% oraz polarno – kontynentalnego: 19,7 % dni w roku. Równie istotna jest częstotliwość występowania frontów atmosferycznych. Liczba dni z frontami wynosi 40,5% w roku, przy czym najwięcej dni z frontami występuje zimą (44%), a najmniej latem (37%).

Termika - na obszarze Gminy Brody temperatura średnia roczna waha się w granicach 5,6 – 6,9° C. Okres wegetacyjny jest tu krótki – liczy w sumie ok. 210 dni. Natomiast średnia liczba dni mroźnych wynosi 49,2 /rok, zaś dni gorących 35,8/rok. Średnie występowanie odwilży glebowych – pierwszych, wahają się w granicach 25 – 31 grudnia, a ostatnich w granicach 10 – 15 marca.

Dynamika powietrza - na obszarze gminy, dominują wiatry zachodnie (21,2 %), południowe (17,4 %) i południowo-zachodnie (18,1%). Siła i kierunki wiatrów modyfikowane są regionalnym ukształtowaniem powierzchni, a także wpływem znacznych gminnych powierzchni leśnych. Średnia prędkość wiatru wynosi nieco ponad 3,0 m/s, a maksymalna 5,4 m/s.

Opady atmosferyczne - średnie roczne sumy opadów oscylują w granicach 625 - 650 mm. Najwyższe notowane sumy opadów rocznych sięgają 924 mm, a najniższe – 451 mm. Liczba dni z opadem > 0,1 mm/rok wynosi 158,4 dni, z opadem > 1,0 mm/rok – 106,6 dni, a z opadem > 10 mm/rok waha się od 15,8 do 24,4 dni. Średnia liczba dni (średnia z maksimów rocznych) z pokrywą śnieżną, waha się w granicach 80- 100 dni w roku. Pokrywa śnieżna o grubości > 10 cm zalega średnio 30 dni w roku, a o grubości > 20 cm występuje średnio w ciągu 20 dni w roku.

Zachmurzenie i usłonecznienie - najintensywniejsze zachmurzenie występuje w miesiącach zimowych z maksimum w grudniu, najmniejsze w okresie maj – lipiec.

Wilgotność - gromadzenie się w dnach dolin i kotlin zimnego powietrza oraz powstawanie inwersji, skutkują lokalnymi różnicami wilgotności, między dnem dolin a wysoczyznami osiagającymi kilka procent. Generalnie w dolinach jest chłodniej i wilgotniej nocą i nad ranem, zaś cieplej i sucho w dzień. Wilgotność powietrza jest na obszarze gminy mniejsza niż w Górach Świętokrzyskich, toteż niedosyt ciśnienia pary wodnej jest średnio wyższy niż na obszarze tych gór.

Szata roślinna.

Roślinność potencjalna.

Wg regionalizacji geobotanicznej Polski Szafera i Pawłowskiego – Gmina Brody położona jest w Dziale Bałtyckim, Poddziale Pasa Wyżyn Środkowych, Krainie Świętokrzyskiej i Okręgu

Koneckim, znajdującym się w północno-zachodnim przedłużeniu Centralnego Okręgu Łysogórskiego. Natomiast wg Matuszkiewicza region zaliczany jest do Obszaru Europejskich Lasów Liściastych i Mieszanych, Działu Bałtyckiego, Poddziału Wyżyn Środkowych i Krainy Świętokrzyskiej.

Znaczna naturalna lesistość oraz zmieniające się lokalnie warunki mikroklimatyczne stwarzają regionalnie i lokalnie szczególnie korzystne warunki życia roślin pochodzenia górskiego oraz roślinności kserotermicznej, zwłaszcza na podłożu wapiennym. Naturalnym następstwem wielkiej rozpiętości warunków siedliskowych jest bogactwo florystyczne Krainy Świętokrzyskiej. W wielkich obszarach leśnych, rozwiniętych na wilgotnych glebach powstałych z piaskowca wieku triasowego, występują charakterystyczne lasy w postaci gdzie indziej nie spotykanej. Składnikami są tu liczne gatunki drzewiaste: jodła, buk, sosna, modrzew polski, jesion, wiąz, jawor, grab, świerk, niekiedy także cis. Ten niebywale bogaty w gatunki typ lasu mieszanego przedstawia mozaikę niewielkich płatów zespołów leśnych. Rozmaitości w składzie drzewostanów odpowiadają niezwykle bogate florystyczne skupienia roślinności runa z wyraźnie reliktowymi stanowiskami roślin takich, jak omieg górski, liczydło górskie czy arnika górską.

Ważnym bogactwem naturalnym gminy są lasy, które zajmują ok. 72 % powierzchni gminy. Wchodzą one w skład rozległego kompleksu Lasów Łżeckich. Na większości terenów przeważają siedliska boru świeżego mieszanego, lasu mieszanego i lasu mieszanego wyżynnego. Gatunkami budującymi drzewostany są głównie sosna, jodła, świerk, dąb, jesion, grab, olsza, buk. W odmianie wyżynnej lasu mieszanego w zdecydowanej przewadze występuje jodła. W bogatym runie leśnym można spotkać 46 gatunków objętych ścisłą ochroną oraz 11 gatunków chronionych częściowo. Warto samemu odnaleźć urokliwe, zróżnicowane gatunkowo zbiorowiska roślinne np. dość rozpowszechnione tu lasy liściaste typu grądu subkontynentalnego z udziałem rzadkich i chronionych gatunków jak: tojad moldawski, tojad dzióbkowaty, pluskwica europejska, parzydło leśne, żywiec cebulkowy oraz storczyki: podkolan biały i gniźnik leśny tajeża jednostronna i inne.

Na terenie gminy występują reliktowe stanowiska roślin takich, jak: Omieg górski, Liczydło górskie czy Arnika górską. Strome stoki przełomu Kamiennej porośnięte są lasem na ubogich stanowiskach piaszczystych. Słabsze gleby porastają bory mieszane i świeże bory sosnowe. Także tu występują tu gatunki chronione, jak np. wawrzynek główkowaty, wisienka stepowa, zawilec wielkokwiatowy, len złocisty, aster gawędka. Wiele zwierząt w poszukiwaniu spokoju żyje z dala od człowieka - w głębi lasu i najbardziej niedostępnych jego partiach. Cierpliwym ich miłośnikiem w takich "sanktuariach przyrody", może stać oko w oko z jeleniem, sarną, dzikiem czy borsukiem, lub przynajmniej znaleźć ich tropy. Ostoję znajduje tu także bocian czarny oraz cietrzew. Z uwagi na zróżnicowanie i bogactwo walorów środowiska przyrodniczego, a zwłaszcza bogactwo i różnorodność ekosystemów zbliżonych do naturalnych, gmina Brody znajduje się w obrębie

korytarza ekologicznego obejmującego swym zasięgiem dolinę rzeki Kamiennej i lasy Puszczy Iłżeckiej. Utworzono tu Obszar Chronionego Krajobrazu w Dolinie Kamiennej (OChKDK). Jego najważniejszą funkcją ekologiczną jest zabezpieczenie trwałej ochrony zbiorników wód podziemnych i wód powierzchniowych oraz odtworzenie i zachowanie przez dolinę rzeki Kamiennej znaczącej roli regionalnego korytarza ekologicznego, łączącego Świętokrzyski Park Narodowy oraz parki krajobrazowe Gór Świętokrzyskich z kompleksem Lasów Iłżeckich od północy i chronioną doliną Wisły od wschodu.

Podobnie bogate zróżnicowanie w związku z troficznością gleby i nawodnieniem wykazują zbiorowiska łąkowe i bagienne.

Roślinność rzeczynista.

W lasach Puszczy Iłżeckiej przeważają siedliska boru świeżego mieszanego, lasu mieszanego i lasu mieszanego wyżynnego. Gatunkami budującymi drzewostany są głównie sosna, jodła, świerk, dąb, jesion, grab, olsza, buk. W odmianie wyżynnej lasu mieszanego w zdecydowanej przewadze występuje jodła. W bogatym runie leśnym można spotkać 46 gatunków objętych ścisłą ochroną oraz 11 gatunków chronionych częściowo. Strome stoki przełomu Kamiennej porośnięte są lasem na ubogich stanowiskach piaszczystych. Siedliska oligotroficzne zajmują bory mieszane i świeże bory sosnowe. Są to drzewostany pochodzenia antropogenicznego, jednak również tu występują cenne gatunki chronione, jak np. wawrzynek główkowaty wisienka stepowa, zawilec wielokwiatowy, len złocisty, aster gawędka. Na stokach południowo-wschodnich, porośniętych rozczłonkowanymi płatami leśnymi i pojedynczymi drzewami, występują niewielkie zbiorowiska roślinności gradowej. W rezerwacie „Skały pod Adamowem” zachował się, jako zespół charakterystyczny dla lasów Iłżeckich, ponad stuletni bór sosnowo-dębowy z udziałem brzozy.

Na obrzeżach lasów i miedzach wykształciły się liczne zarośla z dominującą leszczyną i tarniną pełniące ważne funkcje ekologiczne (glebochronne, wiatrochronne, biocenotyczne i krajobrazowe).

Na wychodniach skał wapiennych spotkać można zbiorowiska kserotermiczne z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin. Wśród roślin porastających skały występuje paprotka zwyczajna, zanokcica skalna, rojnik pospolity. Mikroklimat powierzchni skał sprzyja także mchom i porostom.

Charakterystycznym elementem szaty roślinnej pól uprawnych są wielogatunkowe agrocenozy chwastów polnych z szeregiem rzadkich w skali kraju składników flory rodzimej pochodzących z Europy południowo-wschodniej i obszaru śródziemnomorskiego. Zabudowie mieszkaniowej towarzyszy roślinność ozdobna, zabudowie gospodarczej roślinność ruderalna

i wydepczynowa.

Fauna.

Gmina Brody - wg regionalizacji zoogeograficznej Jakubskiego, wchodzi w skład podpaństwa Palearktyka, prowincji Europejsko – Zachodniosyberyjskiej i krainy Południowo – Bałtyckiej.

Mimo kilkuset letniej, intensywnej presji antropogenicznej, której podlegał obszar gminy w jej granicach zachowało się bogactwo form biosfery, wyrażające się różnorodnością siedlisk wraz z towarzyszącymi im licznymi gatunkami fauny, znajdującymi tu dogodne warunki bytowania.

Niezależnie zaś od tego - człowiek poprzez swą wieloletnią obecność, stworzył siedliska tych gatunków fauny, które dostosowały się do swoistego – wiejskiego (równocześnie podmiejskiego) układu biocenotycznego.

Charakterystyczne dla regionu - wolno żyjące ssaki – obecne w lasach, polach i wodach, to m.in.: sarna, zając, lis, bóbr, wydra, chomik europejski, orzesznica, wiewiórka, badylarka oraz nietoperze. Najbardziej typowymi ssakami zabudowy wiejskiej są: szczur wędrowny, mysz domowa i kuna domowa. Występują tu także łasica i tchórz, a na nie zabudowanych terenach obecne są: kret, jeż, mysz zaroślowa oraz ryjówki. Wśród ptaków ilość gatunków zaobserwowanych (z których tylko część gniazduje) w regionie przekracza 100. Prócz pospolitych – gawrona, jerzyka, kawki, sikory bogatki, sroki, wróbla domowego i szpaka, spotykane tu są gatunki charakterystyczne dla gminnych Obszarów Natura 2000 jak i Obszarów Natura 2000, pozostających w bliskim sąsiedztwie. Są to m.in.: błotniak łąkowy, błotniak stawowy, bocian biały, bocian czarny, czajka, czapla siwa, derkacz, dzięcioł, dudek, jarząbek, łabędź krzykliwy, mewa pospolita, przepiórka polna, pustułka, remiz, słonka, słowik, sowa włochata, sójka i zimorodek. Dla gatunków tych - w większości pozostających pod ochroną – doliny Kamiennej i jej dopływów, Zalew Brodzki i mniejsze zbiorniki wodne, a wreszcie Lasy Starachowickie są wyjątkowo dogodnymi siedliskami.

W wodach Kamiennej i jej dopływów, a także w wodach Zalewu Brodzkiego i innych, mniejszych zbiorników obszaru żyje ponad 30 gatunków ryb. Charakterystyczne to: boleń, brzanka, ciernik, karaś, kleń, leszcz, minóg, okoń, płoć, sandacz czy sum i szczupak.

Gady obszaru, reprezentowane są przez jaszczurki – zwinkę i żyworodną, padalca, zaskrońca i żmiję zygzakowatą. Występujące tu płazy to: kumak nizinny, ropuchy, traszka zwyczajna i grzebieniasta oraz żaby.

Gospodarka rolna – stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Rolnictwo w gminie Brody charakteryzuje się zróżnicowanymi, na ogół słabymi warunkami

przyrodniczo- glebowymi, wysoce niekorzystną strukturą agrarną i nadmiernym zatrudnieniem, a także silną recesją produkcji rolniczej oraz nasileniem niekorzystnych zjawisk w rolnictwie i jego otoczeniu. Gminę Brody charakteryzuje także jeden z najniższych wskaźników ilustrujących wielkość gospodarstwa rolnego - średnio jego powierzchnia wynosi 1,1 - 3,0 ha. Dominuje sektor indywidualny, stanowiący 97% działalności rolniczej. Grunty użytkowane rolniczo na terenie gminy stanowią ok. 23% jej powierzchni, z czego – wg danych z 2020 r. – grunty rolne zabudowane zajmują 193ha; grunty orne zajmują 2 538 ha; sady zajmują 38 ha; łąki i pastwiska zajmują 910 ha; grunty pod stawami i rowami zajmują 25 ha.

W strukturze zasiewów, na terenie gminy, dominują: pszenżyto, żyto, owies oraz ziemniaki. Niewielka ilość gleb o wysokiej przydatności rolniczej (najwyższych klas bonitacyjnych) powoduje, iż najmniej wysiewa się: pszenicy, jęczmienia, mieszanek zbożowych i roślin motylkowych. Na terenie gminy występuje duże zróżnicowanie plonów zbóż – na glebach o wyższej klasie bonitacyjnej średni plon wynosi 30dt/ha, natomiast na glebach o niskiej klasie bonitacyjnej maksymalny plon to 22 dt/ha. Uprawy ogrodnicze zajmują w sumie ok. 18 ha, w tym uprawy sadownicze – 12,50 ha, plantacje jagodowe - 4,50 ha a uprawy pod osłonami - 1 ha.

Powyżej wymienione czynniki oraz niedofinansowanie gospodarstw jest zapewne powodem słabszych wyników w zakresie uprawy zbóż oraz przeciętnych w uprawie ziemniaka i warzyw. Bardziej zadowolające wyniki gmina odnotowuje w hodowli bydła. Obsługa weterynaryjna, doradztwo rolnicze, usługi z zakresu melioracji i urządzeń wodnych są pełnione przez rejonowe oddziały właściwych instytucji wojewódzkich.

Gospodarka leśna – stan leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Lasy zajmują w gminie powierzchnię 11 630 ha, z czego 216 ha to lasy prywatne. Oznacza to, że lesistość gminy sięga 72%. Znajdują się tutaj kompleksy leśne o zróżnicowanym drzewostanie. Podlegają one w większości Nadleśnictwu Starachowice – leśnictwa: Klepacze, Kutery, Lipie, Lubienia i Myszk i obejmują dwa obręby urzędniowe: Lubienia i Starachowice. Południowo - wschodnie leśne połacie gminy, podlegają natomiast Nadleśnictwu Ostrowiec Świętokrzyski – leśnictwa Krynki i Połagiew. Nieomal całość obrębu Starachowice to lasy ochronne. Ponadto znaczna część borów mieszanych wilgotnych i borów wilgotnych pełni funkcje wodochronne.

Znaczną część obszaru gminy – na północ od Kamiennej, pokrywają lasy Starachowickie (zwane także lżeckimi), będące pozostałością dawnej Puszczy lżeckiej, która z kolei jest północno-wschodnim przedłużeniem Puszczy Świętokrzyskiej. Jedynym większym kompleksem leśnym, położonym na południe od doliny Kamiennej, jest Las Krynki.

W lasach tych, wg kryterium żyzności - przeważają siedliska lasowe – 50,2%. Siedliska borowe zajmują 28,5%, lasowe wyżynne – 15,8%, a borowe wyżynne – 5,4%. Natomiast wg kryterium wilgotności - dominują siedliska świeże – 81,5% , a także wilgotne - 18,0% i bagienne - 0,5%.

W sumie - największą powierzchnię zajmują siedliska lasu mieszanego świeżego (LMśw) – ok. 40% powierzchni oraz boru mieszanego świeżego (BMśw) – około 14% powierzchni. Siedlisko lasu mieszanego wyżynnego świeżego (LMwyżśw) stanowi około 12% powierzchni, a boru świeżego (Bśw) 5-10%. Bór mieszany wilgotny (BMw) zajmuje 8%, a las świeży (Lśw) – 6% powierzchni. Pozostałe typy siedliskowe lasu nie przekraczają 5% powierzchni.

W obrębie Lubienia przeważają siedliska bogatsze – szczególnie lasów mieszanych nizinnych i wyżynnych – stanowiąc 77% powierzchni obrębu. W obrębie Starachowice zaznacza się większy udział siedlisk borowych, choć nadal siedliska lasowe (53%) zajmują nieznacznie większą powierzchnię niż borowe (47%). Gatunkiem panującym na siedliskach Bśw, Bw, BMśw jest sosna. Na siedliskach BMb, BMw i LMśw, LMwyżśw, LMwyżw, Lwyżśw również największą powierzchnię zajmuje sosna, ale występuje tu ona z domieszką brzozy, dębu szypułkowego, modrzewia polskiego, świerku i jodły. Siedlisko LM zajęte jest głównie przez drzewostan sosnowo - jodłowy z domieszką brzozy, a w lasach mieszanych wilgotnych LMw świerka i olszy. Siedlisko Lśw reprezentowane jest głównie przez drzewostan jodłowy z domieszką dębu, sosny, buka i brzozy - o słabo wyraźnej piętrowości. Na siedliskach lasu wilgotnego i olsu Lw i Ol, jako na siedliskach będących pod dużym wpływem wody, występuje przede wszystkim olsza z domieszką sosny - na olsie jesionowym lub sosna i jodła - na lesie wilgotnym.

Sosna dominuje zdecydowanie na całości powierzchni leśnych gminy zajmując 84,7% ich obszaru. Dalej są to – jodła – 6,94%, dąb szypułkowy – 3,68%, brzoza – 2,05%, olsza – 1,35%, modrzew polski – 0,4%, grab, – 0,38%, buk – 0,23%, osika, – 0,18% i świerk – 0,06%. Przeciętny wiek drzewostanów to 63 lata.

W podszyciu lasów regionu i borów mieszanych nie brak gatunków roślin chronionych lub zagrożonych wyginięciem. Są to m.in. aster gawędka, bluszcz pospolity, czernica brusznica, jałowiec, jaskier wielki, jeżyna, konwalia majowa, kruszyna pospolita, kostrzewa leśna, malina, naparstnica wielkokwiatowa, przetacznik górski, przylaszcza czy choćby zawilec gajowy.

Lasy są wielkim bogactwem gminy Brody - stanowiąc o jej szczególnych walorach przyrodniczo – krajobrazowych, tworzą jednocześnie potencjał dla rozwoju turystyki na obszarze gminy i umożliwiają dalszy rozwój regionu także w oparciu o tę gałąź gospodarki.

Struktura ekologiczna.

Delimitacja terenów gminy przeprowadzona w celu określenia ich przydatności ekologicznej pozwoliła na wyodrębnienie następujących kategorii obszarów:

- przyrodnicze obszary węzłowe - najmniej przekształcone w wyniku antropopresji tereny o cennych walorach florystyczno-faunistycznych i dużej bioróżnorodności, obejmujące kompleks lasów Iłżeckich;
- leśne węzły ekologiczne - wartościowe pod względem przyrodniczym tereny leśne; zaliczono do nich niewielki kompleks leśny "Czarny Smug" położony w południowej części gminy;
- obszary łącznikowe - korytarze ekologiczne łączące przyrodnicze obszary węzłowe i leśne węzły ekologiczne w spójny system. Obszarem łącznikowym jest dolina rzeki Kamiennej wraz z fragmentem doliny bezimiennego cieku w rejonie wsi Młyny i Lubienia;
- tereny zabudowy osiedlowej, na których zachowana jest aktywność biologiczna;
- tereny związane z funkcjonowaniem zakładów przemysłowych, wyrobiska i hałdy poeksploatacyjne oraz tereny komunikacyjne (drogi o nawierzchni utwardzonej oraz linia kolejowa), z których aktywność biologiczna została praktycznie wyeliminowana. Tereny te stanowią barierę ekologiczną.

Charakterystyczna dla tych struktur jest duża otwartość na antropopresję powodującą pogorszenie stanu sanitarnego gleb, wód i powietrza.

Walory przyrodniczo-krajobrazowe.

Gmina Brody odznacza się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, do których należy zaliczyć urozmaiconą rzeźbę terenu, występowanie oryginalnych utworów skalnych, bogatą florę i faunę, które zdecydowały o objęciu całego obszaru prawną ochroną przyrody w formie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej. Najcenniejszymi pod względem przyrodniczym i krajobrazowym są obszary objęte ochroną prawną w formie rezerwatów („Skały pod Adamowem”, „Skały w Krynkach” i „Rosochacz”) oraz pomniki przyrody.

Ważną funkcję przyrodniczo-krajobrazową pełnią zwarte kompleksy leśne, szczególnie te, które położone są w północnej części gminy, będące pozostałością dawnej Puszczy Iłżeckiej. Można tu spotkać większość spośród rodzimych gatunków drzew i krzewów. Lasy te są również ostoją dla wielu gatunków zwierząt.

Atrakcją krajobrazową - świadczącą o rosnącej roli turystycznej i rekreacyjnej - jest rzeka Kamienna wraz z utworzonym w jej dolinie Zalew Brodzkim, który zajmuje powierzchnię ok. 260 ha.

Do atrakcji turystycznych zaliczyć należy także zabytki kultury materialnej, świadczące o bogatej spuściźnie historycznej tego regionu, zwłaszcza tradycji hutniczej, jak np. pozostałości

dawnego zakładu przemysłowego, budynki osiedla fabrycznego i młyn wodny w Brodach, kościół z dwiema dzwonicami w Krynkach czy młyn wodny w Rudzie.

Potencjalnie cenne przyrodniczo są również obszary funkcjonalnie związane z rzeką Kamienną. Dolina Kamiennej na całej długości pełniła w przeszłości rolę regionalnego korytarza ekologicznego. Jednak jej degradacja - związana ze złym stanem jakości wód powierzchniowych, urbanizacją i uprzemysłowieniem (lokalizacja wielu zakładów uciążliwych dla środowiska) oraz występowaniem licznych barier ekologicznych - uniemożliwia pełnienie tej funkcji na całej długości rzeki.

Z uwagi na urozmaiconą rzeźbę terenu posiadającą walory krajobrazowe, na załączniku graficznym wskazano punkty oraz ciągi widokowe, które należy chronić przed niekontrolowaną zabudową.

Ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Na terenie gminy Brody występuje duże zróżnicowanie cech środowiska przyrodniczego, którego walory zostały uznane i potwierdzone wprowadzeniem szczególnych form ochrony o znaczeniu ponadlokalnym. W granicach gminy występują następujące prawne formy ochrony:

Obszary NATURA 2000.

Tereny gminy wchodzą częściowo w skład obszarów NATURA – 2000, funkcjonujących w Polsce Obszarów Ochrony Siedlisk – SOO, mających znaczenie dla Wspólnoty. Są to:

Uroczyska Lasów Starachowickich o kodzie PLH 260038 i powierzchni 2349,2 ha. Obszar położony w 99% w Województwie Świętokrzyskim i w około 50% w Gminie Brody - w której rozciąga się między północnym i zachodnim sąsiedztwem sołectwa Lubienia, a północnym, wschodnim, południowym i w części zachodnim sąsiedztwem sołectwa Lipie. Północna granica gminy i Obszaru pokrywają się na odcinku od zakładów Zębiec na wschodzie, do północno-zachodniego jej krańca w sołectwie Lipie. Obszar jest, tym samym, częścią północnej połaci kompleksu Lasów Starachowickich, z dominującymi siedliskami borowymi. Jego dalsze, zachodnie powierzchnie obejmują obszar źródłowy Małyszrzyca w gminie Mirzec. Obszar nie obejmuje natomiast zagospodarowanych terenów Lipia i Lubieni (terenów zabudowy i upraw rolnych). W obszarze dominują siedliska - grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego - 20,04% powierzchni, wyżynnego jodłowego boru mieszanego - 17,65% (uznawanego za zbiorowisko endemiczne Polski) i łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych - 2,54%.

Wzgórza Kunowskie o kodzie PLH 260039 i powierzchni 1868,7 ha. Obszar położony w większości poza terenem Gminy Brody, na granicy czterech mezoregionów: Płaskowyżu Suchedniowskiego, Gór Świętokrzyskich, Wyżyny Sandomierskiej oraz Przedgórze Iłżeckiego. Jego zasadnicza część, rozciąga się wąskim, długim pasem o ogólnym kierunku zachód – wschód, od Szerzawy na zachodzie, poprzez

Rzepin, Pawłów, Godów, Nietulisko, Kunów, po Chmielów na wschodzie, omijając obszar Gminy Brody od strony południowej. Charakterystycznymi elementami rzeźby tej części Obszaru są szerokie, łagodne garby i wierzchowiny. Płaskodenne doliny rzeczne, to także charakterystyczne formy rzeźby Obszaru – w szczególności jego enklawy odgałęziającej się w Nietulisku ku północnemu zachodowi i wkraczającej w dno doliny Kamiennej. Na gruntach sołectwa Staw Kunowski, enklawa ta wchodzi w obszar Gminy Brody i (obejmując zagospodarowane i zabudowane tereny sołectwa), ciągnie się wąskimi pasami, towarzyszącymi rzece, najpierw wzdłuż jej prawego, a następnie wzdłuż lewego brzegu. Północno - zachodni kraniec Obszaru sięga Brodów Fabrycznych poniżej zapory Jeziora Brodzkiego. W obszarze dominują siedliska: grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego - 13,48% powierzchni, niżowych i górskich, świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie - 13,39% i muraw kserotermicznych (priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków) - 2,87%.

Innymi, najbliższymi wobec gminy Brody położonymi, Obszarami Natura 2000 są: Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk (SOO) – Ostoja Sieradowicka o kodzie PLH 260031 i powierzchni 7847,4 ha, oddalony o około 10 km na zachód i południe – w jego granicach pozostają rozległe kompleksy leśne, wchodzące w skład Puszczy Świętokrzyskiej, poroździelane dolinami dopływów Kamiennej z podmokłymi łąkami i torfowiskami oraz Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk (SOO) – Dolina Kamiennej o kodzie PLH 260019 i powierzchni 2586,5 ha, rozciągający się na terenie powiatów ostrowieckiego i opatowskiego, oddalony od Gminy Brody o około 15 km na południowy wschód.

W stosunku do obszarów Natura 2000 zabrania się z zastrzeżeniem art. 34 ustawy o ochronie przyrody podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar NATURA 2000,
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000,
- 3) pogorszyć integralność obszaru NATURA 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami.

Obszar chronionego krajobrazu.

Gmina Brody wchodzi w zasięg Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej. Obszar ten zajmuje powierzchnię 72 593 ha, na którą składają się gminy: Bałtów, Bodzechów, Brody, Kunów, Mirzec oraz części obszarów gmin: Pawłów, Skarżysko-Kamienna, Skarżysko-Kościelne, Suchedniów, Waśniów i Wąchock.

Ustanowienie tego Obszaru miało służyć zarówno ochronie walorów naturalnych doliny rzeki Kamiennej i jej otoczenia, jak również ochronie cennych obiektów kultury materialnej. Obszar ten - obok funkcji korytarza ekologicznego pełni także rolę klimatotwórczą i aerosanitarną dla zurbanizowanych części rejonu, a charakteryzuje go bogactwo roślinności oraz różnorodność rzeźby terenu. Na terenach

piaszczysto – ilastych, pokrytych osadami plejstoceniowymi, występują bory sosnowe i mieszane (Lasy Iłżeckie). Spotkać tu można rzadkie, objęte prawną ochroną, rośliny - występuje tu m.in.: wawrzynek główkowy, zawilec wielkokwiatowy, len złocisty czy aster gawędka. Na glebach lessowych – na prawym brzegu rzeki Kamiennej – zachowały się grądowe lasy liściaste, w których spotkać można takie rośliny jak: tojad czy dzwonecznik wonny. Na tym obszarze wszelka działalność gospodarcza powinna zmierzać do poprawy czystości środowiska przyrodniczego, głównie w celu ochrony wód powierzchniowych i wglębnych. Zasady ochrony reguluje uchwała Nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotyczącej wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2013 r., poz. 3309) na terenie tym zabrania się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

W zakresie czynnej ochrony ekosystemów na terenie ww. obszaru OChKDK uwzględnia się:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków,
- 2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, upraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia lub też sukcesji,
- 3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych,
- 4) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych,
- 5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
- 6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne,
- 7) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Zakazy powyższe nie dotyczą:

- 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.

Rezerваты przyrody nieożywionej:

„Skały pod Adamowem” - nr rejestru RDOŚ - 59. Rezerwat przyrody nieożywionej został utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 27.06.1995r., celem zachowania walorów krajobrazowych wychodni (skałek) piaskowców dolno jurajskich, zajmuje powierzchnię 8,98 ha i zlokalizowany jest na terenie leśnictwa Lubienia. Chronione są tu piaskowce drobno i średnioziarniste o kremowym, jasno szarym i szarozółtym zabarwieniu. Ich wychodnie rozciągają się wzdłuż południowego zbocza doliny bezimiennego prawobrzeżnego dopływu Kamiennej, na długości około 1 km i osiągają wysokość do 6 m. Są one rozczłonkowane, a ich górne powierzchnie są płaskie lub minimalnie sfalowane, stanowiąc przedłużenie górnej krawędzi zbocza doliny. Ich florę tworzą porosty, mchy i paprocie, min. paprotka zwyczajna oraz rojnik pospolity i zanokcica skalna. Górną, południową krawędź doliny porasta ponad 100 letni, charakterystyczny dla Lasów Starachowickich, kontynentalny, mieszany bór sosnowy z domieszką dębu i brzozy. Dla rezerwatu obowiązuje plan ochrony ustanowiony rozporządzeniem Nr 56/2002 Woj. Święt. z 18 listopada 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 165, poz. 2057) ustanowiony na okres 20 lat.

„Rosochacz” – nr rejestru RDOŚ - 61. Rezerwat leśny został utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25.07.1997 r., celem zachowania naturalnych wielogatunkowych drzewostanów i zbiorowisk torfowisk, zajmuje powierzchnię 30,44 ha, i zlokalizowany jest na terenie leśnictwa Lubienia. Drzewostany porastające bagienne źródła dwu bezimiennych prawobrzeżnych dopływów Ruśni powstały, jako efekt ekspansji gatunków lasotwórczych

na bagniste, oparzeliskowe obszary źródłowe tych rzek. Przeważającymi gatunkami są: olsza (44,9% powierzchni drzewostanów) i sosna (40,1% powierzchni), uzupełniane przez brzozę, dąb, grab, jodłę, klon, osikę, świerk i wiąz. Podszyty - miejscami liczne - tworzą: bez czarny i koralowy, kalina koralowa, kruszyna, leszczyna i trzmielina. Dowodem licznych, urozmaiconych siedlisk, są występujące w runie gatunki roślin. Obok roślin pospolitych jak borówka, czy borówka bagienna, bytują liczne gatunki chronione, min. bluszcz pospolity, kopytnik pospolity, lilia złotogłów, rosiczka okrągłolistna, wawrzynek wilczełyko, oraz mchy z rodzaju Polytrichum i Sphagnum. Dla rezerwatu obowiązuje plan ochrony ustanowiony rozporządzeniem Nr 57/2002 Woj. Święt. z 18 listopada 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 165, poz. 2058) ustanowiony na okres 20 lat.

„Skąły w Krynkach” - o nr rejestrowym 65. Utworzony został na mocy zarządzenia MOŚZNiL z 25 lipca 1997 r. (MP Nr 56, z 1997 r. poz. 546). Obowiązującą podstawę prawną stanowi zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Skąły w Krynkach (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 2897 z dn. 26 września 2017 r.). Obejmuje on obszar lasu o powierzchni 25,26 ha. Chronione są tu piaskowce średnio i gruboziarniste, grubo a lokalnie cienkopłytowe (największa zwarta grupa skał ma długość 30 – 40 m, szerokość około 20 m, wysokość do około 6 m). Wśród form skalnych wyróżnia się grzyb wysokości około 2,5 m, średnicy „kapelusza” około 5 m i „nogi” około 2 m. W granicach rezerwatu występują także liczne pozostałości robót górniczych, związanych z wydobywaniem rud żelaza. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnych piaskowców dolnotriasowych. Dla rezerwatu obowiązuje plan ochrony ustanowiony rozporządzeniem Nr 57/2002 Woj. Święt. z 18 listopada 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 165, poz. 2058) ustanowiony na okres 20 lat.

Pomniki przyrody:

„Skąły i głązy” w Rudzie (pomniki nr 136; 137; 138 - zlokalizowane na działkach o nr ewid. 498; 602, 603; 146/5). Skąły w Rudzie zbudowane z piaskowców dolnotriasowych, zbliżonych podobieństwem do piaskowców występujących w rezerwacie „Skąły w Krynkach”, rozciągające się wzdłuż północno - zachodniego stoku doliny Kamiennej, około 300 m powyżej Jeziora Brodzkiego. Erozja wodna i eoliczna, wytworzyły w nich urozmaicone formy – ambony i urwiska o długości nawet 70m i wysokości 8m, o bogato urzeźbionych powierzchniach. Osobliwością jest monolityczna baszta o średnicy 15-20 m i wysokości 7m. Podłoże porastają – prócz drzew – paprotka zwyczajna, konwalia majowa i kokoryczka wonna. Pomnik Głąz Narzutowy w Rudzie tworzą z kolei trzy bloki dolno triasowego piaskowca – największy o wymiarach 20x10x5m, znajdujące się na północnym stoku doliny Kamiennej, około 1,5 km na południowy wschód od Stykowa. Ustanowione zarządzeniem Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 02.10.1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 1987 r. Nr 19, poz.

223).

„**Odstąpienie geologiczne i źródło**” w Krynkach (pomnik nr 139 – zlokalizowany na działce nr ewid. 383) stanowiący dawny łom stokowy - ochroną objęty jest nieczynny kamieniołom białych, drobnoziarnistych, dolno jurajskich piaskowców oraz pobliskie źródło szczelinowe typu zboczowego, wypływające spod bloku skalnego (kamieniołom i źródło, położone w wąwozie, około 200m na północny zachód od zabudowań wsi i 600m od kościoła w Krynkach, na stoku doliny Kamiennej). Ustanowiony zarządzeniem Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 02.10.1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 1987 r. Nr 19, poz. 223).

„**Profil geologiczny**” we Młynku (pomnik nr 140 – zlokalizowany na działce nr ewid. 909) - zwany także nieczynnym, stokowym kamieniołomem w Młynku. Położony jest na zalesionym, stromym wschodnim stoku doliny Ruśni, we wschodniej części miejscowości Młynek. Ściana stokowego kamieniołomu o długości około 50 m i wysokości 15 m, odśladania kontakt utworów dolno i środkowo jurajskich. Ustanowiony zarządzeniem Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 02.10.1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 1987 r. Nr 19, poz. 223).

„**Cztery Buki Pospolite**” w Lubieni (pomnik nr 379 – zlokalizowany na działce nr ewid. 78/1200) - znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Starachowice. Wymiary drzew: obwód 4,21 m, wysokość 36 m; Ustanowiony rozporządzeniem Nr 21/97 Wojewody Kieleckiego z dnia 26.11.1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 1997 r. Nr 41, poz. 168). W chwili obecnej pozostały jedynie trzy z czterech sztuk, w roku 2003 jedno drzewo zostało połamane przez wiatr.

„**Daglezja Zielona**” (pomnik nr 380 – zlokalizowany na działce nr ewid. 294/1200) - pozostałość parku dworskiego w Gębicach. Obwód pnia wynosi 3,11m, a wysokość około 27 m. Ustanowiony rozporządzeniem Nr 21/97 Wojewody Kieleckiego z dnia 26.11.1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 1997 r. Nr 41, poz. 168).

„**Dąb Maciek**” w Lubieni (pomnik 767 – zlokalizowany na działce nr ewid. 91/1201) drzewo - dąb szypułkowy o obwodzie ponad 4,74 m, znajduje się w leśnictwie Klepacze, w granicach obszaru, na którym postulowane jest utworzenie rezerwatu „Zapadnie Doły”. Ustanowiony rozporządzeniem Nr 9/2006 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 29.06.2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego z 2006 r. Nr 137, poz. 1616).

W stosunku do ww. pomników przyrody obowiązują zasady ochrony wynikające z ustawy o ochronie przyrody.

„**Dąb Siłacz**” (pomnik 908) - dąb szypułkowy o wysokości 20 m, obwodzie mierzonym na wysokości 130 cm wynoszącej 410 cm rosnący przy ul. Klonowej w miejscowości Staw Kunowski na działce nr ewid. 881/4. Ustanowiony uchwałą Nr VI/39/18 Rady Gminy w Brodach z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody w miejscowości Staw Kunowski (Dz. Urz. Woj. Święt.

z 2018 r. poz. 2107). W stosunku do pomnika przyrody zakazuje się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowych lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby w zasięgu systemu korzeniowego drzewa;
- 4) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych w zasięgu systemu korzeniowego drzewa, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 6) umieszczania tablic reklamowych.

"Dąb Rębajły" (pomnik 932) dąb szypułkowy rosnący na działce nr ewid. 151/1201 w obrębie Lubienia, o wysokości 25 m, obwodzie mierzonym na wysokości 130 cm wynoszącej 310 cm.

"Dąb Szypułkowy" (pomnik 933) rosnący na działce nr ewid. 20/1202 w obrębie Lubienia, o wysokości 33 m, obwodzie mierzonym na wysokości 130 cm wynoszącej 400 cm.

"Dąb Partyzantów" (pomnik 934) - dąb szypułkowy rosnący na działce nr ewid. 118/1200, o wysokości 27 m, obwodzie mierzonym na wysokości 130 cm wynoszącej 405 cm.

"Buki na Dębowej Górze" (pomnik 935) - grupa dwóch buków pospolitych rosnących na działce nr ewid. 50/1201 w obrębie Lubienia, o wysokości 32 m, obwodzie mierzonym na wysokości 130 cm wynoszącej 320 cm.

W stosunku do ww. pomników przyrody zakazuje się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektów;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowych lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby w zasięgu systemu korzeniowego drzewa;
- 4) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych w zasięgu systemu korzeniowego drzewa, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 6) umieszczania tablic reklamowych.

Stan środowiska i jego zagrożenia:

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza w gminie jest emisja z sektora transportowego z uwagi na ważne szlaki komunikacyjne przecinające gminę, przez które codziennie przejeżdża tysiące samochodów. Drugim istotnym źródłem zanieczyszczeń są indywidualne źródła ciepła płynące z budynków mieszkalnych, na który wpływ na stare budownictwo generujące duże straty ciepła, niska dostępność do sieci ciepłowniczej, czyniski udział odnawialnych źródeł energii.

Utrzymanie dobrej jakości powietrza, a nawet poprawę jego jakości można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji na środowisko naturalne, stworzenie warunków rozwoju dla gazyfikacji gminy, likwidację lub modernizację kotłowni tradycyjnych (zmianę systemu ogrzewania z węglowego na ekologiczne: gazowe, elektryczne, olejowe, z miejskiego systemu ciepłego, pompy ciepła), poprawę nawierzchni dróg, budowę obwodnic, zwiększenie udziału zieleni w przestrzeni miejskiej a przede wszystkim poprzez zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (promieniowania słonecznego, energia geotermalna i biogaz).

Podobnie jak w całym kraju, tak i w Gminie Brody o stanie zanieczyszczenia powietrza decydują następujące rodzaje emisji:

- punktowa – powodowana przez zorganizowane źródła, jako wynik energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych; jej udział w gminnej emisji do powietrza jest jednak znikomy - wśród podmiotów gospodarczych, funkcjonujących w gminie, nie ma obiektów zaliczanych do zakładów znaczącej emisji technologicznej do powietrza, a tym samym szczególnie uciążliwych dla powietrza;
- liniowa – komunikacyjna, powodowana przez transport samochodowy; także i ten rodzaj emisji nie jest w gminie przeważający;
- powierzchniowa – przeważająca (z reguły niska), powodowana głównie przez zanieczyszczenia komunalne (energetyczne), pochodzące ze spalania paliw w lokalnych kotłowniach, piecach i paleniskach domowych.

Gmina Brody, nie jest obszarem o znacznym zanieczyszczeniu powietrza. Przeważająca wielkość emisji zanieczyszczeń, to emisja pochodząca z energetycznego spalania paliw (ogrzewania budynków i pomieszczeń). W zasadzie kotłownie, paleniska domowe i piece budynków mieszkalnych, w których nośnikami energii jest węgiel i jego pochodne, są głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza w regionie. Jako źródła niskiej emisji są one w lokalnej skali uciążliwe dla sąsiadującej z nimi zabudowy, a co najistotniejsze wpływają na pogorszenie warunków aerosanitarnych obszaru, powodując przekroczenia dopuszczalnych imisji zanieczyszczeń pyłu PM-10 i pyłu PM-2,5 jak i benzo(a)pirenu w pyle PM-10.

Zagrożenie hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym.

Obszar Gminy Brody – typowej gminy podmiejskiej, znajduje się w zasięgu oddziaływania dwu rodzajów ponadnormatywnego hałasu, przenikającego do środowiska – hałasu przemysłowego i hałasu komunikacyjnego. Pierwszy z nich, jest wytwarzany wyłącznie przez urządzenia i instalacje zakładów przemysłowych, drugi zaś powodują pojazdy samochodowe poruszające się po drogach publicznych oraz przebiegająca przez teren gminy kolej. Ten rodzaj hałasu, decyduje o klimacie akustycznym obszaru.

Przez teren opracowania przebiegają dwie drogi krajowe: nr 9 (Warszawa – Radom – Rzeszów) i nr 42 (Skarżysko Kamienna – Starachowice – Rudnik) oraz czternaście dróg powiatowych. Prowadzą one nie tylko istotny dla komunikacji wewnątrz gminnej ruch kołowy, lecz przede wszystkim - ruch tranzytowy (w tym ruch pojazdów ciężkich), stąd też są one podstawowymi źródłami ponadnormatywnego hałasu przenikającego do środowiska obszaru. Sytuację pogarsza nie przystosowanie dróg krajowych (odcinków ulic gminy), do przenoszenia obecnego natężenia ruchu, w efekcie czego hałas komunikacyjny przenikający do środowiska, jest hałasem uciążliwym dla terenów akustycznie chronionych - budownictwa mieszkaniowego.

Istotnym źródłem hałasu komunikacyjnego jest także przebiegająca przez gminę normalnotorowa, zelektryfikowana linia Łódź – Skarżysko Kamienna – Dęblin – Rzeszów, wzdłuż której, w granicach obszaru funkcjonują przystanki: Styków, Brody i Staw Kunowski.

Szczupłość merytoryczna krajowego systemu monitoringu środowiska, powoduje, że pomiary natężenia hałasu wzdłuż dróg krajowych i powiatowych nie były w ostatnich latach prowadzone. Klimat akustyczny kształtowany ruchem pociągów, na linii Łódź – Dęblin – Rzeszów - w zasięgu oddziaływania tej linii także nie był monitorowany. Tym niemniej, na podstawie ocen wykonywanych dla dróg o podobnym natężeniu ruchu oraz dla linii kolejowych o zbliżonym obciążeniu ruchem pociągów, można założyć iż hałas komunikacyjny, emitowany wzdłuż tych dróg i gminnych odcinków linii kolejowych, jest hałasem ponadnormatywnym, a tym samym kwalifikującym klimat akustyczny terenów położonych w sąsiedztwie tych obiektów jako uciążliwy.

Hałas przemysłowy, nie wywiera istotnego wpływu na klimat akustyczny gminy. Większość zakładów produkcyjnych, zlokalizowana jest bowiem poza zabudową mieszkaniową. Natężenie tego hałasu – w stopniu mogącym powodować pogorszenie klimatu akustycznego otoczenia – w praktyce nie występuje. Funkcjonujące w gminie podmioty gospodarcze mogą być źródłami ponadnormatywnego hałasu przemysłowego, wyłącznie w skali lokalnej – łatwego do opanowania przy pomocy istniejących środków prawnych i technicznych. Głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego w Gminie Brody, są napowietrzne – przesyłowe linie elektroenergetyczne 110 kV (Starachowice – Zębiec i Starachowice – Ostrowiec Świętokrzyski) i liczne lokalne linie 15 kV. Nie są natomiast źródłami

szkodliwego promieniowania elektromagnetycznego - wbrew obiegowym opiniom - funkcjonujące w gminie stacje bazowe telefonii komórkowej. Te instalacje mogłyby wykazywać niekorzystne oddziaływanie na środowisko, wyłącznie w przypadkach ich lokalizacji, niezgodnej z zasadami określonymi przez obowiązujące prawo.

Zanieczyszczenia wód podziemnych.

Badania wykonywane, w punktach pomiarowych wód górno i środkowo jurajskich regionu (Kunów, Pawłów, Kaplica, Bałtów), w ramach sieci monitoringu regionalnego WIOŚ w Kielcach, wykazują niezmiennie III – zadawalająca klasę czystości, przy czym decydującą przyczyną takiej klasyfikacji tych wód, jest podwyższona zawartość jonów Fe i Mg.

Nie oznacza to jednak, iż wody podziemne z którego korzystają Gmina Brody (ujęcia: Krynki i Trębowiec) oraz miasto Starachowice nie są zagrożone.

Zagrożenie i degradacja wód podziemnych, występuje zarówno na obszarze opracowania, jak w szerszej skali. Główną przyczyną jest brak pełnych systemów kanalizacyjnych w regionie, zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz brak pełnych - skutecznych systemów unieszkodliwiania odpadów. Czynniki te stanowią, tak o źródłach zanieczyszczeń, przenikających do wód powierzchniowych lub ziemi i wód podziemnych, jak i o przyczynach tych niekorzystnych zjawisk.

Zagrożenia te potęgowane są brakiem naturalnych barier geologicznych, utrudniających infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych oraz faktem położenia jej północnych obszarów w granicach Obszaru Wysokiej Ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 420.

Dodatkowe zagrożenia pośrednie związane są z rolniczym użytkowaniem terenów - stosowanie nawozów i środków ochrony roślin. Czynniki te nie były dotąd szerzej monitorowane. Nie zmienia to faktu, że jakość wody w płytkich - czwartorzędowych, gospodarskich studniach kopanych z reguły nie nadaje się do celów pitnych.

Zanieczyszczenia wód powierzchniowych.

Badania jakości wód Kamiennej, wykonywane w latach 2018/2019 r. prowadzone w tzw. sieci monitoringu regionalnego wykazywały:

- ponadnormatywne zanieczyszczenie rzeki;
- wody Kamiennej na odcinku powyżej Jeziora Brodzkiego wykazywały III – zadowalającą klasę czystości, natomiast na odcinku poniżej jeziora, klasę IV – nie zadowalającą (wg tzw. nowej klasyfikacji).;
- wody Kamiennej badane w punkcie pomiarowo - kontrolnym Michałów (na odcinku od Żarnówki do Jeziora Brodzkiego) w zakresie ich stanu chemiczno - fizycznego, wykazały, że ten odcinek

rzeki, prowadzi wody poniżej stanu dobrego, a ocena wskaźników biologicznych, kwalifikuje je do III klasy.

Zanieczyszczenia prowadzone przez wody Kamiennej, decydują równocześnie o jakości wód Zalewu Brodzkiego. Wody te w 2006 r. kwalifikowane były do V – złej klasy czystości. Natomiast jakość wód gminnych dopływów Kamiennej nie jest objęta monitoringiem. Niemniej należy stwierdzić, iż ciek te, z wyjątkiem swych odcinków źródłowych, są zanieczyszczane w stopniu zbliżonym do swego odbiornika, a stan ich zanieczyszczenia wzrasta w miarę przepływania przez tereny zabudowane i przez tereny upraw rolnych.

Gmina Brody dysponuje stosunkowo dobrze rozwiniętym, sukcesywnie rozbudowywanym i modernizowanym, systemem sieci kanalizacji sanitarnej, z której korzysta ok. 72% mieszkańców. Przepustowość i stan techniczny istniejących kolektorów i kanałów oraz oczyszczalni ścieków są wystarczające do przejścia gminnych ścieków. Gmina nie dysponuje natomiast zorganizowanym systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków deszczowych (wód opadowych). Częściowe - ograniczone funkcje takiego systemu spełniają rowy melioracyjne. W tej sytuacji bezpośrednimi źródłami zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych rejonu gminy, są przede wszystkim nieszczelne zbiorniki do gromadzenia ścieków i niekontrolowane odprowadzanie ścieków do wód i ziemi oraz „dzikie” składowiska odpadów. Natomiast na niekorzystny stan Kamiennej i jej dopływów, wpływały w znacznym stopniu, także zanieczyszczenia obszarowe, doprowadzane z powierzchni gminy oraz górnej, położonej powyżej gminy i miasta Starachowic – typowo rolniczej zlewni rzeki i jej dopływów. Chodzi tu o zanieczyszczenia zawarte w wodach infiltrujących do gruntu oraz w wodach spływających powierzchniowo do cieków, z terenów użytków rolnych, leśnych, nieużytków i innych terenów nieskanalizowanych, wskutek stosowania nawozów naturalnych i sztucznych oraz środków ochrony roślin.

Zanieczyszczenie gleb i szaty roślinnej.

Postępująca urbanizacja oraz ekspansja funkcji charakterystycznych dla obszarów miejskich na tzw. tereny otwarte przyczynia się do szybkiej dewastacji cennej roślinności występującej na terenach leśnych oraz w rezerwach. Obok opisanych, w powyższych rozdziałach czynników, wpływających negatywnie na stan środowiska przyrodniczego gminy i regionu, jako równie istotny wskazać należy problem związany z niewłaściwie funkcjonującym systemem zbiórki, segregacji i odzysku wszystkich odpadów. Funkcjonujący na terenie gminy system nie jest „szczelny” – główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, iż nie udało się do tej pory objąć wszystkich mieszkańców zorganizowanym odbiorem odpadów. Skutki takiego stanu, powodują sukcesywne powstawanie „dzikich wysypisk”, a także zaśmiecanie terenu, pól, dolin, lasów, a zatem obszarów cennych przyrodniczo.

UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-KULTUROWE.

Przeznaczenie i zagospodarowanie terenów położonych na obszarze Gminy Brody.

W granicach administracyjnych gminy dominują tereny leśne, zajmujące ponad 72% jej powierzchni. Ich największe połacie rozciągają się na północny wschód oraz na północny zachód od głównej osi krajobrazu, jaką tworzy przecinająca gminę – w jej południowej części – rzeka Kamienna. W jej dolinie, jak również wzdłuż dwóch dróg krajowych przebiegających na kierunkach pn–pd i wsch–zach skoncentrowane są tereny o funkcjach odmiennych od dominującej (leśnej), ściślej związane z działalnością człowieka – od skupisk zabudowy (głównie wsi w układzie ulicowym) po towarzyszące im tereny o charakterze rolniczym.

W skład gminy wchodzi 16 sołectw:

Lipie - obszerne sołectwo o funkcji związanej przede wszystkim z gospodarką leśną. W północnej części sołectwa znajduje się większa enklawa zabudowy - ze wszystkich stron otoczona obszernym kompleksem lasów państwowych. Takie położenie izoluje wieś Lipie od reszty gminy, co sprawia, że panuje tam bardzo kameralny klimat. Zabudowa jest skoncentrowana wzdłuż dróg, można tu znaleźć domy drewniane charakterystyczne dla tego regionu i stanowiące jednocześnie szczególny walor lokalnego krajobrazu. Pozostałą część sołectwa tworzą tereny rolne, łąki i pola położone na finezyjnie falujących pagórkach. Na terenie sołectwa występują różnorodne prawne formy ochrony przyrody, w tym m. in. Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Uroczyska Lasów Starachowickich. Na tym obszarze znajduje się również odcinek kolei wąskotorowej w obrębie gminy Brody z 1950 r., wpisany do rejestru zabytków przez Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków (nr rejestru A. 827).

Lubienia - rozległe sołectwo o dominującej funkcji gospodarki leśnej. W południowej części sołectwa znajduje się większa enklawa zabudowy, sąsiadująca bezpośrednio z miejscowością Młynek oraz Przymiarki. Przez ten teren przechodzi droga krajowa nr 9, rozcinając wieś na dwie części. Zabudowa, w przeważającej części nowa, pozbawiona istotnych wartości kulturowych, skoncentrowana jest wzdłuż dróg. Przez teren wsi przechodzą liczne ciekі wodne, z czego dwa wyznaczają „lokalne” korytarze ekologiczne. Na terenie sołectwa występują różnorodne prawne formy ochrony przyrody, w tym m. in. Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Uroczyska Lasów Starachowickich, rezerwat „Rosochacz”, „Skały pod Adamowem” oraz projektowany rezerwat „Zapadnie Doły”. Na terenie wsi Lubienia, w części zwanej Połać znajdują się zabudowania Nadleśnictwa Starachowice. Na tym obszarze znajduje się też kapliczka św. Jana Nepomucena z pierwszej połowy XIX wieku, wpisana do Gminnej Ewidencji Zabytków (nr wpisu 14/2009).

Przymiarki - niewielkie sołectwo, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Przymiarki, jest to wieś o charakterze głównie rolniczym. Zabudowa w przeważającej części pozbawiona istotnych wartości kulturowych skoncentrowana jest wzdłuż dróg. Przez teren wsi przechodzą liczne ciekі wodne, z czego

trzy wyznaczają „lokalne” korytarze ekologiczne.

Budy Brodzkie - niewielkie sołectwo o charakterze głównie rolniczym, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Budy Brodzkie od północnego - zachodu sąsiadują z Przymiarkami, a z pozostałych stron są otoczone obszernym kompleksem lasów państwowych. Takie położenie izoluje sołectwo od reszty gminy, co sprawia, że panuje tam bardzo kameralny klimat. Zabudowa skoncentrowana jest wzdłuż jednej drogi, można tu znaleźć domy drewniane charakterystyczne dla tego regionu. Pozostała część sołectwa to tereny rolne, łąki i pola położone na malowniczo pofalowanych pagórkach.

Młynek - niewielkie sołectwo, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Młynek jest to wieś o charakterze głównie rolniczym. Zabudowa w przeważającej części pozbawiona jest istotnych wartości kulturowych, skoncentrowana jest wzdłuż dróg. Przez teren wsi przechodzą liczne ciek wodne, z czego trzy wyznaczają „lokalne” korytarze ekologiczne.

Brody - duże sołectwo o dość zróżnicowanej strukturze przestrzennej można tu znaleźć obszary zarówno silnie zurbanizowane, jak i bogate przyrodniczo. Przez teren sołectwa Brody przechodzą dwa istotne ciągi komunikacyjne o znaczeniu ponadlokalnym - droga krajowa nr 9, oraz linia kolejowa nr 25 relacji Łódź Kaliska – Dębica, rozcinające obszar sołectwa na cztery odrębne jednostki:

- teren położony na południe od linii kolejowej i na zachód od drogi krajowej nr 9. Są to płaskie rozległe tereny, w części położone w strefie zagrożenia powodziowego. Obszar ten jest mocno zurbanizowany, z dominującą funkcją usługowo administracyjną. Na wschód od zbiornika rozciągają się tereny wykorzystywane do celów sportu i rekreacji. Zabudowa znajdująca się na tym obszarze jest w większości nowa i pozbawiona istotnych wartości kulturowych
- enklawa – Brody Połagiew, na wschód od torów kolejowych. Zabudowa w przeważającej części pozbawiona istotnych wartości kulturowych jest skoncentrowana wzdłuż drogi Piaskowej, Szkolnej i Akacyjnej. Warto zwrócić uwagę na ciekawie wkomponowany w krajobraz niewielki kościół znajdujący się przy ul. Stoczki. Na tym obszarze występuje eksploatowane złożo Brody Iłżeckie I. Zachodnią część omawianego terenu z uwagi na wysokie walory krajobrazowe oraz bogactwo biosfery, weszła w skład Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Wzgórza Kunowskie.
- **enklawa skoncentrowana wzdłuż ulicy Tatrzańskiej i Stoczki.** Teren na tym obszarze jest malowniczo urzeźbiony. Ulica Tatrzańska, jest wysoko wyniesiona i roztaczają się z niej przepiękne widoki na okolicę, natomiast ulica Stoczki w malowniczy sposób meandruje w krajobrazie.
- **teren położony na północ od linii kolejowej**, tzw. Górki Brodzkie. Obszar ten w malowniczy sposób góruje nad Zalewem Brodzkim. W większości tereny te zostały już zurbanizowane. Przeważa zabudowa nowa i pozbawiona istotnych wartości kulturowych. Część omawianego

terenu znajduje się także w strefie zagrożonej osuwaniem się mas ziemnych.

Szczególnym elementem krajobrazu sołectwa jest Zalew Brodzki - sztuczny zbiornik wybudowany na rzece Kamiennej. Podstawowe funkcje zbiornika to: przeciwpowodziowa - wyrównywanie przepływów Kamiennej do gwarantowanych wielkości, oraz energetyczna i rekreacyjna – wykorzystywany jest on m.in. do uprawiania sportów wędkarskich. W rekreacyjno – sportowym wykorzystaniu zbiornika tkwi olbrzymi potencjał dla rozwoju turystyki na terenie Gminy Brody, rozwój jednak warunkowany podjęciem intensywnych działań na rzecz poprawy czystości akwenu. Na terenie sołectwa Brody występuje Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Wzgórza Kunowskie o kodzie PLH 260039, znajdują się tu także obiekty stanowiące szczególną wartość dla dziedzictwa kulturowego. Są to obiekty zabytkowe nieruchome wpisane do rejestru zabytków przez Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków:

- pozostałość układu wodnego (tama i przepust) z 1840r.;
- dom zarządu dawnej walcowni i pudlingarni (dwa domy robotnicze: ul. Nadrzeczna 15 i 19, staw na rzece Kamiennej, obecnie przekształcony w Zalew Brodzki) z 1840 r.;
- willa drewniana przy ul. Szkolnej 5, z XIX-XXw.;

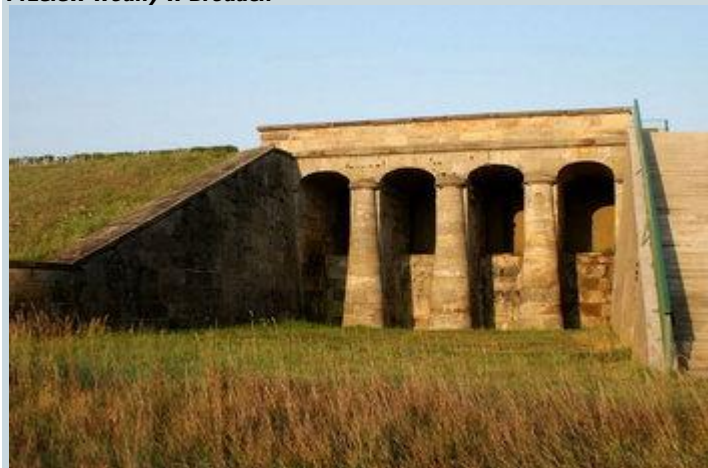
oraz obiekty nieruchome umieszczone w Gminnej Ewidencji Zabytków:

- dawny młyn wodny, p. elektryczny – początek XX w.;
- pozostałości murowanego ogrodzenia – ok. 1920 r.

Pozostałością układu wodnego jest kamienny jaz (przelew wodny) na rzece Kamiennej, który zbudowany został w 1840r. w stylu klasycystycznym. Spiętrzał niegdyś wody rzeki Kamiennej napędzające urządzenia walcowni i pudlingarni (zakładu hutniczego) w Brodach. Zachowany jest w świetnym stanie architektonicznym i malowniczo wkomponowany we współczesną tamę. Obiekt ten jest dobrze znaną "wizytówką" naszej gminy i dlatego umieszczony został w jej herbie. Zachowany do dziś fragment zabytkowej tamy przypomina dziś o wielkim budowniczym Staropolskiego Okręgu Przemysłowego - księdzu Stanisławie Staszicu. W 1816 r. został on Generalnym Dyrektorem Przemysłu i Kunsztów w Królestwie Kongresowym. Staszic opracował długofalowy plan rozbudowy górnictwa, hutnictwa i przemysłu metalowego, w którym zamierzał wybudować ciągi zakładów fabryk żelaznych, położony wzdłuż źródła energii - rzeki Kamiennej. Plan ten udoskonalił Ksawery Drucki - Lubecki. W potężnym kombinacie metalurgicznym, istotną rolę pełniły zakłady w Starachowicach. W górnym biegu Kamiennej zlokalizowane były głównie wielkie piece produkujące surówkę, natomiast poniżej Starachowic, pracowały zakłady w Michałowie, Brodach i Nietulisku, wytwarzające półprodukty i gotowe wyroby żelazne. Ważne ogniwo kombinatu stanowiła wybudowana w 1834 r. i zlokalizowana u podnóża tamy - pudlingarnia i walcownia w Brodach. W trzech piecach pudlowych odwęglano surówkę, pochodzącą głównie z wielkiego pieca w Starachowicach, otrzymując kowalne żelazo. Przekuwano je

pod ponad półtonowym młotem, a następnie walcowano, formując półprodukty: tzw. rygle i kęsy. Nożyce przycinały je do odpowiedniej długości. Wszystkie te urządzenia napędzane były przez siedmiometrowe koło wodne o mocy 40 KM. Niekłą pozostałością samego zakładu jest dziś fragment sztolni i kanału odprowadzającego wodę z komory koła - do rzeki. W celu wykorzystania energii spadku wód wybudowano tamę z siedmioprzęsłowym przelewem, regulującym poziom wody w zalewie. Stawidła wykonał przedsiębiorca murarski Franciszek Schramm. Zaprawy stosowane przez niego (poniżej lustra wody), odpowiadały recepturze wypróbowanej przy budowie Kanału Burgundzkiego. Wyjątkowe w tej budowlę są także kamienne, estetycznie wykończone sklepienia arkad, ponieważ na ogół nad jazem budowano drewniany pomost. Dziś zamiast glonów pokrywających kamień poniżej lustra wody w szczelinach pionowych ścian, bujnie rośnie paproć - zanokcica murowa, ponieważ przelew nie pełni już swojej funkcji technicznej. Jego część, która nie została zniszczona przez powódź, można oglądać do dziś. Przelew stanowi świadectwo wysokiego poziomu myśli technicznej początku XIX w.

Przelew wodny w Brodach

Staw Kunowski - nieduże sołectwo położone w dolinie rzeki Kamiennej. Przez teren sołectwa przechodzi zelektryfikowana linia Łódź – Skarżysko Kamienna – Dęblin – Rzeszów, przecinająca wieś na dwie części. Zabudowa, w przeważającej części pozbawiona istotnych wartości kulturowych, skoncentrowana jest wzdłuż dróg. Pozostałą część sołectwa zajmują tereny rolne, z przewagą użytków zielonych, stanowiących dogodne warunki do wytwarzania artykułów bezpośredniego spożycia w oparciu o hodowlę bydła mlecznego i opasowego, trzody chlewnej i drobiarstwa. Integralnym elementem tych obszarów są otwarcia krajobrazowe o ponadprzeciętnych walorach widokowych, m.in.: wgląd w krajobraz przy skręcie z ulicy Długiej w ulicę Szkolną czy wgląd w krajobraz na ulicy Pastwiska, zaraz za skrętem z drogi krajowej nr 9. Na terenie Stawu Kunowskiego znajdują się obiekty stanowiące szczególną wartość dla dziedzictwa kulturowego, w tym obiekty nieruchome umieszczone w Gminnej Ewidencji Zabytków:

- budynek dawnego młyna motorowego, p. elektrycznego z pierwszej połowy XX wieku (nr wpisu 19/2011)
- dom w Stawie Kunowskim – I.30.XX w. (nr wpisu 20/2011)
- komin suszarni – I.20.XX w. (nr wpisu 21/2011)

Część sołectwa wchodzi w skład Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 - Wzgórza Kunowskie o kodzie PLH 260039. Są to tereny o wysokich walorach krajobrazowych, stanowiących niezaprzeczalny atut miejscowości.

Bór Kunowski - niewielkie sołectwo o charakterze głównie rolniczym, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Budy Brodzkie ze wszystkich stron otoczone są rozległym kompleksem lasów państwowych. Takie położenie izoluje sołectwo od reszty gminy, co sprawia, że panuje tam kameralny klimat. Zabudowa skoncentrowana jest wzdłuż dróg, można tu znaleźć domy drewniane charakterystyczne dla tego regionu, a szczególnym walorem krajobrazu jest rzadko spotykana przewaga ogrodzeń drewnianych. Pozostała część sołectwa to tereny rolne, łąki i pola położone na malowniczo falujących pagórkach.

Krynki - sołectwo położone nad Zalewem Brodzkim. Znaczną część obszaru stanowią Lasy Kryneckie, na obszarze których znajduje się rezerwat przyrody „Skały w Krynkach”. Zabudowa na terenie sołectwa koncentruje się głównie w rejonie wsi Krynki. Jest to wieś położona na wzgórzu, górującym nad otoczeniem. Zabudowa zlokalizowana jest wzdłuż ulic: Długiej, Górnej i Poprzecznej. Niezwykle cennym walorem krajobrazu są liczne wglądy w krajobraz, przede wszystkim z uwagi na charakteryzujące je ponadprzeciętne walory przyrodnicze. Otwarcie szczególnej wartości, jest wgląd w krajobraz na zakończeniu ulicy Górnej. Malowniczym miejscem jest także niewielka enklawa zabudowy znajdująca się po wschodniej stronie drogi krajowej nr.9 – Zakanale. Zabudowa oddzielona jest od ruchliwej trasy pasem zieleni, który bardzo dobrze tłumi hałas komunikacyjny. Na Zakanale dominuje zabudowa drewniana charakterystyczne dla tego regionu, a szczególnym walorem krajobrazu jest – podobnie jak w Borze Kunowskim - rzadko spotykana przewaga ogrodzeń drewnianych.

O wysokich walorach krajobrazowych sołectwa stanowi bogata rzeźba terenu, bogactwo biosfery oraz ciekawe obiekty zabytkowe. Wśród obiektów wartościowych dla dziedzictwa kulturowego na terenie sołectwa Krynki znajdują się obiekty zabytkowe nieruchome wpisane do rejestru zabytków przez Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków:

- zespół kościoła parafialnego (kościół parafialny, brama drewniana z dwoma dzwonicami, otoczenie w granicach ogrodzenia);
- kamienna Figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem z 1904r.;

oraz obiekty nieruchome umieszczone w Gminnej Ewidencji Zabytków:

- kapliczka Św. Nepomucena z I połowy XIX w.;

- cmentarz parafialny Rzym – kat. Z XV w. (nr wpisu 23/2011).

Warto podkreślić, że Zespół kościoła parafialnego jest jednym z najcenniejszych zabytków Gminy Brody. Ponadto niekwestionowane walory tego założenia dopełnia wyjątkowo urokliwe jego położenie w krajobrazie. Świątynię pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny wzniesiono w 1727 roku, lecz co najmniej od stu lat wcześniej, na tym samym miejscu stała drewniarnia kaplica z łaskami słynącym obrazem Matki Bożej. Kościół ma charakter barokowy, nawa jest trójprzęsłowa z dwiema kaplicami w transepcie. W kaplicy północnej znajduje się omawiany obraz Matki Bożej - prawdopodobnie z XVI w. Główne wejście w trójdzielnej fasadzie ozdabia profilowany portal. Dach z więźbą trójsterczykową zwieńczony jest barokową wieżyczką na sygnaturkę. Przed kościołem stoi modrzewiowa, gontem kryta brama i dwie dzwonnice o charakterze barokowym z 1779r. Ciesielka jest oryginalna, a niektóre elementy pochodzą z pierwotnego, XIV-wiecznego kościoła. Mieści się tu dzwon z 1581r. Bramę ozdabiają rzeźbione w drewnie ornamenty. Obecnie nie wszyscy zdają sobie sprawę z tego, że w pierwszych latach XVII w. na jednym z drzew objawiła się Matka Boża. Wybudowano w tym miejscu kamienną kaplicę z wizerunkiem Częstochowskiej Madonny. Po obu stronach obrazu, w ołtarzu znajdują się rzeźby pierwszych polskich męczenników - św. Stanisława i św. Wojciecha. W pierwszej połowie XVII w. wydarzył się tu cud. W pobliskim stawie utonął chłopiec (Andrzej Chamera), a zrozpaczona matka przyszła się użalić do wizytującego akurat parafię pomocniczego biskupa krakowskiego Tomasza Oborskiego. Ten świątobliwy człowiek kazał położyć topielca w kaplicy, a sam zaczął się modlić. Wszyscy byli zdumieni, gdy po około dwóch godzinach od śmierci dziecko ożyło. Srebrna sukienka umieszczona na obrazie, oraz cenne wota świadczące o innych cudach, które się tu dokonały, zostały niestety zrabowane w czasie Potopu Szwedzkiego. Dzierżawca kuźnic brodzkich, Mikołaj Zacharski, pogrążony w wielkim bólu po śmierci żony a potem córki, postanowił ufundować nowy kościół. Dobudowany został do istniejącej kaplicy w 1727 r. Po śmierci fundatora wmurowano w ścianę epitafium, a doczesne szczątki złożono w krypcie pod posadzką kościoła. Spoczywają tam też prochy zasłużonych proboszczów parafii. Masywna, barokowa świątynia, wzniesiona została z drobnziarnistego, tzw. "płaczącego" piaskowca. Po wejściu do kościoła przez ozdobny portal, obserwujemy sklepienia kolebkowo-krzyżowe. Na łuku tęczowym - oddzielającym nawę od prezbiterium - znajdowały się niegdyś późnogotyckie rzeźby z I połowy XVI w., (krucyfiks, figura Matki Boskiej Bolesnej i św. Jana). Niestety nie zachowały się one do dnia dzisiejszego. W wejściach do dwóch kaplic, położonych nieco wyżej niż nawa, znajdują się barokowe kraty. Warto zwrócić uwagę na znajdujące się na zewnątrz dwie chrzcielnice. Jedna jest w typie gotyckim, a druga, większa pochodzi z 1703 r. Naprzeciwko dzwonnicy a zarazem bramy wejściowej, znajduje się figura św. Stanisława biskupa. Według niektórych podań może pochodzić ona z II połowy. XVI w. Zabytkowy kościół wraz z dzwonnica, figurą św. Stanisława biskupa, i otaczającymi go wiekowymi dębami i jesionami stanowi

ciekawy element krajobrazowy. Warto przespacerować się alejkami starej części cmentarza parafialnego, by obejrzeć oryginalne nagrobki z I połowy. XIXw.

Rudnik - nieduże sołectwo rozciągnięte głównie wzdłuż drogi krajowej nr 9. Zabudowa w przeważającej części pozbawiona jest istotnych wartości kulturowych. Przeważają tereny zabudowy zagrodowej powiązanej z funkcją mieszkaniową i usługową. W Rudniku znajduje się zabytek archeologiczny - osada z II okresu epoki brązu - wpisany do rejestru zabytków z terenu Gminy Brody.

Styków - sołectwo o charakterze głównie rolniczym, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Zabudowa w przeważającej części pozbawiona jest istotnych wartości kulturowych, rozciąga się głównie wzdłuż drogi krajowej nr 42, przy czym obszar położony na południe od drogi krajowej, cechuje bardzo bogata rzeźba terenu. Znajdują się tu głównie tereny rolne oraz łąki. Sołectwo obejmuje swym obszarem fragment Zalewu Brodzkiego. Na południowym brzegu zbiornika rozciągają się zielone łąki, stanowiące niewątpliwie istotny walor krajobrazowy sołectwa. Na przeciwległym brzegu Zalewu Brodzkiego, w zachodniej części sołectwa zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków. Po stronie wschodniej znajduje się niewielka enklawa zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej. Pozostałe tereny na północnym brzegu zbiornika stanowią rezerwy terenowe, będące własnością gminy.

Jabłonna - niewielkie sołectwo, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Zabudowa, głównie o charakterze zagrodowym i jednorodzinnym, skoncentrowana jest wzdłuż dróg przebiegających przez miejscowość.

Kuczów - niewielkie sołectwo, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Przez teren ten przechodzi droga krajowa nr 9, rozcinając wieś na dwie części. Zabudowa, w przeważającej części pozbawiona istotnych wartości kulturowych, skoncentrowana jest wzdłuż dróg.

Dziurów - niewielkie sołectwo, przez teren którego przechodzi linia kolejowa nr 25 relacji Łódź Kaliska – Dębica przecinając wieś na dwie części. Na południe od linii kolejowej rozciągają się zielone łąki. Jest to obszar w całości położony w strefie zagrożenia powodzią. Na północ od linii kolejowej znajduje się enklawa zabudowy zagrodowej i tereny żywiolowo rozwijającej się podmiejskiej zabudowy mieszkaniowej.

Adamów - sołectwo, którego znaczną część stanowią lasy. W południowej części sołectwa znajduje się duża enklawa zabudowy. Jest to obszar, który cechuje wysoki stopień urbanizacji. Zabudowa, w przeważającej części nowa i o charakterze podmiejskim, skoncentrowana jest wzdłuż dróg.

Ruda - niewielkie sołectwo, o charakterze rolniczym, położone na wolnej od zalesień przestrzeni. Także przez teren tego sołectwa przechodzi linia kolejowa nr 25 relacji Łódź Kaliska – Dębica. Zabudowa jest skoncentrowana wzdłuż dróg biegnących przez Rudę. Sołectwo otoczone jest znaczną ilością terenów leśnych, tworzących malownicze enklawy o kameralnym charakterze, które idealnie nadają się dla

rozwoju agroturystyki. W zachodniej części sołectwa Ruda znajdują się malownicze wzniesienia i pagórki, które wraz z Zalewem Brodzkim tworzą walor krajobrazowy wysokiej wartości.

Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.

Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony, dla poszczególnych – opisanych powyżej – sołectw można określić w następujący sposób:

Lipie - stan krajobrazu należy określić jako bardzo dobry. Rolniczy charakter, kameralny klimat panujący we wsi, wysokie walory krajobrazu oraz otoczenie sołectwa lasami, tworzą idealne miejsce na rozwój agroturystyki. Należy dążyć do utrzymania tendencji zabudowy skoncentrowanej wokół drogi, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz. Na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące je przed dalszą – a w szczególności niekontrolowaną ekspansją urbanistyczną.

Lubienia - stan krajobrazu, za wyjątkiem obszarów bezpośrednio sąsiadujących z drogą krajową, można określić jako dobry. Na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją urbanizacji. Należy utrzymywać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę.

Przymiarki - stan krajobrazu można określić jako dobry. Na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją urbanizacji. Należy utrzymywać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę.

Budy Brodzkie - stan krajobrazu należy określić jako bardzo dobry. Rolniczy charakter, kameralny klimat panujący we wsi, ciekawy krajobraz okalający enklawę zabudowy, oraz otoczenie sołectwa lasami, tworzą tu idealne miejsce na rozwój agroturystyki. Należy dążyć do utrzymania tendencji zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz. Na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed niekontrolowaną ekspansją urbanizacji.

Młynek - stan krajobrazu, za wyjątkiem obszarów bezpośrednio sąsiadujących z drogą krajową, można określić jako dobry. Na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją urbanizacji. Należy utrzymywać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz.

Brody – krajobraz, szczególnie wzdłuż drogi krajowej nr 9, wymaga uporządkowania. Należy dążyć do stopniowego odchodzenia od zainwestowania mieszkaniowego i inwestycyjnego kubaturowego na obszarach zagrożonych powodzią. Na pozostałych terenach należy dążyć do rozwoju urbanizacji w oparciu o zabudowę mieszkaniową, dogęszczając istniejącą tkankę, oraz do tworzenia ośrodka usługowo – administracyjnego o znaczeniu gminnym. W przypadku enklawy skoncentrowanej wzdłuż

ulicy Tatrzańskiej i Stoczki powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, hamujące ekspansję urbanizacji. Należy dążyć do utrzymania charakteru drogi panoramicznej w przypadku ulicy Tatrzańskiej i ulicy Stoczki. Dla terenu położonego na północ od linii kolejowej wszelkie ograniczenia planistyczne powinny prowadzić do powstawania zabudowy skoncentrowanej, minimalizując spontaniczne rozprzestrzenianie się zabudowy.

Staw Kunowski - na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją urbanizacji. Na terenach już zurbanizowanych należy utrzymać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę.

Bór Kunowski - stan krajobrazu należy określić jako bardzo dobry. Rolniczy charakter, kameralny klimat panujący we wsi, wysokie walory krajobrazu oraz otoczenie sołectwa lasami, tworzą tu idealne miejsce na rozwój agroturystyki. Należy dążyć do utrzymania tendencji zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz. Bór Kunowski jest to miejsce niezwyklej urody o wysokich walorach kulturowo - krajobrazowych, w związku z powyższym powinno być w opracowywanym Studium uznane za istotny dla gminy zespół przyrodniczo – krajobrazowy i jako takie podlegać ochronie przed spontanicznym zainwestowaniem.

Krynki - rolniczy charakter, kameralny klimat panujący we wsiach Krynki i Zakanale, wysokie walory krajobrazu oraz znaczne zalesienie sołectwa, tworzą tu idealne miejsce na rozwój agroturystyki. Należy dążyć do utrzymania tendencji zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz. Ponadto, warto zaznaczyć, iż jakość i ilość otwarc krajobrazowych we wsi Krynki sprawia, że ulice Długa, Górna i Poprzeczna mają charakter drogi panoramicznej i należy podjąć wszelkie możliwe działania, aby ten walor ochronić przed ekspansją urbanizacji. Programując założenia polityki przestrzennej należy na część tych terenów – głównie Zakanale - nałożyć planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją spontanicznej urbanizacji. Ze względu na wysokie walory krajobrazowe rejonu położonego na zachód od drogi krajowej nr 9 (bardzo bogata rzeźba terenu), obszar ten powinien zostać uwolniony od zabudowy. Warto podkreślić, że jadąc drogą krajową, wielokrotnie mamy okazję podziwiać kościół parafialny, który usytuowany jest na wzgórzu.

Rudnik – brak szczególnych walorów krajobrazowych, na obszarach nie użytkowanych rolniczo. Sugeruje się dolesienia.

Styków - ze względu na wysokie walory krajobrazowe należy ograniczyć spontaniczny rozwój urbanizacji tego obszaru, dążąc do powstawania skoncentrowanych enklaw zabudowy, wpisanych w otaczającą je przyrodę. W sąsiedztwie zalewu należy dążyć do ograniczenia ingerencji inwestycyjnych z wyjątkiem przedsięwzięć związanych z racjonalną gospodarką wodną oraz turystycznym wykorzystaniem tego obszaru. Ze względu na ciekawe walory krajobrazowe związane z

lokalizacją zbiornika, obszar położony we wschodniej części sołectwa idealnie nadaje się do rozwoju funkcji związanych z turystką.

Jabłonna - Stan krajobrazu należy określić jako dobry. Należy utrzymywać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz. Zasadniczym walorem sołectwa jest bogate ukształtowanie terenu, użytkowanego rolniczo oraz tereny podmokłe, powiązane z ciekami wodnymi. Na tych obszarach powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją urbanizacji.

Kuczów - stan krajobrazu można określić jako dobry. Należy utrzymywać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę.

Dziurów - należy dążyć do ograniczenia ingerencji inwestycyjnych na terenach położonych w południowej części sołectwa - z wyjątkiem przedsięwzięć związanych z gospodarką wodną. W przypadku terenów zlokalizowanych w północnej części brak jest przeciwwskazań dla poszerzenia oferty terenów przeznaczonych pod zabudowę, należy jednak w pierwszej kolejności dogęszczać istniejącą tkankę osadniczą, dążąc do tworzenia zabudowy skoncentrowanej.

Adamów - ciekawe położenie otoczonej lasami wsi, połączone z dynamicznie rozwijającą się zabudową jednorodziną powoduje, że obszar ten stanowi dobrą ofertę mieszkaniową dla ludności związanej zawodowo ze Starachowicami.

Ruda - należy utrzymywać tendencję zabudowy skoncentrowanej, dogęszczając istniejącą tkankę, przy jednoczesnym zachowaniu ciekawych wglądów w krajobraz. W zachodniej części sołectwa powinny obowiązywać planistyczne ograniczenia, chroniące te tereny przed ekspansją urbanizacji. Zalew Brodzki wraz z omawianym obszarem powinien być w opracowywanym Studium uznany za istotny dla gminy zespół przyrodniczo – krajobrazowy.

Niewątpliwie największym atutem gminy Brody jest szczególnej wartości krajobraz. Obfitość występowania cennych i chronionych siedlisk roślinnych - głównie leśnych, złożona budowa geologiczna obszaru i wynikające z niej unikalne formy rzeźby powierzchni, wreszcie bogata sieć rzeczna i zbiornik zaporowy, składają się na wielkie przyrodnicze bogactwo gminy Brody. Toteż obszar gminy – mimo iż formalnie jest ona gminą podmiejską, jest znacząco predysponowany do pełnienia funkcji rekreacyjno – turystycznych, a tym samym do sytuowania w granicach gminy wszelkich form i obiektów umożliwiających i ułatwiających wykonywanie takich funkcji. Służąca potrzebom mieszkańców zabudowa mieszkaniowa, w części także usługowa i produkcyjna, powinna być traktowana jako funkcja uzupełniająca gminy. W zakresie nowo projektowanych terenów budowlanych polityka przestrzenna gminy powinna być ukierunkowana na tworzenie zwartych enklaw zabudowy, współtworzących krajobraz.

Użytkowanie terenu oraz stan prawny gruntów.

W strukturze użytkowania gruntów znaczącą rolę odgrywają lasy, których powierzchnia zajmuje obecnie ok. 72% powierzchni gminy. Udział powierzchni lasów w gminie Brody jest więc znacznie wyższy od średniego udziału powierzchni lasów na terenie Polski (28%). Systematyczne zwiększenie powierzchni lasów jest wynikiem realizacji krajowego programu zwiększania lesistości.

Struktura użytkowania gruntów na obszarze objętym opracowaniem Studium przedstawia się następująco:

Stan prawny gruntów, zlokalizowanych w granicach administracyjnych gminy:

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2019
użytki rolne (ha)											
ogółem (ha)	3758	3755	3753	3682	3710	3709	3702	3702	3702	3293	3240
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	3311	3350	3417	3436	3470	3470	3440	-	-	-	-
grunty orne (ha)											
ogółem (ha)	2729	2730	2483	2426	2475	2477	2440	2440	2440	2216	2170
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	2465	2482	2288	2297	2328	2330	2300	-	-	-	-
sady (ha)											
ogółem (ha)	42	42	34	34	34	32	31	31	19	19	19
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	39	40	32	32	32	30	30	-	-	-	-
łąki (ha)											
ogółem (ha)	665	663	1045	1032	1013	1011	1030	1030	1030	930	926
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	557	571	967	970	970	970	970				
pastwiska (ha)											
ogółem (ha)	322	320	191	190	188	189	201	201	213	128	125
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	250	257	130	137	140	140	140	-	-	-	-
lasy (ha)											
ogółem (ha)	11147	11156	11160	11475	11499	11507	11507	11507	11507	11450	11467
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	212	208	215	215	215	219	213	-	-	-	-
pozostałe grunty i nieużytki (ha)											
ogółem (ha)	1220	1214	1212	968	916	909	916	916	916	1382	1418
w gospodarstwach indywidualnych (ha)	233	235	237	254	266	268	266	-	-	-	181

Numer gr. rej.	Numer podgr. rej.	Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy lub podgrupy rejestrowej	Powierzchnia ogólna gruntów w ha
1.	1.1.	Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	23

	1.2.	Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwa	11 437
	1.3.	Grunty w trwałym zarządzie państw. jedn. Organizacyjnych w z wyłączeniem gruntów PGL	256
	1.4.	Grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa	89
	1.5.	Grunty Skarbu Państwa przekazane do zagosp. Agencji Mienia Wojskowego	0
	1.6.	Grunty Skarbu Państwa przekazane do zagosp. Wojskowej Agencji Mieszk.	0
	1.7.	Pozostałe grunty Skarbu Państwa spośród grupy zaliczanych do 1 grupy	163
	Razem 1.1. - 1.7.	Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	11 968
2.	2.1.	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	23
	2.2.	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym państwowych os. prawnych	11
	2.3.	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0
	2.4.	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	16
	Razem 2.1. - 2.4.	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	50
3.		Grunty spółek Skarbu Państwa, przeds. Państwowych i innych osób prawnych	0
4.	4.1.	Grunty wchodzące w skład gminnych zasobów nieruchomości z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	96
	4.2.	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazywane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	0
	4.3.	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczonych do 4 grupy	4
	Razem 4.1. - 4.3.	Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	100

5.	5.1.	Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	0
	5.2.	Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym osób prawnych	0
	5.3.	Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0
	5.4.	Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	0
	Razem 5.1. - 5.4.	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	0
6.	6.1.	Grunty, które są wł. gm. osób prawnych, oraz grunty których wł. są nieznani	0
	6.2.	Grunty, które są wł. powiatu osób prawnych, oraz grunty których wł. są nieznani	0
	6.3.	Grunty, które są wł. woj. osób prawnych, oraz grunty których wł. są nieznani	0
	Razem 6.1. - 6.3.	Grunty, które są własnością samorządowych osób prawnych, oraz grunty których wł. są nieznani	0
7.	7.1.	Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	2 609
	7.2.	Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	1 271
	Razem 7.1. - 7.2.	Grunty osób fizycznych	3 880
8.	8.1.	Grunty, które są wł. roln. spółdz. produkcyjnych i ich zw. oraz grunty których właściciele są nieznani	0
	8.2.	Grunty, które są własnością spółdzielni mieszkaniowych i ich związków oraz grunty, których właściciele nie są znani	1
	8.3.	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczonych do 8 grupy	1
	Razem 8.1. - 8.2.	Grunty spółdzielni	2
9.		Grunty kościołów i związków wyznaniowych	14
10.		Wspólnoty gruntowe	1

11.	11.1.	Grunty wchodzące w skład pow. zas. nier. z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd	62
	11.2.	Grunty powiatów przekazane w trwały zarząd oraz grunty, których właściciele nie są znani	1
	11.3.	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do 11 grupy	0
	Razem 11.1.-11.3.	Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	63
12.	12.1.	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	0
	12.2.	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym osób prawnych	0
	12.3.	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0
	12.4.	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	0
	Razem 12.1.-12.4.	Grunty powiatów przekazane w użytkowanie wieczyste	0
13.	13.1.	Grunty wchodzące w skład wojewódzkiego zasobu nieruchomości	1
	13.2.	Grunty wojewódzkie przekazane w trwały zarząd oraz grunty których wł. są nie są znani	0
	13.3.	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do gruntów 13 grupy	0
	Razem 13.1.-13.3.	Grunty wojewódzkie z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	1
14.	14.1.	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	0
	14.2.	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym wojew. osób prawnych	0
	14.3.	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0
	14.4.	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	0
	Razem 14.1.-14.4.	Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste	0
15.	15.1.	Grunty spółek prawa handlowego	1
	15.2.	Grunty partii politycznych i stowarzyszeń	2
	15.3.	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do 15 grupy	46

	Razem 15.1.-15.3.	Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych w pkt. 1-14	49
Razem grupy 1-15.	-	-	16 127

UWARUNKOWANIA KULTUROWE

Środowisko kulturowe - stan dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

W granicach gminy Brody występują następujące obiekty świadczące o wartościach kulturowych:

Brody

Wskazuje się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach:

- 1) urządzenie wodne na rzece Kamiennej, nr rej.: 217 z 01.12.1956 r. A.801/1-2, w skład którego wchodzi:
 - a) tama, nr rej.: 176 z 15.06.1967 r.,
 - b) przepust, nr rej.: 176 z 15.06.1967 r.;
- 2) dom zarządu dawnej walcowni i pudlingarni wpisany, nr rej. 181 z 06.09.1971 r. i 30.09.1996 r. nr A.802;
- 3) dom nr 233 (ob. ul. Szkolna 5), nr rej.: 1181z 16.05.1994 r. A.803.

Wskazuje się następujące obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków:

- 1) figura Chrystusa Frasobliwego w Brodach, nr karty 12/2009;
- 2) dawny młyn wodny, p. elektryczny w Brodach, nr karty 17/2011;
- 3) pozostałości murowanego ogrodzenia, nr karty 22/2011.

Wskazuje się na rysunku granicę ochrony konserwatorskiej pozostałości zakładu przemysłowego (staszicowskiego), w granicach której wszelkie działania inwestycyjne należy realizować w uzgodnieniu ze Świętokrzyskim Konserwatorem Zabytków w Kielcach.

Krynki

Wskazuje się, na rysunku studium:

- 1) obiekt wpisany do rejestru zabytków Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach pod nr A804/1-3 zespół kościoła parafialnego pw. św. Wniebowzięcia NMP, w skład

którego wchodzi kościół parafialny, brama (drewniana z dwiema dzwonicami), otoczenie kościoła w granicach ogrodzenia (cmentarz przykościelny) wpisany do rejestru;

- 2) obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków:
- a) kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Krynkach,
 - b) cmentarz parafialny,
 - c) kamienna chrzcielnica z 1703 r. przy kościele pw. WNMP w Krynkach,
 - d) figura św. Stanisława Biskupa,
 - e) brama oraz dwie dzwonnice z 1779 r. przy kościele pw. WNMP w Krynkach,
 - f) kamienna figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem z 1904 r.,
 - g) figura Chrystusa Frasobliwego w Krynkach,
 - h) kapliczka św. Jana Nepomucena w Krynkach.

Wyznacza się na rysunku strefę ekspozycji zespołu kościoła parafialnego, w granicach której zabrania się lokalizacji obiektów kubaturowych poza utrzymaniem istniejącej bryły kościoła i dawnej plebanii.

Dziurów

Wskazuje się na rysunku studium obiekt wpisany do gminnej ewidencji zabytków - kapliczka św. Jana Nepomucena, ul. św. Jana, mur., 2 ćw. XX w.;

Lubienia

Wskazuje się na rysunku studium obiekt wpisany do gminnej ewidencji zabytków - kapliczka św. Jana Nepomucena, w pobliżu drogi krajowej nr 9, mur., pocz. XIX w.;

Młynek

Wskazuje się na rysunku studium obiekt wpisany do gminnej ewidencji zabytków - budynek dawnego młyna wodnego, p. elektrycznego, ul. Podgórska 39, drewn. 1918, rozbud. 1970 r.

Staw Kunowski

Wskazuje się na rysunku studium obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków:

- dom, ul. Kolejowa 3, drewn., l. 30 XXw.;
- zespół tartaku:
 - komin suszarni, mur., l. 20 XXw.
 - dom robotników, drewn. - mur., l. 20 XXw.
- budynek dawnego młyna motorowego, p. elektrycznego, ul. Nadrzeczna, mur., l. 20 XX w.;

Styków

Wskazuje się na rysunku studium obiekt wpisany do gminnej ewidencji zabytków - budynek dawnego młyna motorowego, p. elektrycznego, ul. Słoneczna 31, drewn.

Wykaz zamykają zlokalizowane na terenie gminy - pomniki i mogiły:

- Pomnik w Borze Kunowskim – w hołdzie mieszkańcom Gminy Brody, ofiarom II wojny światowej;
- Mogiła zbiorowa w Krynkach – cmentarz parafialny ofiar pacyfikacji;
- Mogiła pojedyncza Gajowego Kazimierza Czaji – leśnictwo Klepacze;
- Mogiła Józefa Kuchty – żołnierza WP Klepacze;
- Mogiła zbiorowa w leśnictwie Myszki – ofiary II wojny światowej;
- Mogiła NN w leśnictwie Połagiew – II wojna światowa;
- Mogiła NN w leśnictwie Lubienia – II wojna światowa.

Na terenie gminy znajduje się także **stanowisko archeologiczne**. Jest ono zlokalizowane w miejscowości Rudnik (nr stanowiska wg AZP – 82-68) i rozpoznane jako osada kultury trzcinieckiej, II okresu epoki brązu. W celu ochrony wartości naukowych i poznawczych stanowiska archeologicznego, wszelkie podejmowane prace ziemne i budowlane oraz działania zmierzające do zmiany dotychczasowego zagospodarowania wymagają uzyskania szczegółowych warunków konserwatorskich (Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) oraz zapewnienia warunków dla przeprowadzenia badań archeologicznych (w formie badań wykopaliskowych, badań sondażowych, nadzoru archeologicznego). Informację o występowaniu stanowiska archeologicznego należy umieszczać w rysach i wypisach ze studium (...). Właściwy wpis należy umieścić w decyzji o pozwoleniu na budowę.

Warto również wskazać, jako miejsca posiadające pewien walor historyczny także tereny, nieczynnych już, kopalni: „Henryk”, „Majówka”, „Strzelnica Stefania” i „Zębiec”. Mimo iż stanowią ważne świadectwo przeszłości regionu (Gmina Brody wchodziła w skład Staropolskiego Okręgu Przemysłowego) nie są obecnie objęte żadną prawną formą ochrony.

Ewidencja stanowisk archeologicznych nie jest zbiorem zamkniętym – możliwe są nowe odkrycia lub weryfikacja obecnej ewidencji stanowisk. Powstanie ewentualnych rozbieżności między stanem faktycznym, a wykazem zamieszczonym w studium nie wpływają na zachowanie zgodności sporządzanych planów miejscowych ze studium, jak też nie dezaktualizują ich ustaleń.

Analiza istniejącego zagospodarowania wykazała, że w granicach gminy Brody nie występują obiekty o szczególnych wartościach i walorach rangi dóbr kultury współczesnej.

Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Brak jest sporządzonego audytu krajobrazowego

Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia, oraz zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem

Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia oraz zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, szczegółowo zostały omówione w dalszej części dokumentacji. Poddano wówczas analizom sytuację demograficzną gminy, strukturę gospodarczo-ekonomiczną gminy, bezrobocie, oceniono jakość zamieszkiwania. Analizom poddano również infrastrukturę społeczną, w tym z dziedziny kultury, sportu czy ochrony zdrowia.

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w gminie podlega stopniowej poprawie, zwłaszcza w sytuacjach zachodzących zmian przestrzennych czy dokonywanym modernizacjom. Ważne jest jednak to, że ta problematyka w gminie nie jest pomijana i następuje stopniowa poprawa w tym zakresie. Zatem w przyszłości należy oczekiwać zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Warunki i jakość życia mieszkańców – demografia.

Gminę Brody zamieszkiwało 10 612 osób na koniec 2020 r. (5420 kobiet oraz 5192 mężczyźn)osób. Przy dużej powierzchni i dużym odsetku powierzchni lasów daje to wskaźnik gęstości zaludnienia na poziomie 67 os/km², jest to wartość dużo niższa od średniej krajowej.

Tab. Stan ludności i ruch naturalny.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2020
ogółem	11104	10941	10908	10925	10925	10869	10875	10875	10860	10896	10871	10612
mężczyźni	5480	5383	5350	5359	5348	5311	5300	5293	5284	5288	5259	5420
kobiety	5624	5558	5558	5566	5577	5558	5575	5582	5576	5608	5612	5192

Jak widać z powyższej tabeli występuje powolna tendencja spadku liczby ludności zamieszkującej teren gminy. Przewaga kobiet nad mężczyznami jest jedną z niższych pośród gmin województwa świętokrzyskiego.

Rynek pracy, zatrudnienie.

Strukturę jednostek gospodarczych oraz zatrudnienie przedstawiają poniższe dwie tabele:

Tabela. Jednostki gospodarcze.

	1995	1996	1997	2002	2003	2004	2008	2009	2010	2020
jednostki zarejestrowane według sektorów										
ogółem (jed. gosp.)	247	312	309	532	524	496	547	548	609	612
sektor publiczny										
ogółem (jed. gosp.)	15	15	16	18	17	18	21	21	21	20
sektor prywatny										
ogółem (jed. gosp.)	232	297	293	514	507	478	526	527	588	592
osoby fizyczne (jed. gosp.)	208	268	256	465	458	426	459	462	517	518

Tabela. Rynek pracy, pracujący według sektorów, bezrobocie.

	1995	1996	2002	2003	2004	2010	2020
pracujący wg płci							
ogółem	1721	1774	1213	1313	1308	1123	1076
mężczyźni	1092	1127	876	907	885	682	657
kobiety	629	647	337	406	423	441	419
pracujący wg sektorów i płci							
sektor rolniczy							
ogółem	138	119	27	22	-	-	-
mężczyźni	112	100	25	21	-	-	-
kobiety	26	19	2	1	-	-	-
sektor przemysłowy							
ogółem	1106	1122	975	963	-	-	-
mężczyźni	831	841	769	775	-	-	-
kobiety	275	281	206	188	-	-	-
sektor usługowy razem							
ogółem	477	533	211	328	-	-	-
mężczyźni	149	186	82	111	-	-	-
kobiety	328	347	129	217	-	-	-
sektor usługowy - usługi rynkowe							
ogółem	109	146	56	84	-	-	-
mężczyźni	37	57	31	50	-	-	-
kobiety	72	89	25	34	-	-	-

sektor usługowy - usługi nierynkowe							
ogółem	368	387	155	244	-	-	-
mężczyźni	112	129	51	61	-	-	-
kobiety	256	258	104	183	-	-	-
Bezrobocie							
ogółem	-	-	-	1416	1453	934	890
mężczyźni	-	-	-	751	742	480	440
kobiety	-	-	-	665	711	454	450

Tabela. Bezrobocie.

ROK	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2020
Liczba bezrobotnych	1	1 161	1 498	1 556	1 670	1 756	1416	1453	1280	953	731	727	941
Stopa bezrobocia%	10,2	14,4	13,5	14	15	15,6	13	13,4	11,8	8,8	6,7	6,7	8,6

W rejestrze prowadzonym przez Urząd Gminy w Brodach figurują aktualnie (na dzień 31.12.2020r.) 443 podmioty gospodarcze prowadzące działalność.

W roku 2020 zarejestrowano 55 podmioty, a wykreślono z ewidencji 47. Jest to pierwszy rok od dłuższego czasu, w którym ilość wykreśleń z ewidencji nie przekracza ilość zarejestrowanych działalności.

Do ewidencji zgłaszano przede wszystkim działalność z zakresu handlu detalicznego i obwoźnego oraz różnego rodzaju usługi, m.in. usługi związane z gospodarką leśną.

Zmniejszyła się liczba osób podejmujących działalność gospodarczą związaną z transportem i usługami budowlanymi.

Wśród działalności gospodarczych prowadzonych przez mieszkańców gminy Brody wyróżniają się punkty handlowe, ze względu na wydawanie tym osobom oddzielnych zezwoleń na sprzedaż (podawanie) napojów alkoholowych.

Pracujący ogółem w roku 2020 stanowili grupę 1721 osób, w roku 2004 - 1308. Najwięcej spośród pracujących stanowią osoby zatrudnione w przemyśle i usługach.

Bezrobocie, które w roku 2020 obejmowało 1804 osób, a w roku 2004 obejmowało 1453 osoby wykazuje powolny, ale systematyczny spadek.

Do ważniejszych pracodawców na terenie gminy Brody należą następujące podmioty

gospodarcze:

- FROL POL
- "ZĘBIEC" Zakłady Górniczo - Metalowe S.A.
- Z.P.H.U. "MIKRON" (produkcja części do samochodów i maszyn) Lubienia
- P.P.H.U. "SPEC" s.c. Artur Śliwa Wiesław Zawłocki
- P.W. "TRUCHLEWSKI" (Usługi instalacyjne sieci wod-kan, co i gaz) Brody
- Zakład usług Leśnych "Leśnik" Krynki
- DPS,
- P.P.H.U. "IRENA" (stacja paliw) Krynki
- "ZEJ-DROB" (ubojnia drobiu) Adamów
- Firma Transportowo -Handlowa "MIRADEX"
- PPH "Wer-Pol"
- P.W. "BUDZYŃ" (przetwórstwo mięsa) Krynki
- "KUCHARSCY" sp. j. (paliw, piekarnia) Lubienia
- Pocheć Andrzej (piekarnia) Krynki
- P.P.H. "KWASMAR" (przetwórstwo spożywcze) Adamów
- PPHU Zapala
- Stacja Paliw.

Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Brody funkcjonują trzy ośrodki zdrowia:

- Ośrodek Zdrowia w Brodach – Krynki;
- Ośrodek Zdrowia w Stykowie – Styków;
- Ośrodek Zdrowia w Lubieni – Lubienia;
- Gabinet rehabilitacji.

Funkcjonujące tu cztery poradnie specjalistyczne: okulistyczna, ginekologiczno-położnicza, reumatologiczna oraz logopedyczna – są na obszarach wiejskich - nadal ewenementem, dlatego obsługują one nie tylko mieszkańców Gminy Brody, ale coraz częściej także pacjentów z innych gmin, w tym również ze Starachowic. Gminna służba zdrowia w Brodach została, kilka lat wcześniej, sprywatyzowana, co poprawiło jakość świadczonych przez nią usług. Tym niemniej główny problem, związany z ochroną zdrowia mieszkańców stanowi – jak w przypadku wielu innych wiejskich obszarów kraju – brak lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz polityka finansowa Narodowego Funduszu Zdrowia.

Oświata

Zadania z zakresu oświaty na terenie gminy Brody realizują:

- Szkoła Podstawowa w Adamowie;
- Szkoła Podstawowa w Brodach im. Korczaka;
- Szkoła Podstawowa w Dziurowie;
- Szkoła Podstawowa im. Jana Barańskiego w Krynkach;
- Szkoła Podstawowa w Lipiu;
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lubieni;
- Szkoła Podstawa w Rudniku;
- Szkoła Podstawa w Stawie Kunowskim;
- Zespół Placówek Oświatowych w Stykowie;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Krynkach;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rudzie.

Instytucje na terenie gminy Brody:

Urząd Pocztowy w Brodach;

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Brody;

Centrum Kultury i Rekreacji Lokalnej; Brody;

Gminna Biblioteka Publiczna; Brody;

Komisariat Policji w Brodach Brody;

Zakład Gospodarki Komunalnej w Brodach;

PSZOK;

Oczyszczalnia Ścieków w Stykowie;

Oczyszczalnia Ścieków w Krynkach;

Leśnictwo Połagiew; Brody;

Leśnictwo Lubienia;

Leśnictwo Kutery;

Gospodarstwo Szkółkarskie Kutery;

Leśnictwo Klepacze.

Stowarzyszenia działające na terenie gminy Brody:

- Stowarzyszenie Sportowe KAMIENNA
- Ludowy Klub Biegacza „RUDNIK”- Rudnik,

- Stowarzyszenie Sportowe „Czarni Ruda” - Ruda
- Stowarzyszenie Profilaktyczno -Społeczne „RODZINA” - Brody
- Stowarzyszenie „Brody nad Kamienną” - Brody
- Stowarzyszenie Na Rzecz Ekorozwoju Ziemi Świętokrzyskiej „NATURA” - Brody
- Stowarzyszenie Polski Związek Wędkarski Koło w Brodach - Brody. Ujęte w strukturach Polskiego Związku Wędkarskiego Okręg Kielce KRS
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Świętokrzyskiej w Łagowie - Łagów
- Stowarzyszenie Rozwoju sportu i aktywności lokalnej „Stykovia” w Stykowie - Styków
- Stowarzyszenie „Nasz Adamów” - Adamów
- Stowarzyszenie „Barchan” - Krynki
- Stowarzyszenie „Nestor” - Brody
- Stowarzyszenie „Rudnik nad staszicowskim kanałem” - Rudnik
- Stowarzyszenie Dla Rozwoju Dziurów „DOBRE JUTRO” - Dziurów,
- Klub Turystyki Samochodowej „WERTEP 4x4 TEAM BRODY” - Kuczów,
- Stowarzyszenie Nauczycieli, Wychowawców i Instruktorów w Lubieni - Lubienia,
- Stowarzyszenie Profilaktyczno – Społeczne „Azył” - Brody
- Klub Sportowy „Wodnik Styków” - Styków
- Stowarzyszenie Zespół Ludowo – Obrzędowy „Jarzębina” - Dziurów
- Stowarzyszenie Zespół Ludowo – Obrzędowy „Echo Adamowa” - Adamów
- Stowarzyszenie „Teraz Rozwój” - Dziurów
- Stowarzyszenie Sportowe Olimp w Stykowie - Styków
- Stowarzyszenie Ochrony Praw Zwierząt „Cane Ferito” - Młynek
- Stowarzyszenie Na Rzecz Ekorozwoju Wsi Rudnik - Rudnik
- Związek Zawodowy „Metalowcy” w Zakładach Górniczo – Metalowych „Zębiec” w Zębcu S.A. – Zębiec
- Stowarzyszenie Obywatelskie w Brodach - Brody
- Stowarzyszenie Oświatowe „Nowa Szkoła” w Stawie Kunowskim - Staw Kunowski,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Brodach Iłżeckich - Brody
- Ochotnicza Straż Pożarna w Stykowie - Styków,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Krynkach - Krynki,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Lubieni - Lubienia,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Rudzie - Ruda,
- Uczniowski Klub Sportowy „Spartakus” - przy Szkole Podstawowej w Lipiu

- Uczniowski Klub Sportowy „Junior” - przy Szkole Podstawowej w Krynkach
- Uczniowski Klub Sportowy „Sprinter” - przy Szkole Podstawowej w Stawie Kunowskim
- Uczniowski Klub Sportowy „Maratończyk” - przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Rudzie
- Liga Obrony Kraju – Koło Gminne w Brodach - Brody
- Koło Gospodyń Wiejskich „Alle Babki” w Stykowie - Styków
- Koło Gospodyń Wiejskich w Kuczowie - Kuczów
- Koło Gospodyń Wiejskich w Adamowie - Adamów
- Koło Gospodyń Wiejskich w Budach Brodzkich - Budy Brodzkie
- Koło Gospodyń Wiejskich „Przymiareczki” w Młynku - Młynek
- Koło Gospodyń Wiejskich „Stawianki” w Stawie Kunowskim - Staw Kunowski
- Koło Gospodyń Wiejskich „Rudzianie” w Rudzie - Ruda
- Koło Gospodyń Wiejskich w Krynkach

Na terenie gminy działają także koła łowieckie:

- Koło Łowieckie Nr 2 'HUBERT' Starachowice
- Koło Łowieckie 'NEMROD' Małyszyn Dolny
- Koło Łowieckie 'PONOWA' Starachowice ul.

Komunikacja.

Przez obszar gminy oraz opracowania przebiegają 2 drogi krajowe:

- droga krajowa nr 9 Radom - Rzeszów - Barwinek, zapewniająca powiązanie na kierunku północ – południe;
- droga krajowa nr 42 Namysłów - Rudnik (w południowej części obszaru opracowania).

Planowane jest ich poszerzenie do parametrów dróg głównych ruchu przyspieszonego, o przekrojach dwujezdniowych.

Pozostałe drogi publiczne, to drogi powiatowe i gminne.

Ważnym elementem systemu komunikacyjnego jest linia kolejowa Łódź Kaliska - Dębica, zapewniająca połączenia na kierunku wschód - zachód. Przystanki kolejowe znajdują się w Stykowie, Brodach i Stawie Kunowskim.

Droga krajowa nr 9 jest silnie obudowana jedynie w rejonie wiaduktu nad koleją oraz Kamienną - jest to odcinek nowo zrealizowany, w parametrach docelowych. Modernizacji, w tym poszerzenia do przekroju dwujezdniowego, wymagają pozostałe odcinki tej drogi. Modernizacji wymagają drogi powiatowe, które powinny posiadać parametry dróg głównych, lokalnych lub zbiorczych.

Rozbudowy wymaga system gminnych dróg publicznych, zwłaszcza w rejonie zbiornika

w Brodach - dla obsługi istniejącej i przyszłej zabudowy rekreacyjno - letniskowej i mieszkaniowej.

Dla poprawy bezpieczeństwa użytkowania układu komunikacyjnego oraz dla zapewnienia możliwości innego, niż samochodem, dotarcia do najatrakcyjniejszych turystycznie terenów gminy wskazane jest utworzenia na terenie Brodów systemu dróg i ścieżek rowerowych.

Ogólna długość dróg krajowych na obszarze gminy wynosi 21 km; dróg powiatowych 57 km; dróg gminnych 63 km.

Sieć drogową na terenie gminy jest stosunkowo gęsta i rozbudowana co wynika z podmiejskiego charakteru gminy i jej znacznej urbanizacji.

Tabela: Zestawienie dróg na terenie gminy.

Lp	Nr drogi	Relacja	Kategoria
1	9	Radom - Rzeszów	krajowa
2	42	Namysłów-Rudnik	krajowa
3	0613 T	Styków - Pawłów	powiatowa
4	0613 T	Styków - Adamów - Starachowice	powiatowa
6	0625 T	Krynki - Brody	powiatowa
7	0614 T	Kuczów przez wieś	powiatowa
8	0615 T	Adamów przez wieś	powiatowa
9	0616 T	Starachowice - Dziurów - Styków	powiatowa
10	0618 T	Lipie - Henryk - Szyb	powiatowa
11	0619 T	Komorniki - Suszarnia	powiatowa
12	0620 T	Lubienia - Przymiarki -Działki - Młynek	powiatowa
13	0621 T	Brody - Staw Kunowski - Rudnik	powiatowa
14	0622 T	Bór Kunowski - Staw Kunowski	powiatowa
15	0623 T	Krynki Duże - Rudnik	powiatowa
16	0624 T	Krynki Fabryczne - Krynki Małe	powiatowa
17	0626 T	Styków - Brody	powiatowa
18	0627 T	Styków - Kałków	powiatowa
19	000280 T	Staw Kunowski - przez wieś	gminna
20	000281 T	Zębiec - Lipie	gminna
21	000282 T	Henryk przez wieś	gminna

22	000283 T	Droga 9 - Górki I	gminna
23	000284 T	Droga 9 - Górki II	gminna
24	000285 T	Krynki – Kałków	gminna
25	000286 T	Jabłonna - przez wieś	gminna
26	000287 T	Kuczów - Rzepin	gminna
27	000288 T	Rudnik - przez wieś	gminna
28	000289 T	Ruda Duża - Ruda Mała	gminna
29	000290 T	Kuczów - Dziurów	gminna
30	1524012	Brody - Ruśnia	gminna
31	1524013	Kuczów - Świrta	gminna
32	1524014	Droga 746 przez wieś - Kuczów	gminna
33	1524015	Ruda (k/szkoły) - przez wieś	gminna
34	1524016	Styków przez wieś	gminna
35	1524017	Adamów - Trojak	gminna
36	1524018	Adamów I - Adamów II	gminna
37	1524019	Dziurów do cmentarza	gminna
38	1524020	Dziurów k./hydroforni	gminna
39	1524021	Lipie - Podłaziska	gminna
40	1524022	Lipie - Komorniki	gminna
41	1524023	Brody - Tatary	gminna
42	1524024	Poągiew - Polesie	gminna
43	1524025	Bór Kunowski - Kitowiny	gminna
44	1524026	Jabłonna	gminna
45	1524027	Brody - Młynek	gminna
46	152402	Ruda - Adamów	gminna
47	1524029	Krynki Poprzeczne	gminna
48	1524030	Krynki k/cmentarza	gminna
49	1524031	Krynki Zakanale - Rudnik	gminna
50	1524032	Brody Osiedle - Krynki	gminna
51	1524033	Adamów - Dziurów	gminna
52	1524034	Adamów - Polesie	gminna
53	1524035	Ruda - Styków n/zalewem	gminna

54	1524036	Ruda - Brody Ruśnia	gminna
55	1524037	Brody Tatory - Polesie	gminna
56	1524038	Brody nad torami - Ruśnia	gminna
57	1524039	Krynki - ul. Nowa	gminna
58	1524040	Krynki nad zalewem	gminna
59	1524041	Staw Kunowski k/wału	gminna
60	1524042	Młynek - Lubienie	gminna
61	1524043	Górki Młyńskie - Młynek	gminna
62	1524044	Przymiarki - Młynek	gminna
63	1524045	Lubienia - Polesie Komorniki	gminna
64	1524046	Przymiarki - Młynek Działki	gminna
65	1524047	Lipie - Małyszyn	gminna
66	1524048	Styków - Cmentarz	gminna
67	1524049	Jabłonna - Styków	gminna
68	1524050	Jabłonna - ul. Górna	gminna
69	1524051	Lubienia - Komorniki	gminna

Infrastruktura techniczna.

Zaopatrzenie w wodę.

Wszystkie miejscowości na terenie Gminy Brody objęte są siecią wodociągów. Wodociągi na terenie Krynek wykonane z rur azbestocementowych systematycznie wymienia się na nowe rury. Aktualnie pozostało ok. 900mb do wymiany. Zarówno sieci wodociągowe, jak i zasilające je ujęcia wód są własnością Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Starachowicach, przy czym ujęcie w Krynkach oraz część wodociągów, zasilana z tego ujęcia jest dzierżawiona, przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Brodach.

Podstawowym źródłem zasilania gminy w wodę jest system wodociągowy w Starachowicach z ujęciem w Trębowcu (zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia wynoszą 1330m³/h) - poprzez wodociągi wzdłuż ul. Ostrowieckiej i wodociągi wzdłuż ul. Iłżeckiej od strony Lubieni.

Drugim źródłem wody jest - zlokalizowana w Krynkach - studnia nr 1, o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych ok. 28 m³/h. Woda w studni w Krynkach jest dobrej jakości - poza okresowym chlorowaniem nie zachodzi potrzeba jej uzdatniania.

Na terenie gminy funkcjonuje także szereg studni - ujmujących wody z pierwszego, drugiego lub trzeciego poziomu wodonośnego z utworów triasu lub jury i będących własnością prywatną (osób lub

zakładów). Studnie te nie są jednak podłączone do sieci wodociągów gminnych.

Dostawa wody pitnej pokrywa całkowicie aktualne zapotrzebowanie, istnieje również pewna rezerwa dla potrzeb przyszłych odbiorców.

Wykaz studni.

Lokalizacja	Użytkownik	Wydajność (m ³ /h)
Brody ul. Relaksowa	Ośrodek Wypoczynkowy	40
Krynki ul. Długa Studnia nr 1	Gmina Brody	28
Krynki Studnia nr 2a	Gmina Brody	10
Lubienia	Gmina Brody	40
Staw Kunowski	R.S.P.	27
Staw Kunowski	R.S.P.	25
Styków	wł. prywatna	24
Styków	wł. prywatna	24
Lubienia (Zębiec)	zakładowa	20
Ruda - Adamów Studnia nr 1	Gmina Brody	13,3
Ruda - Adamów Studnia nr 3	Gmina Brody	18

Odprowadzanie ścieków.

Na terenie gminy istnieją dwa zbiorcze systemy kanalizacji ściekowej oparte o zrealizowane oczyszczalnie ścieków:

- kanalizacja zrzucająca ścieki do oczyszczalni w Stykowie;
- kanalizacja zrzucająca ścieki do oczyszczalni w Krynkach.

Są to oczyszczalnie biologiczno-chemiczne wykorzystujące technologię DIPOL. Technologia ta umożliwia wysokoefektywne usuwanie zanieczyszczeń organicznych i biogennych.

Główna sieć kanalizacji obejmuje m in. Dziurów, Adamów, Styków, Brody i Krynki oraz częściowo Młynek. W ostatnich latach zrealizowano kanalizację w Brodach dla ulic: Szkolnej, Akacyjnej i Piaskowej. Dla następujących miejscowości wykonano projekty sieci kanalizacji: Staw Kunowski, Budy Brodzkie, Lubienia i Młynek, Brody Ilżeckie w ul. Tatrzańskiej, Stoczki i Leśnej. Realizacja w/w projektów sieci jest jednak warunkowana rozbudową oczyszczalni w Krynkach.

Efektom prowadzonych od kilku lat inwestycji, obejmujących rozbudowę systemu kanalizacji czy przebudowę kolektora doprowadzającego wodę do oczyszczalni w Krynkach, jest poprawa

czystości wód Zalewu Brodzkiego oraz rzeki Kamiennej. Utrzymanie tego stanu, umożliwiającego rekreacyjne wykorzystanie zalewu (kąpiele), wymaga jednak współpracy wszystkich gmin leżących w dolinie rzeki i zlewni Kamiennej.

W granicach gminy Brody utworzone zostały następujące aglomeracje zatwierdzone:

- 1) uchwałą nr XIV/96/20 Rady Gminy w Brodach z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Styków (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2020 r. poz. 4755), w której skład wchodzi następujące miejscowości: część miejscowości Brody, część miejscowości Krynki, Adamów, Styków, Kuczów, Dzirów, Jabłonna, Jabłonna oraz Gmina Starachowice w części ulic Ostrowieckiej, Warszawskiej, Wschodniej i Letniskowej o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 5191 osób z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Styków;
- 2) uchwałą nr XIV/97/20 Rady Gminy w Brodach z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Brody (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2020 r. poz. 4756), w której skład wchodzi następujące miejscowości: część miejscowości Brody, część miejscowości Krynki, Lubienia, Młynek i Rudnik o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 5280 osób z oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w miejscowości Krynki.

Na obszarze studium brak jest systemu kanalizacji deszczowej. Wody opadowe odprowadzane są systemem rowów przydrożnych do odbiorników. Jedynie na obszarze miejscowości Brody w sąsiedztwie Urzędu Gminy w Brodach istnieje ciąg kanalizacji deszczowej.

Cmentarnictwo.

Na terenie gminy funkcjonuje pięć cmentarzy zlokalizowanych w miejscowościach: Krynki, Styków, Dzirów, Adamów, Lubienia.

Występujące w granicach gminy cmentarze grzebalne są gwarancją właściwego i godnego chowania osób zmarłych. Niebezpieczna dla środowiska, a w szczególności wód powierzchniowych i podziemnych jest możliwość zagrożenia bakteriologicznego spowodowane przez odcieki z terenu cmentarza. W celu zminimalizowania zagrożeń od tego obiektu wokół cmentarzy obowiązują strefy ochrony sanitarnej wynikające z rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. Nr 52, poz. 315). W strefie 150 m o granicy cmentarzy, zgodnie z powyższym rozporządzeniem obowiązuje zakaz likwidacji i zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykułów żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz zakaz lokalizacji studni poboru wody i innych źródeł wody (strumienie, źródła) służące do picia i potrzeb gospodarczych. Odległość ta może być zmniejszona do 50m od granic cmentarza pod warunkiem, że

teren w granicach od 50 m do 150 m od granic cmentarza posiada sieć wodociagową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone. Stwierdza się, że analizowane tereny przewidziane do zabudowy w odległości 50-150 m od cmentarza posiadają sieć wodociagową i kanalizacyjną, w związku z tym mogą być tam realizowane zabudowania mieszkalne oraz usługowe przechowujące, przetwarzające i wytwarzające żywność.

Elektroenergetyka.

Na terenie gminy Brody nie funkcjonuje główny punkt zasilania – stacja 110/15kV. Energia elektryczna dostarczana jest do odbiorców w gminie za pośrednictwem magistralnych linii napowietrznych średniego napięcia – SN-15kV-70, wyprowadzonych z odpowiednich pól 15kV z głównych punktów zasilania (GPZ-ów):

- z GPZ 1 i GPZ 2 w Starachowicach,
- z GPZ Kunów,
- z GPZ Ilża (linia SN-15kV relacji: Ilża - GPZ2 Starachowice zasila wieś Lipie w północno-zachodniej części gminy).

Dostawa i dystrybucja energii elektrycznej odbywa się za pośrednictwem sieci rozdzielczej średniego napięcia – 15kV, wyposażonej w lokalne stacje transformatorowe 15/0,4 kV, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie odbiorców. Ze stacji energia elektryczna dostarczana jest do poszczególnych odbiorców poprzez linie niskiego napięcia 0,4/0,23 kV - kablowe bądź napowietrzne.

Generalnie sieć SN-15kV w gminie wykonana jest liniami napowietrznymi zasilającymi stacje trafo słupowe. Sieć kablową stanowią kable elektroenergetyczne zasilające stacje wewnętrzne: w rejonie Stykowa, na terenie ośrodka wypoczynkowego nad Zalewem Brodzkim, przy Urzędzie Gminy i przychodni lekarskiej oraz stację wybudowaną zlokalizowaną na granicy Gminy Brody z Gminą Ilża. Istniejący układ sieci 15kV zabezpiecza obecne potrzeby mocy oraz posiada rezerwy przepustowości, będzie stanowił podstawę do dalszej rozbudowy dla potrzeb nowych odbiorców.

Na terenie gminy funkcjonuje elektrownia wodna małej mocy – 110 kV. Energia elektryczna pozyskiwana z tego źródła przesyłana jest do sieci. Przez teren gminy przebiegają dwie linie napowietrzne wysokiego napięcia – 110kV: Starachowice – Zębiec (Ilża) oraz Starachowice – Ostrowiec Świętokrzyski. Linie te ze względów eksploatacyjnych i bezpieczeństwa ludzi wymagają określenia stref bezpieczeństwa, stanowiących ograniczenie w zagospodarowaniu przestrzennym terenów.

Zaopatrzenie w gaz.

Przez teren gminy przebiegają trzy gazociągi przesyłowe wysokiego ciśnienia:

- gazociąg DN500 Sandomierz – Lubienia – wschodnie tereny gminy,

- gazociąg DN300 Lubienia – Warszawa (przez Sękocin) – wzdłuż drogi nr 9,
- gazociąg DN250 Lubienia – Łódź (przez Końskie, Piotrków Trybunalski) – wzdłuż drogi krajowej nr 42.

Na terenie gminy odbiorcy zasilani są z systemu gazu przewodowego średniego ciśnienia.

Źródłem dla tej sieci jest gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia DN500 relacji Sandomierz – Lubienia. Zaopatrzenie w gaz odbywa się poprzez trzy stacje redukcyjno – pomiarowe I-go stopnia, zlokalizowane na terenie wsi:

- Lubienia – SRP I° - 600m³/h,
- Ruda – SRP I° - 3500m³/h,
- Lipie - SRP I° - 400m³/h.

Wszystkie stacje pracują na odrębne rejony zasilania. Ze stacją w Lubieni powiązani są odbiorcy w Lubieni, Brodach, Młynku, Przymiarkach, Krynkach i Stawie Kunowskim. Stacja Ruda obejmuje swoim zasięgiem odbiorców w Dziurowie, Kuczowie, Stykowie, Jabłonnej, Adamowie i Rudzie. Stacja Lipie została wybudowana dla potrzeb wsi Lipie.

Główną sieć rozdzielczą stanowią gazociągi średniego ciśnienia DN75 (stal), DN200 (stal), DN63 (PE). Sieć jest sukcesywnie modernizowana, tzn. gazociągi stalowe wymieniane są na gazociągi w technologii PE. Nowa sieć gazowa (PE) obejmuje już swoim zasięgiem prawie 3/4 gminy.

Istniejące gazociągi wysokiego ciśnienia ze względów eksploatacyjnych i bezpieczeństwa wymagają posiadają strefy kontrolowane w granicach, których obowiązują ograniczenia zagospodarowaniu terenów.

Zasięg gazyfikacji w gminie przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Sołectwa w gminie zgazyfikowane
1	Adamów
2	Brody Budy Brodzkie
3	Dziurów
4	Lubienia
5	Jabłonna
6	Krynki Kuczów
7	Lipie, Młynek, Przymiarki, Ruda
8	Rudnik
9	Staw Kunowski
10	Styków

Zaopatrzenie w ciepło.

Zaopatrzenie w ciepło realizowane jest z lokalnych kotłowni dla potrzeb budownictwa usługowego, użyteczności publicznej, przemysłowego oraz z indywidualnych źródeł ciepła wbudowanych w poszczególnych odbiorców w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej. Źródła ciepła opalane są węglem, koksem bądź gazem. Stosowanie paliw stałych powoduje emisję substancji szkodliwych dla środowiska naturalnego człowieka. Zminimalizowanie efektu „niskiej emisji” należy rozpatrywać w aspekcie modernizacji istniejących źródeł ciepła z jednoczesną wykorzystywaniem niskoemisyjnych lub bezemisyjnych źródeł ciepła.

Telekomunikacja.

Na terenie Gminy Brody obsługa telekomunikacyjna realizowana jest poprzez operatora telefonii stacjonarnej – w oparciu o dwie centrale elektroniczne, zlokalizowane w Stykowie i Brodach. Centrala w Stykowie posiada pojemność 800NN z czego 600NN jest obecnie wykorzystywanych. Centrala w Brodach posiada pojemność 1100NN z czego zajętych jest 900NN.

Centrale powiązane są światłowodami z centralą nadrzędną zlokalizowaną w Starachowicach.

Sieć telekomunikacyjną stanowią przede wszystkim linie napowietrzne o ograniczonej przepustowości. Na terenie gminy działa również – szczątkowo - radiowy system dostępu abonentów – dotyczy to terenów, na których nie występuje sieć przewodowa.

W zakresie telefonii komórkowej na terenie gminy są zlokalizowane trzy stacje bazowe – jedna w Rudniku, a dwie pozostałe w Krynkach.

W granicach gminy Brody prowadzona jest inwestycja polegająca na budowie sieci światłowodowej przez Orange Polska w ramach projektu "Zielonogórski Orange Światłowód". Projekt realizowany jest z dofinansowaniem ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (POPC).

Infrastruktura turystyczno – rekreacyjna.

Gmina Brody posiada infrastrukturę turystyczną w postaci zlokalizowanych na jej terenie:

szlaków turystycznych – pieszych:

- Kalków – Krynki – Starachowice – Skarżysko-Kam. ;
- Śladami zabytków techniki Doliny Rzeki Kamiennej;
- Starachowice – Ilża;
- Lipie – Ruda;
- Wokół Zalewu Brodzkiego;

czy szlaków turystycznych rowerowych:

- Leśne dukty;
- Lipie-Ruda;
- Wokół Starachowic;
- Pętla rowerowa gminy Brody.

Na obszarze gminy funkcjonują także: trzy ośrodki wypoczynkowe – dwa w Krynkach i jeden w Stykwie, obiekty gastronomiczne i motele - zlokalizowane głównie wzdłuż dróg krajowych oraz w sąsiedztwie Zalewu Brodzkiego - Centrum Turystyczne w Rudzie, zaczynają się także pojawiać gospodarstwa agroturystyczne. Jedną z większych atrakcji jest zlokalizowana na zalewie, rozbudowana przystań oferująca wypożyczenie sprzętu do różnego rodzaju sportów wodnych. Wszystkie wyżej wymienione obiekty stanowią podstawę dla rozbudowy bazy turystycznej i jej wykorzystania w promocji regionu.

Ofertę rekreacyjną gminy poszerzają także tereny sportowo-rekreacyjne, wśród których są m.in. place zabaw czy siłownie plenerowe. Jednak, należy ocenić ofertę sportową i rekreacyjną jako niewystarczającą pod kątem rozwijającej się funkcji gminy, jako dobrego miejsca do zamieszkania. Dlatego należy w tym aspekcie dążyć do stałego rozwoju i monitorowania obciążenia funkcjonujących obiektów. Z pewnością należy poszerzyć ofertę rekreacji zimowej, poprzez budowę sal sportowych.

Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

Główne zagrożenia dla społeczności gminy związane są z lokalizacją dróg krajowych nr 9 i 42, licznych dróg powiatowych oraz linii kolejowej, przecinających jej tereny. Generują one nie tylko zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego, ale także ponadnormatywny hałas oraz niebezpieczeństwa dla mieszkańców. Dodatkowo w przypadku terenów dróg i kolei zagrożenie związane jest także z transportem materiałów (substancji) niebezpiecznych do zakładów zlokalizowanych na terenie gminy lub z ich tranzytem. W przypadku awarii (uszkodzenia) cystern lub w następstwie katastrofy drogowej lub kolejowej istnieje realne zagrożenie skażenia ludności i środowiska wokół wymienionych tras przewozu.

Z uwagi na dużą lesistość obszaru, jednym z większych zagrożeń w gminie są wieloprzestrzenne pożary lasów. Lasy nadleśnictw zlokalizowanych w powiecie starachowickim należą do najwyższych kategorii zagrożenia pożarowego na terenie całego województwa. Zagrożenie to można określić jako sezonowe – szczególnie wysokie podczas długich okresów upałów połączonych z okresem bez deszczu, zatem w sezonie wiosenno - letnim.

Ponadto zagrożenie dla lokalnej społeczności stanowią mogą poważne awarie przemysłowe oraz drogowe (z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych). Mogą bowiem one prowadzić do natychmiastowego powstania zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, mogą też powodować – rozciągnięte

w czasie – negatywne oddziaływanie na środowisko, prowadząc jednocześnie do jego zniszczenia w mniejszej bądź większej skali. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii na terenie gminy dotyczyć może następujących obiektów i terenów:

- stacji i dystrybutorów paliw płynnych i gazowych;
- zakładów produkcyjnych, wykorzystujących w procesie technologicznym substancje (np. gazy) toksyczne;
- gazociągów średniego i wysokiego ciśnienia oraz stacji redukcyjnych;
- terenów dróg krajowych (wraz z odcinkami dróg łączącymi drogi krajowe z obiektami przemysłowymi);
- terenów kolejowych.

Innymi zagrożeniami – poza powodziowym, jakie mogą wystąpić na terenie gminy są: pożary, susze, gradobicia, silne wiatry czy awarie urządzeń infrastruktury technicznej (w szczególności awarie urządzeń piętrzących wodę).

Odrębnym zagadnieniem jest – dotyczące całego kraju - zagrożenie aktami terrorystycznymi oraz niepokojami społecznymi.

Uwarunkowania wewnętrzne wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

Środowisko przyrodniczo – kulturowe

1. Bogate zasoby środowiska przyrodniczego i kulturowego szansą rozwoju wszelkich form turystyki na terenie gminy.
2. Przeważające na terenie gminy, dobre warunki budowlane umożliwiające lokalizację obiektów bez ograniczeń.
3. Dobry stan środowiska i korzystne warunki klimatyczne.
4. Duże ilości gleb niskich klas bonitacyjnych umożliwiające pozarolnicze wykorzystanie terenu.
5. Zasoby surowców mineralnych stanowiące bazę rozwojową dla lokalnego przemysłu.
6. Lokalizacja w obrębie GZWP dająca możliwość pozyskania dobrej jakości wód do celów konsumpcyjnych.

Rolnictwo i leśnictwo

1. Usytuowanie w bezpośredniej strefie żywicielskiej miasta Starachowice, stanowiącego chłonny rynek zbytu, zwłaszcza na artykuły bezpośredniego spożycia.
2. Bliskość dużych zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, wymagających

rozwiniętej bazy surowcowej.

3. Położenie w strefie masowego wypoczynku sobotnio-niedzielnego i nasilonego ruchu turystycznego, który stwarza potencjalne zapotrzebowanie na sezonowe artykuły i produkty rolnicze.
4. Istniejące w większości wsi warunki do rozwoju agroturystyki.
5. Nadmierne zatrudnienie w rolnictwie sprzyjające rozwojowi pracochłonnych gałęzi specjalizacji jak również umożliwiające przesunięcie części potencjału ludzkiego do nierolniczych gałęzi produkcyjnych sprzyjając wielofunkcyjnemu rozwojowi gminy.
6. Przewidywany wysoki popyt na tereny budowlane (mieszkaniowe i rekreacyjne) umożliwiające zagospodarowanie części gruntów odłogujących i źle wykorzystywanych rolniczo.
7. Występowanie na terenie gminy bardzo dużych kompleksów leśnych o wysokiej wartości przyrodniczej, posiadających kluczowe znaczenie dla stabilizacji systemu ochrony przyrody i zaliczonych do grupy węzłów ekologicznych o randze krajowej. Lasy wespół z innymi walorami przyrodniczymi (zbiorniki wodne, urozmaicony krajobraz, czyste powietrze) - spełniają w gminie wiodącą rolę w rozwoju funkcji turystyczno - rekreacyjnej.
8. Bliskość aglomeracji kieleckiej zainteresowanej korzystaniem z walorów rekreacyjnych i turystycznych obszarów leśnych.

Komunikacja

1. Korzystne położenie na szlakach komunikacyjnych drogowych jak i kolejowych.
2. Dobre skomunikowanie obszaru gminy z Brodami jako miejscowością gminną.

Infrastruktura techniczna

1. Zwodociągowanie sołectw gminy sieciami i urządzeniami wodociagowymi o dobrym stanie technicznym.
2. Istnienie bardzo dużych rezerw wody (w stosunku do wydanych pozwoleń wodno-prawnych):
3. Istnienie bardzo dużych rezerw przesyłanych we wszystkich sieciach wodociagowych, z uwagi na zaniżone pobory wody w stosunku do norm przyjmowanych w obliczeniach projektowych.
4. Istniejąca rzeźba terenu umożliwiającą realizację kilku zbiorników retencyjnych wzdłuż rzek przepływających przez gminę.
5. Doprowadzony na teren gminy rurociąg gazu wysokoprężnego i zabezpieczenie dostawy

gazu dla gminy. Wykonany projekt gazyfikacji gminy.

6. Możliwość w dłuższej perspektywie czasu realizacji ucieplwienia w oparciu o gaz przewodowy.

Uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów

Grunty komunalne są rozproszone przestrzennie i jeżeli nie są już zainwestowane to znajdują się w większości poza terenami potencjalnego rozwoju zabudowy.

Taki układ własnościowy gruntów powoduje następujące ograniczenia przestrzenne:

- wpływa utrwalająco na istniejącą, rozdrobnioną strukturę agrarną w sektorze prywatnym, ograniczając możliwość zwiększenia areálu gospodarstw rozwojowych,
- Stwarza duże utrudnienie przy lokalizacji inwestycji publicznych, zwłaszcza obiektów infrastruktury technicznej, przy jednoczesnym domaganiu się przez społeczność lokalną dostępu do korzystania z tych obiektów,
- utrudnia realizację potrzeb w zakresie scalania i wymiany gruntów,
- zmniejsza do minimum możliwość lokalizacji inwestycji samorządowych, w tym obiektów użyteczności publicznej i usług, zwłaszcza o charakterze terenochłonnym.

Brak odpowiednich zasobów gruntów komunalnych uniemożliwia także wskazanie konkurencyjnej oferty terenów dla potencjalnych inwestorów z zewnątrz, stwarzając istotne ograniczenie szans rozwoju gospodarczego.

Zmiana struktury własnościowej gruntów w kierunku powiększenia areálu gruntów komunalnych, zwłaszcza na obszarach predestynowanych do rozwoju zabudowy komunalnej i pod inwestycje gospodarcze o charakterze strategicznym, jest zatem jednym z najważniejszych warunków realizacji gminnej polityki przestrzennej i powinna znaleźć właściwe miejsce w działaniach samorządu.

Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

W granicach gminy Brody występuje teren zamknięty kolejowy obejmujący linię kolejową nr 25 Łódź Kaliska - Dębica, wyznaczonym na podstawie decyzji Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. MI z 2020 r. poz. 38 ze zm.). Granica terenu zamkniętego wraz ze strefą ochronną wyznaczona została na rysunku studium.

Aspekty obronne oraz uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Bardzo ważne znaczenie dla bezpieczeństwa i ochrony mieszkańców gminy mają

przedsięwzięcia z zakresu obrony cywilnej, jakie należy uwzględnić na różnych poziomach działań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym gminy, ze szczególnym uwzględnieniem ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wymagań w toku działalności inwestycyjnej prowadzonej w oparciu o wytyczne wojewódzkich służb zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i spraw obronnych.

Do tych przedsięwzięć należy budownictwo ochronne i urządzenia specjalne do przeprowadzania odkażania i dezaktywacji sprzętu, alarmowanie i powiadamianie mieszkańców w przypadku zagrożeń, zaciemnianie i wygaszanie zewnętrznego oświetlenia oraz zaopatrzenie w wodę w warunkach specjalnych, a także zachowanie odpowiednich wymagań dotyczących formy przestrzennej i struktury wewnętrznej zabudowy.

Należałoby podjąć odpowiednie działania organizacyjne, realizacyjne i kontrolne w toku wydawania pozwoleń na budowę, tak by przestrzegano wymagań dotyczących zachowania struktury przestrzennej i sposobu zabudowy, ułatwiających czynności ratownicze i minimalizujących straty powodowane klęskami żywiołowymi.

W ramach tych wymagań należy:

- sytuować strefy budownictwa mieszkaniowego z dala od obiektów zagrożonych oraz od terenów zalewowych zagrożonych powodzią,
- unikać nadmiernego zagęszczenia budynków w celu zminimalizowania możliwości rozprzestrzeniania się pożarów oraz powstawania zawałów,
- zapewnić pełną przełotowość ulic i dróg, umożliwiającą sprawne rozśrodkowanie i ewakuację ludności oraz manewr sił ratowniczych.

Do jednostek odpowiedzialnych na terenie gminy za bezpieczeństwo należą:

- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Starachowicach,
- ochotnicze straże pożarne zlokalizowane na terenie gminy,
- Komenda Powiatowa Policji w Starachowicach wraz Komisariatem Policji w Brodach,
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Starachowicach,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach.

Obrona cywilna

Gmina Brody nie należy do gmin o wysokim natężeniu czynników zagrażających życiu i zdrowiu ludności, pomimo to „Studium...” uwzględnia możliwość wystąpienia zagrożeń żywiołowych i katastrofalnych oraz ich wpływ na proces rozwoju przestrzennego zagospodarowania obszaru.

Główne szanse i zagrożenia rozwoju przestrzennego

Na podstawie analizy uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego sformułowano główne szanse i zagrożenia, które mają wpływ na wyodrębnienie kierunków przekształceń struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy Brody.

SZANSE:

- walory przyrodniczo-krajobrazowe, stwarzające szansę aktywizacji turystyki i agroturystyki,
- zbiornik wodny o charakterze rekreacyjno-retencyjnym,
- cenne zasoby leśne,
- występowanie kopalin mineralnych,
- korzystne tendencje rozwoju ludnościowego zapewniające prostą zastępowalność pokoleń,
- korzystne warunki do rozwoju drobnoskalowej produkcji ekologicznej
- dogodne powiązania komunikacyjne,
- kultywowanie tradycji oraz lokalnego folkloru,
- poszukiwanie środków finansowych z zewnątrz.

ZAGROŻENIA:

- zanieczyszczenie wód powierzchniowych,
- niedobór infrastruktury turystycznej,
- nasilająca się presja urbanizacji zwłaszcza terenów podmiejskich oraz szczególnie atrakcyjnych krajobrazowo,
- niekorzystny agroklimat oraz znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych, uniemożliwiające osiągnięcie rynkowych standardów efektywności w rolnictwie,
- lokalne zagrożenie erozją,
- zagrożenie powodzią w dolinach rzek,
- niezrekultywowane wyrobiska i hałdy, po dawnej eksploatacji złóż surowców mineralnych,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz zbyt mała retencja,
- niska estetyka zabudowy i występujący lokalnie chaos przestrzenny.

NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY I KONFLIKTY PRZESTRZENNE:

- konflikt pomiędzy postępującą urbanizacją a koniecznością ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu;

- niedobór gruntów komunalnych stwarza problemy lokalizacji usług publicznych oraz zapewnienia atrakcyjnej oferty terenów dla inwestorów.

Załącznik Nr 5 do Uchwały Nr XVI/..../21 Rady Gminy w Brodach z dnia 23 grudnia w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody.

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody

1)

**Załącznik Nr 6 do Uchwały Nr XVI/...../21 Rady Gminy w Brodach z dnia
23 grudnia 2021 r. w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Brody.**

Dane przestrzenne do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brody obejmujące: lokalizację przestrzenną obszaru objętego aktem w postaci wektorowej w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych, atrybuty zawierające informacje o akcie oraz część graficzną aktu w postaci cyfrowej reprezentacji z nadaną georeferencją w obowiązującym systemie odniesień przestrzennych - zapisane w formie elektronicznej.